REGNI NEAPOLITANI ERGA PETRI CATHEDRAM RELIGIO

ADVERSUS CALUMNIAS ANONYMI

VINDICATA.

ANNO MDCCVIII.

Non aliunde hæreſes obortæ ſunt, aut natæ ſunt ſchiſmata, quam quod Sacerdoti Dei non obtemperatur; nec unus in Eccleſia ad tempus Sacerdos, & ad tempus Iudex vice Chriſti cogitatur. Cui ſi ſecundum magiſteria divina obtemperaret fraternitas univerſa, nemo adverſum Sacerdotum Collegium quidquam moveret.

S. Cyprianus epiſt. 55. ad Cornelium Papam.

Sereniſſimo, & Catholico

HISPANIARUM REGI

CAROLO III.

AUSTRIACO

NEAPOLITANA ECCLESIA

SEMPITERNAM FELICITATEM.

CUm primum Chriſti auſpiciis, & Clementis XI. collatis opibus, imperio tuo reſtituti ſumus, *REX SERENISSIME*, confeſtim libellis editis Anonymi cu-

cujuſdam laici animus in Romanam Eccleſiam intemperantior erupit. Veluti, Te Rege, præſidium nacta eſſet licentia, & quę nunquam alias in Regnum Neapolitanum invaſiſſet, fas eſſet ſub Auſtriaco Principe impune graſſari, & volitare. Quo exultare hoſtes tui nominis taciti quidem indignabamur, ſed futurum ſperabamus, ut cum ille exemplis pietatis tuæ conſueviſſet, ad ſaniora conſilia ſe aliquando capeſſeret, & literarum laudem pari ſacrarum rerum reverentia cumularet. Nuper vero cum ſcriptum alterum emiſerit, indignis refertum contumeliis in Clericos, probris in Monachos, maledictis in hoc tuum regnum, & calumniis in Regiam Majeſtatem Tuam, & Apoſtolicam Sedem, ſilere nos minime patitur, neque amor patriæ debitus, neque fides Tibi obſtricta, neque

religio

religio, quam ſacris rebus omnibus, & Apoſtolicæ potiſſimum Cathedræ profitemur. Danda igitur opera eſt, ut omnes intelligant, quantam ille labem inferre conatus ſit auctoritati tuæ, cui vindicandam permiſit Deus ſubditorum exiſtimationem, & Romanæ Cathedræ dignitatem; quarum utramque per auſpicia regni tui labefactare conatus eſt, nec veritus ad facinus horrendum opem, vireſque tuas implorare. Simul etiam enitendum, ut ſentiant, moliri illum regno tuo perniciem teterrimam. Etenim ſub Auſtriaco nomine tam rata ſunt Sacerdotii, & Imperii fœdera, ut neque poſſit regnum conſiſtere exciſo religionis fundamento, neque poſſit Eccleſia concuti, niſi regia poteſtate plane convulſa. Cum igitur, *REX OPTIME*, ſanctiſſimorum Imperatorum animum, &

vir-

virtutes referas, qui, ut ait Xyſtus III. epiſt. 2. *Deo fenerantes ſollicitudinem ſuam, non prius dignati ſunt curare terrena, niſi cæleſtibus paruiſſent*; ita conſiliis ſucceſſum, armis felicitatem, regniſque tuis robur, & præſidia parare perges, ſi ſacra Eccleſiæ jura, pro avita Auguſtiſſimæ Domus, & ſingulari animi tui religione, ſarta tecta tuearis. *Tùnc enim Chriſti dextera imperium defenditur, cum Eccleſiæ ſtatus inconcuſsus ſervatur*. S. Leo epiſt. 40. Quo plura de fide, ac patrocinio tuo nobis polliceri licebit, rem potiſſimum tuam, regnique tui cauſam acturis: *Pro tui enim imperii ſalute geritur, quidquid pro quiete Eccleſię, vel ſanctæ religionis reverentia laboratur*. Cœleſtin. epiſt. ad Theodoſium.

Laico cuicumque nulla ratione de Ecclesiasticis causis disputandi fas esse dico; opus enim hoc Pontificum, & Sacerdotum est. Basilius Imperator in Allocut.ad VIII. Synodum. Act.X.

FIrmissimis christianæ disciplinæ fundamentis subnixa est regula, quam in tribuendis Sacerdotiis, & mandandis honoribus semper tenuit Ecclesia, ut scilicet non conveniat, *Sanctuarium Dei jure hæreditario possideri, quia de omni gente, quæ facit justitiam, acceptus est Deo*. Cum enim inter eos, qui renati sunt ex aqua, & Spiritu Sancto, non sit *neque Gentilis, neque Judæus, neque Barbarus, neque Scytha*. *Ad Colos*.3. contineri inter se debent Christi-fideles, non tàm charitate patriæ, vel gentis, aut sanguinis vinculo, quàm cognatione fidei, & religionis. Neque enim decet, ut sanctiori fœdere coëant animi, qui unius imperii consortio sociantur, quàm quibus est unus Dominus, una fides, unum baptisma, unus Deus; quique sunt unum corpus, & unus spiritus in una spe vocationis suæ, ut disputat Apostolus *ad Ephes*.4. & quos una fides verè facit esse germanos; *major est enim fraternitas Christi, quam sanguinis*, inquit

Am-

Ambrosius *ferm.90.* Itaque Apostolicis hisce institutis imbuta Ecclesia, eos solos habuit exteros, & barbaros, quos vera fides non coagmentasset corpori, cui caput est Christus. Cumque inter filios suos summa ope amoliri satageret animorum divortia, nunquam passa est, ut inter jura sacrorum, atque ad aras ipsas exercerentur nationum dissidia, & populorum simultates. Propterea leges de certo genere hominum à beneficiis arcendo, ac de alienigenis repellendis, non modo nullas condidit Ecclesia, sed eas sæpe definivit, juri communi, & Ecclesiasticis moribus adversari.

Ex Italico Anonymi libello.

(1) Hinc illi ipsi, qui maxima contentione de excludendis alienigenis disputarunt, quique apud Anonymum in ejus sententiæ patrocinium advocantur, professi sunt, id non posse sine Apostolicæ Sedis privilegio constare; facta scilicet juris communis gratia, sive impetrata dispensatione, & assensu Apostolico. *Ita Rebuffus privilegio constare* docet *loc. cit. apud Anonymum*, cujus verba recitat *Thomasinus ab eodem relatus nu.*8. *ejusdem cap.*103. *Barbosa in cap.Ad decorem : de inst. & in cap.Bonæ memoriæ,*4. *de postulat. Præl. num.*8. 10. *&* 12. *Gonzalez ad cap. Te nobis. De Cleric. peregrin. Crespi de Valdaura loc. cit. num.*61. *Salgado de supplic. ad Sanctissimum*

(1) Per omnes ubique Christiani nominis Provincias, beneficia Ecclesiastica soli obtinent indigenæ, præterquam in Regno Neapolitano; miserando, & perpetuo cunctarum deformitatum theatro. Præclare id tradit *Petra ad Rit. M. C. V.*265. *n.*150. *vol.* 3. *Beneficia Ecclesiastica exteri obtinere nequeunt, tam jure communi in c. Cum de beneficiis, de præb. in* 6. *cap. Nullus, cap. Obitum,* 61. *dist. Covar.in c.*2.*de Testam. nu.*2. *Garzia de benefic.lib.*2.*c.*15.*nu.*12. *Cres-*

*mum part.*1. *cap.*10. *num.*69. *indultis Apostolicis*, inquit, *probibitum est extraneis in his Regnis obtinere beneficium*, *&* *nu.*111. eam consuetudinem esse ait, *Indultis Apostolicis* confirmatam. Idem fatetur, *Quesada dissert. quot.*2. *num.*9. *&* 13. *&* *Cenedo practic. quæstion. Canon.*18. qui, cum late scripsisset contra alienigenas, hæc addidit *num.*7. *&* 8. *Quamvis autem hæc ita se habeant*; *sciendum est*, *si hujusmodi statuta*, *&* *leges non fuerunt approbatæ per Sedem Apostolicam*, *Judices Sæculares eas observantes*, *&* *adeptionem possessionis beneficii alienigenis probibentes*, *&* *eos in illa turbantes*, *peccare*; *quoniam contra libertatem Ecclesiasticam agunt*; *ut ex Panormitano*, *&* *Capis. pulchrè resolvit Portoles*, *&c.* Tota igitur statutorum, & consuetudinum vis, & auctoritas in privilegio Sedis Apostolicæ posita est; ac proinde rectè decisum refert, *Garzia part.*7. *cap.*9. *num.*4. *Quod de jure quilibet potest eligi*, *&* *institui*, *dummodo sit idoneus*, *cap. Ad decorem* : *De Institut.* *&* *statuta excludentia à beneficiis certum genus personarum dicuntur CONTRA JUS.*

*Crespi de Valdaura observ.*6. *ex num.*81. *Jan. Langlæus in ocio semestr. lib.*7.*cap.*10. *pag.*(mihi) 380. *Guilhem. Ant. à Freundeberg de rescript. morat. tit.*9. *concl.*69. *lit. P. f.* 775. *Gaspar Klochius de ærar. lib.* 2. *c.*25. *nu.*48. *Philipp. Knipschildt de jur. & privil. univers. lib.*2. *c.* 8. *à nu.*105. *Tum legibus peculiaribus omnium fere regnorũ attentis : ut de Polonia, Gallia, Navarra, & Aragonia testes sunt Salzed. ad Bernard. Diaz. cap.*54. *in princ. De Regno Castellæ, & Franciæ Gonzalez de Salzed. ad leg. polit. lib.*2. *c.*15. *Rebuff. in prax. benef. reg. de idiomat. glos.*1. *tit. de rescrip. mix. n.*8. *R. Valenz. cons.* 34. *num.*70. *& cons.*105. *nu.*89. *lib.*1. Quibus accedunt Thomasinus, & Petrus de Marca.

Porro Anonymus noster, ut consuetudinem alienigenarum repellendorum, per omnia Christiani nominis regna latissimè ob-

tinentem affirmet, iis insistit exemplis, quæ Christianorum Principum animos ab his cœptis maximè deterreant. Excitos enim tumultus, & scandala oborta, ait, si quando Romani Pontifices morem illum violare suscepissent. Egregiam scilicet tuendæ disciplinæ, & asserendi juris rationem. Certè Novatores memorare possunt tumultus longe luctuosissimos ab se editos, ubi senserunt per Sedem Apostolicam attentari effrænatam suam libertatem. Potius igitur eo argumento docemur, quanti exempli res sit, ne Sacerdotia tribuantur pro laicorum libidine, sed jure communi Ecclesiæ; cum Summi Pontifices maluerint quamcumque temporum procellam excipere, quam ea in re ab Apostolico officio decedere, illud *Gregorii homil.7. in Ezech.* præ oculis habentes: *Si de veritate scandalum sumitur, utilius nasci scandalum permittitur, quam veritas relinquatur*.

Sed jam, quæ historiarum monumenta proferat, videamus, an ea scilicet ob oculos Christianorum Principum ponenda sint, an potius inter exempla perfidiæ, & contumaciæ amandanda, à quibus Christi-fideles avertant oculos, & animos.

(2) Regem Galliæ obstitisse electioni, qua Episcopus Bituricensis creatus erat nepos Cancellarii Romani, narrat *Matthæus Parisius an.*1146.

(2) Agmen ducit Ludovicus VII. Galliarum Rex, qui jure jurando testatus est, nun-

nunquam se passurum, ut Petrus de Castra Bituricensium Episcopus, injussu Regis creatus, & ab Innocentio II. consecratus, eam Ecclesiam obtineret. Id vero quam feliciter Ludovico cesserit, audiamus ex Bernardo; qui illius pertinaciam, jam triennali interdicto à Pontifice percussam, tandem expugnavit. *Is epist.*221. ad Stephanum Episcopum Praenestinum haec scribit: *Putabam me deferre Regi pacifico, & ecce invenior gravissimo Ecclesiae hosti assentasse. Conculcantur apud nos sancta; Ecclesia turpiter ancillatur. Nam & electiones Episcoporum prohibentur fieri, & sicubi id praesumptum à Clericis fuerit, Electus Episcopari non sinitur.* Deinde postquam retulit *clamores pauperum, lacrymas viduarum, planctus orphanorum, gemitus compeditorum, sanguinem interfectorum*, addidit: *Frequens in omnium auribus vox:* Hereditate possideamus Sanctuarium Dei; *sic Rex emendat, quod in Bituricensem Ecclesiam HERODIANO JURAMENTO commisit.* Hoc primum exemplum est, quo conatur Anonymus animum Catholici, & Austriaci Regis excitare. Sanè luget Bernardus, rejectas à Ludovico, non solum Bituricensis, sed etiam Parisiensis, & aliorum Episcoporum electiones; vel igitur eas Rex repudiabat, quia exteri electi erant; ergo

lugendum putavit Bernardus, quod alienigenæ repellerentur; vel alio nomine obnitebatur illis electionibus Ludovicus;& jam nihil Anonymo Ludovici temeritas suffragatur.

(3) Anno 1346. Rex item Galliæ universali lege exteros à beneficiis Regni sui exclusit, etiam Cardinales.

(3) Philippi Galliarum etiam Regis factum à Clemente VI. rejectum, ac damnatum, nemo jure velit Neapolitanorum rationibus favere; quantum enim abhorreat à canonica disciplina, ipse Clemens graviter conquestus, ostendit: *Utinam*, inquit, *consiliarii tui, qui Te induxerunt ad ea, solerti diligentia maturius attendissent gravia pericula, quibus talia facientes, & in eis faciendis consilium, vel favorem præstantes, olim editi à SS. Patribus CANONES evidenter involvunt.* Apud Raynaldum anno 1346.num.39. Eandem causam egit Clemens cum Alfonso Rege Castellæ, qui gravatè tulerat exterum Cauriensis Ecclesiæ ordinatum Episcopum, ad quem ita scripsit: *Numquid Apostoli Domini, quorum Episcopi sunt successores, extra proprias nationes, & gentes, Provincias alias, atque Regna in sortem prædicationis, disponente Domino, non susceperunt? Numquid B. Jacobus, per quem Hispaniis evangelicæ veritatis lumen resplenduit, & sacri baptismatis innotuit Sacramentum, in Hispaniis ortus est? Quid igitur mirum, si Romanus Pontifex,*

ad

ad exequendum ministerium servitutis injunctæ, illius, cujus vices gerit in terris, & apud quem non est Judæi, Græcique distinctio, neque acceptio personarum, instructus exemplo, personas idoneas eligit, & quamquam alienigenas, vacantium Ecclesiarum regimini præficit, deputatque Pastores ad Dominici gregis curam? Apud eundem anno 1348. num. 14.

(4) Uladislaus in Regno Poloniæ idem edixit.

(4) Nihilo probabilius est, quod de Uladislao Rege Poloniæ affert ex Raynaldo ad ann. 1429. num. 13. ubi ita conatus Uladislai excipit Martinus V. *Ut multa sileamus indigna, quæ Tibi, PRÆTER JURIS DISPOSITIONEM, persuadere quotidie moliuntur; nuper vidimus copiam quarundam literarum, per quas Tua Serenitas Prælatis, & Canonicis Ecclesiæ Gneznensis mandat sub gravi pœna, ne aliquem extraneum in dicta Ecclesia recipiant ad possessionem alicujus beneficii; cum inter Prælatos Regni ita statutum sit, & conclusum; de quo maximam suscepimus admirationem. Primùm quidem nunquam antea inter Episcopos Regni tui, qui rectè sunt dicendi Prælati, hanc tam iniquam, & exorbitantem conclusionem, quæ cedit in vilipendium nostrum, & Sedis Apostolicæ, & Regni dedecus, Prælatorumque infamiam,*

fa-

factam esse audivimus, &c. Deinde num. 14. subdit ea, quibus cernant universi, quam perpetua, quam constans, quam firma sit consuetudo, quam venditat Anonymus. *Fili charissime, non velis in hoc errore versari, ut putes, Nos non nostro, sed alieno arbitrio, Ecclesiis vacantibus providere. Supplicant sæpè Reges, & Principes, & Nos eis interdum complacemus, quando præsertim cognoscimus preces eorum, exauditione, & gratia nostra dignas; interdum etiam aliter disponimus, quam ipsi Reges, & Principes supplicarint. Nuper siquidem quinque provisiones in Regno Angliæ fecimus alio modo, quam ipse Rex scripserat; magis enim consideravimus PERSONARUM MERITA, ET COMMODA ECCLESIARUM, quàm regiam voluntatem. Hoc similiter fecimus aliàs in Regno Castellæ, & noviter in Regno Franciæ in duabus Ecclesiis; fueruntque provisiones nostræ reverenter, ut dignum erat, à Regibus acceptatæ. Nec Aragonum Rex, licet sua culpa alienatus à Nobis extiterit, unquam adversatus est provisionibus Ecclesiarum, quas arbitrio nostro in Regno suo fecimus. Itaque non existimet Serenitas Tua, quod quasi ex præscripta consuetudine, ad voluntatem Dominorum temporalium, provideamus Ecclesiis, licet aliquando,*

do, cum Nobis videtur, complaceamus eisdem, &c.

(5) Abrogatam legem Henrici Regis Castellæ cum sibi objicere debuisset Anonymus, nescio qua confidentia adsciverit in patrocinium causæ suæ. At enim, inquit, per aulicos Sacerdotiis imminentes, ut ea sibi, venia Pontificum impetrarent, victa est lubrica pueri regis ætas. Præclara sanè disputandi ratio, ut, ubi facta pervertere non possis, consilia in pravum trahas. Sed cur non potius legem illam puero Regi aliena cupiditas, & ambitio suggesserat? Cum præsertim statutum de excludendis exteris *ambitiosum* definiatur apud *Barbosam d. cap. ad decorem.* Cur autem tanti interesset aulicorum, ut tam stduiosè ambirent Pontificum veniam, qui adeo apud Regem valerent, ut suo arbitratu illius voluntatem flecterent, & leges refigerent?

(5) Id ipsum Henricus Rex Castellæ lata lege statuerat, sed alieno ambitu revocatus ab incæpto est. *Mariana Hist. Hisp. lib. 19. cap. 1.*

(6) Cum legibus vero Caroli V. Apostolico privilegio suffultis, nihil nobis negotii est. Cætera per Covarruviam tradita, & hic ἀκαίρως ingesta, de Ecclesiastici regiminis utilitate, inferius excutiemus. Interim omnibus ejusmodi Principum statutis, ac legibus, liberam illam Synodi Chalcedonensis vocem reponimus, *in quam Patres*, inquit Petrus de Marca in Proleg. ad Concordiam, *à Judicibus*

(6) Sed flecti animus invictissimi Caroli V. non potuit, cujus leges de excludendis alienigenis vigent, ac semper vigebunt. Earum rationem reddit *Covarruvias pract. quæst. cap. 35. num. 5.*

cibus

cibus interpellati, simul omnes eruperunt: *CONTRA CANONES PRAGMATICUM NIHIL VALEBIT, REGULÆ PATRUM TENEANT. Act.*4. *Conc. Chalc. Quod Synodi decretum Marcianus edicto suo firmavit anno* 454. *in l. privilegia, Cod. de Sacros. Eccl.*

(7) Consuetudo igitur universalis Ecclesiæ est, ut soli indigenæ ad beneficia admittantur; quam si quis infringere tentaverit, illud Augustini *Ep.*54. alias 118. *ad Januarium*, usurpare licebit: *Si quid tota per orbem frequentat Ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniæ est.*

(7) Postquam ejusmodi facta, partim à suis auctoribus abrogata, partim Ecclesiæ, & Summorum Pontificum judicio rejecta, recensuit Anonymus, illud Augustini *Epist.*54. alias 118. ad Januarium, triumphabundus usurpat: *Siquid tota per orbem frequentat Ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniæ est.* Nos potius, post damnatum ab Innocentio Ludovicum, coërcitum à Clemente Philippum, Uladislaum à Martino objurgatum. Henricum latas leges abrogantem, subjiciamus: *Siquid tota per orbem* damnat *Ecclesia, ut ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniæ est.* Insolentissimæ etiam insaniæ est, imperium cum Ecclesia confundere; & quod paucissimi Reges Ecclesiæ infensi, legibus contra Ecclesiasticam libertatem editis attentarunt, toti Ecclesiæ tribuere.

(8) Præsertim cum exortus aliquando fuerit Rex, qui solemniter testatus sit, velle

(8 Cæterum par erat, ut agmen primum de moribus, & consuetudine populorum, clauderet responsum Conradi Friderici II. filii, regis

regis nimirum immanissimi, & odio in Romanam Ecclesiam prorsus exitiali; quem diris malis devotum, & anathemate percussum, paternæ, & avitæ tyrannidis æmulatorem appellat Innocentius IV. *Epist.66.* ad Nobiles Suevos, apud Raynaldum anno 1251. num. 11. *Herode sublato*, inquit, *qui Christi animam in animabus fidelium impie perdere nitebatur*, *hæreditario jure paternæ tyrannidis*, *principatum alter sibi vindicat Archelaus*, *&c.* En quibus fundamentis disciplinam sacrorum instruxit Anonymus. En quibus ducibus contra Romanum Pontificem, navibus, & equis Ecclesiastici canones vindicandi sunt.

velle se in Regno Neapolitano eo jure uti, quo cæteri in suis Regnis Principes. Is autem fuit Conradus, qui Romæ accusatus, quod bona Ecclesiastica invasisset, respondit, se contentum *eo jure in Ecclesiis vacantibus, quo utitur Rex Franciæ, & Angliæ in Ecclesiis vacantibus Regni sui.*

(9) Quam ostendimus consuetudinem ab omni Ecclesiastica regula aberrantem, sacris etiam canonibns munire satagit Anonymus, quibus contendit, esse repulsos alienigenas à beneficiis obtinendis. In primis autem producit legem Synodi Generalis VIII. quæ, nisi se *paucarum horarum* exceptione tueatur, illum in rebus hisce tractandis non satis exercitum prodit. Canone enim 13. S.Synodus duo constituit; primum, ut ad majores ordines Cathedralis Ecclesiæ provehantur ii, qui in inferioribus ordinibus in eadem Ecclesia morati fuerint; alterum, ut nunquam inter Clericos

(9)
Id non solum in more Ecclesiæ positum, sed lege etiam cautum est, Can. 13. Conc. Gener. VIII. *Quoniam quidem dicit alicubi divinum eloquium, Dignus est operarius mercede sua, hujus rei gratia, & Nos decernimus, & promulgamus, ut magnæ Ecclesiæ Clerici* (sensus est de Ecclesia Constantinopolitana, ubi habebatur Concilium) *qui in subjectis ordinibus morati sunt, ad majores gradus ascendant,* &

& si digni claruerint, melioribus perfrui mereantur honoribus. Sed non ex illis, qui foris sunt, aliqui se his innectentes, debitas eis, qui multo tempore laboraverunt, dignitates, vel honores recipiant; ac per hoc inveniantur Ecclesiæ Clerici nullo modo posse proficere.

Cathedralis Ecclesiæ accenseantur Clerici; qui servitio Laicorum addicti, domestica, aut suburbana illorum negotia gessissent. Alios igitur canon admittit, alios repellit; sed qua parte admittit, non excludit alienigenas; qua vero repellit, etiam arcet indigenas. Quod igitur causæ suæ præsidium in eo canone posuit Anonymus? Certe, cum domestici Laicorum nobilium prohibentur aditu Cleri Cathedralis, ipsi quoque indigenæ submoventur, qui non abstinuerint ab eo turpi ministerio; cum vero minoribus Clericis magnæ Ecclesiæ munitur via ad ordines superiores, eadem quoque patet alienigenis, qui in subjectis ordinibus morati fuerint. Nam de excludendis alienigenis à minoribus ordinibus magnæ Ecclesiæ, in tota illa Synodo neque vola, neque vestigium.

Anonymi autem eruditionem desideramus; tum in eo, quod nomine *Magnæ Ecclesiæ* intelligit solam Constantinopolitanam, cum tamen eo pacto veteres appellarent Ecclesiam Cathedralem in magnis urbibus, quam hodie vulgò dicunt *Majorem Ecclesiam*; cum etiam in eo, quod putat designari extraneos in illis Concilii verbis: *Sed non ex illis, qui foris sunt*; cum sententia canonis sit, ut excludantur etiam oriundi, qui non sint de

Cano-

Canone magnæ Eccleſiæ; illi enim *forenſes* appellabantur; qui etiam Novella 16. Juſtiniani cap. 1. vocantur περιττοὶ *ſuperflui*; unde Leo IV. in Romana Synodo cap. 39. *Tantam*, ait, *ſuperfluitatem forenſium Presbyterorum*. Licet etiam forenſes nuncupentur in collectione Martini Bracarenſis Can. 56. Presbyteri Pagenſes.

(10) Idem ſtatuit Gallicana Eccleſia in Comitiis Generalibus an. 1408. *Hiſt. univ. Pariſ. tom. 5. pag.* 155

(10) Ex Thomaſino *part. 2. diſcipl. lib.* 1. *cap.* 103. pergit Anonymus ea recitare ad adſtruendam Eccleſiæ legem, quæ maximè omnium, Eccleſiæ judicio exterminata ſunt. *Anno.* 1408. inquit Thomaſinus, *Comitiorum Generalium Cleri Gallicani decreto, extraneis omnibus aditus interclusus eſt beneficiorum quorumcumque, niſi ſaltem decennium in publica alicujus Regni Univerſitatis palæſtra contriviſſent*: quod decretum manaſſe fatetur *inter ſchiſmatis Avenionenſis procellas*. Sed qui Eccleſiaſticæ hiſtoriæ rationem habuerit, ac temporum illorum conditionem perſpexerit, non ignorat, illis Cleri Gallicani Comitiis obviam itum eſſe, malis undique gliſcentibus, ne in Galliam inceſſerent. Regnis enim fœdiſſimo ſchiſmate inter ſe divulſis, Carolus VI. *neutralitatem* edixit, quoad certus, & legitimus Pontifex Eccleſiæ præficeretur; eaque ſchiſmatis calamitate obtinente,

tradita ratio conferendi beneficia, *salva debita Sanctæ Sedi Apostolicæ reverentia, & Domino Papæ futuro legitimo*, Hæc non aliter Anonymo suffragari possunt, quam si neutralitas illa, & Αναρχία revocetur, atque eædem renoventur schismatis procellæ. Illud tamen nos vehementer angit, quod inter sævissimos illos turbines, adhuc *salva* fuerit *debita S. Sedi Apostolicæ reverentia*, quæ tamen per Anonymum nostrum non est satis salva.

(11). Præclara constitutione S. Ludovici hoc ipsum præcipitur, quæ utpote Sancti Regis, tamquam Ecclesiasticus Canon valere poterit.

(11) Inter Ecclesiasticas leges refert editum S. Ludovici Galliarum Regis, quod religione Sanctissimi Principis, putat, posse sacris Canonibus exæquari. Homo scilicet laicus non reputat ea, quæ Patres prædicant de gratia τῆς χειροτονίας ad res sacras ritè definiendas, gerendasque, & quod recitat Crespetius *in summa Ecclesiasticæ disciplinæ* verbo *Laicus*: ex Gratiano *cap. Clericus*, 3. *quæst*.4. *Laici, quamvis Religiosi sint, nulli tamen de Ecclesiasticis facultatibus respondendi* (alias *disponendi*) *legitur unquam attributa facultas*. Quodque docet Synodus Moguntina cap.35. cum gratiam illam, quæ ritè ordinatis confertur ad res sacras, & munera Ecclesiastica rectè obeunda, *esse*, ait, *ordinis, & muneris, non hominum, aut personarum*. Id autem maximè

ximè S. Ludovici exemplo liquidum eſt, qui licet eximia pietate, & vitæ innocentia claruerit; cum ſe tamen immiſcuit rebus ſacris, tales condidit leges contra Eccleſiæ jura; & libertatem, *malorum uſus conſilio*, inquit Gregorius IX. ut ejuſdem minis exterritus, eas ſtatim reſcindere coactus fuerit; quo in Sanctam Sedem obſequio religionem ſuam commendavit. *Rayn. ann.* 1236. *num.* 31. *&* *ſequ.* Ita S. Ludovici leges ſacris Canonibus exæquatæ ſunt.

Quod verò propiùs ſpectat legem illam S. Regis, quam ex Petro de Marca Romanæ Curiæ Anonymus opponit, compertum habemus, Gallis ipſis teſtibus, illam eſſe ſuppoſitam; ut apud Thomaſinum *part.* 2. *diſcipl. lib.* 2. *cap.* 33. Certè quintus articulus, qui eſt de oneribus pecuniarum, longiſſimè abeſt à mente, & pietate Sancti Principis, qui ſua illa Conſtitutione nihil attigit jura Summi Pontificis, ut teſtatur Carolus Fevretus lib. 2. de abuſu cap. 7. num. 3. *ſed tantùm declarat*, inquit, *beneficia eſſe ab ordinariis conferenda juxtà ſancta decreta, & ſanctiones Canonicas, quæ etiam poteſtatem, & ſuperioritatem S. Sedis in ſpiritualibus adſtruunt.* Is verò ſuſpectus Anonymo eſſe non poteſt. Mentem autem fuiſſe S. Ludovici, ut Eccleſiæ liberta-

tem

tem defenderet, non adversùs S. Sedem, sed adversùs laicorum rapinas, constat ex ipso Petro de Marca lib. 3. c. 1.

(12) Nec verò, ut stultè putavit Glossator Pragmaticæ Sãctionis, ullo privilegio nititur ea constitutio, ut verba ipsa S. Ludovici ostendunt: & Pragmatica etiam SanctioCaroli VII. in qua non solum Carolus nullũ privilegium allegat, *qui potius de Pontificum contradictione conqueritur*, ut ait Petrus de Marca lib. 4. concord. cap. 9. num. 9.

(12) Sed Pragmatica Sanctione Caroli VII. beneficia solis indigenis attributa sunt; ea vero constitutio iis rationibus munita dicitur, ut stomachetur Petrus de Marca contra Sanctionis interpretem, eique stultitiam more suo occinat Anonymus, quod scribere ausus sit, illam Apostolico privilegio esse nixam. Jam quo Apostolico privilegio, quove humano, aut divino jure Pragmatica Sanctio constet, videamus. Illam vixdum editam Eugenius IV. rejecit, ejus suasores appellans *perturbatores Ecclesiæ*. Deinde Pius II. eandem execratus est, quod illa *vires nostræ Religionis enervarentur, unitasque Ecclesiæ, ac libertas perimeretur*. Monitis Pii II. obsecutus Ludovicus XI. eam ab omni Gallica ditione eliminavit, deque ea ita loquitur ad Sanctissimum Pontificem *Pragmaticam Sanctionem Tibi, tuæque Sedi infensam, utpote quæ in seditione, & schismatis tempore, atque per seditionem, sectionis à tua Sede figuram nata sit; & quæ, dum Tibi, à quo sacræ leges oriuntur, & manant, quantamlibet eripit auctoritatem, omne jus, & omnem legem dissoluit. .... Te Principem totius Ecclesiæ, Antistitem sacro-*

ſacrorum, *Te dominici gregis Paſtorem profitemur*, *Teque jubentem ſequimur*, *Tibi*, *&* *Beatiſſimi Petri Cathedræ conſentimus*, *&* *jungimur*. *Itaque*, *ſicut mandaſti*, *Pragmaticam ipſam à Regno noſtro*, *noſtro Vienneſi Delphinatu*, *&* *omni ditione noſtra per præſentes pellimus*, *dejicimus*, *ſtirpituſque abrogamus*. Eaque abrogatio recitata, & confirmata eſt *ſeſſ.*4. *Lateranenſis V.*

(13) Pragmatica Sanctione perfunctus, eas Eccleſiæ leges verſat Anonymus, quibus, non quidem à beneficiis univerſis, ſed ab Epiſcopatu tanta religione ſubmoti ſunt alienigenæ, ut ſi quando ſecus uſuveniſſet, ſacrilegii loco poſuerint fideles. Eam Domini præceptionem per Apoſtolos traditam commendaſſe teſtimonio ſuo Athanaſium, qui doluit conculcatos apoſtolicos canones, cum alienigena è Cappadocia, loco quinquaginta manſionibus diſſito, ſibi ſufficeretur in Epiſcopatu Alexandrino; plebem vero chriſtianam non aliter toleraſſe eam vim ſibi, & ſacris legibus illatam, quam intentato militum, & armorum terrore. Sed quo ſpectet dolor Athanaſii, quidve potiſſimum indignatus ſit in ea electione Gregorii Cappadocis, ſuis ab originibus breviter repetamus.

(13) In hanc rem afferri ſolent Canones plerique, mandantes, ut Eccleſiis è proprio ſinu eligatur Epiſcopus; quam *Domini conſtitutionem per Apoſtolos traditam* appellavit Athanaſius, cum exclamavit contra electionem Gregorii in Epiſt. ad ſolit. vit. agent. *Hic excogitavit*, *quo pacto legem alteraret*, *diſſolvens Domini conſtitutionem per Apoſtolos traditam*, *&* *mores Eccleſiæ immutans*, *novumque excogitás conſtituendorum Epiſcoporum modum*. *Ex aliis quippe locis*, *&* *quinquaginta manſionum intervallo diſſitis*, *ad populos nolentes cum militibus Epiſcopos mittit*.

Tradita ſanè ab Apoſtolis electionum

diſci-

diſciplina eſt, & ab uſque antiquo fœdere ducta, ut ſacrorum Miniſtrorum electiones fierent, Epiſcoporum judicio, Clericorum ſuffragio, & populi teſtimonio. Unde Cyprianus *Epiſt.*35. ad Clerum, & plebem, de Aurelio Lectore, uſus exemplo Eleazari: *Videmus*, inquit, *de divina auctoritate deſcendere, ut Sacerdos plebe præſente ſub omnium oculis eligatur.... ut vel detegantur malorum crimina, vel bonorum merita prædicentur.* Quam conſuetudinem Ethnicis ipſis admirationi, & exemplo fuiſſe legimus apud Lampridium in Alexandro Severo. Id fuiſſe Patrum regulis ſancitum, docet S. Leo *Epiſt.*89. *Expectarentur*, inquit, *vota civium, teſtimonia populorum, honoratorum arbitrium, electio Clericorum, quæ in Sacerdotum ſolent ordinationibus, ab his, qui norunt Patrum regulas, cuſtodiri.* Nec alia de cauſa Concilium Illiberitanum *Can.*24. conſtituit, ut quorum incognita vita eſſet, ii ad Clerum nunquam promoverentur, ut nimirum publico teſtimonio comperta eſſe poſſet vita, moreſque eligendorum.

Ea eligendi ratio ſenſim elanguit inter initia ipſa quoad ſecundi ordinis Sacerdotes, & Miniſtros, totaque conceſſit in poteſtatem, & conſcientiam Epiſcoporum, ut exemplo Celerini, & Aurelii docet nos Cyprianus

ep.33.

ep.33. & 34. quoad Episcopos vero diu viguit; sed ita tamen, ut factiones plebis passim coërcerentur Episcoporum, & Conciliorum auctoritate: *Turbis* τοῖς ὄχλοις *non est permittendum, eorum, qui in Sacerdotio sunt constituendi, electionem facere*, inquit Laodicenum Can. 13. & Cœlestinus I. in Decret. cap. 22. *Docendus est*, inquit, *populus, non sequendus*. Ambitione demum petitorum, & temeritate plebis deventum est ad mores hodiernos, cum vix alicubi veteris instituti, & electionum vestigia supersunt.

Hæc qui sciat, quæ nemo planè nescit; videt, eo tempore, cum electiones fierent, Populo suffragante, absonum professò, & contra Apostolicas traditiones fuisse, quod Ecclesiis præponerentur ignoti homines, quorum nemo nosset mores, vitæque institutum, sine ullo scilicet suffragantis Populi testimonio. Quod autem Athanasio invisa fuerit ordinatio Gregorii non originis, sed testimonii, & electionis defectu, nec quia alienigena, sed quia nec ulli notus, nec postulatus fuerat, constat, tum ex ipso Athanasio in epist. Encyclica ad Episcopos, ubi ait: *Oportuit omnia juxta Ecclesiasticas leges disquiri, & peragi, præsentibus Clericis, & populis, qui illum postularent*; Tum ex Julio I. in Epist. ad Orientales

Episcopos apud Athan. in Apol. contra Arianos: *Neque notum multis, neque postulatum à Presbyteris, neque ab Episcopis, neque à plebe.* Igitur postulari poterat alienigena, si propterea non est ritè institutus, quia non fuerat postulatus; idque verba Athanasii aperte innuunt. Quid, quod ipse Athanasius interdum non è sinu vacantis Ecclesiæ, sed ex intimo eremi recessu Anachoretas sanctissimos arcessivit ad Episcopatum, quos ipse recenset in epist. ad Dracontium? Ipsiusque Athanasii studiosissimus Nazianzenus etiam è Cappadocia ad Sedem Constantinopolitanam assumptus est; ad quam deinde Chrysostomus ab Ecclesia Antiochena transivit; quorum scilicet non originis, sed celeberrimæ virtutis habita ratio est?

Tum certè, cum ea ratione procederent ordinationes, plurimi intererat, ut Episcopi renunciarentur, qui in Ecclesiis vacantibus, aut si minus, proximis educati fuissent, de quorum vita, & moribus testimonium dicere populus posset. Sed sublatis electionibus, nec amplius requisito vacantis Ecclesiæ suffragio, ac testimonio, quid imperitis imponitur ex verbis Athanasii, Cœlestini, & Leonis, qui spectabant suorum temporum consuetudinem? Quibus profecto tam evincitur, violari

cano-

canones à Pontificibus; qui exteros vocant ad beneficia, quam ex legibus decemviralibus, violatores esse publici juris Romanos Principes, qui non amplius leges ferant centuriatis comitiis, nec populi judicio mandent honores, & bella indicant. Nimirùm sapienter Sex. Cæcilius apud Gellium lib.20. cap.1. *Legum opportunitates, atque medelas*, ait, *pro temporum moribus, & pro rerumpublicarum generibus, ac pro utilitatum præsentium rationibus, proque vitiorum, quibus medendum est, fervoribus, mutari, & flecti*. Propterea *quæ in pace latæ sunt leges, plerumque bellum abrogat; quæ in bello, pax; ut in navis administratione alia in secunda, alia in adversa tempestate usui sunt*, apud Livium lib.34. Proinde meritò Petrus de Marca, ut judicem Anonymo feramus familiarem suum, *lib.3. de Concord. c.6.* ex novis causarum, & negotiorum figuris agnoscens necessitatem novi juris decretalium, subjecit: *Nos veteres laudamus, nostris tamen annis vivendum esse censemus*.

Hæc autem adjecta sint ex abundanti, cum satis constet, fuisse alienigenas ad Episcopatum vocatos, etiam cum servaretur disciplina electionum, teste ipso Athanasio verbis, factisque. Quod si aliquid momenti in sacris illis electionum institutis ponere velit Anony-

mus, id non Romanorum Pontificum potestatem, quæ semper summa fuit, etiam cum vigerent electiones, sed regias Nominationes petit. Per eas enim sublata esse jura electionum sæpe questus est Clerus Gallicanus, qui de abolendis Concordatis, & restituendis Electionibus iterùm, & sæpiùs egit apud Reges Galliæ. Itaque laicorun potùis causam invadit Anonymus, quorum id auribus dare studet.

Antequam autem Athanasium dimittamus, intelligat Anonymus, omnia illa deformatæ disciplinæ vulnera, quæ deflet *loc. cit.* Athanasius, à laicorum licentia fuisse imposita, ob ademptam scilicet Ecclesiæ libertatem, & injectas Magistratuum manus in Episcopis eligendis. Constantio enim curam, & custodiam ecclesiastici canonis simulanti, & obtendenti, ea objicit, quæ ostendunt, illos ipsos interdùm, qui preseferunt curam servandorum canonum, totam eorum disciplinam subruere, & ecclesiasticæ dignitatis fundamenta convellere: *Quare*, inquit, Athanasius, *dum se simulat Ecclesiasticum curare Canonem, omnia contra Canonem agere molitus est? Quis Canon præcipit, ut è palatio mittatur Episcopus? Quis tradidit Comites, inconsideratosque spadones ecclesiasticis præesse rebus? Aut edicto judi-*

judicia eorum; qui Episcopi vocantur, promulgare?

(14) Nihil præterea, antiquatis electionibus, pertinet ad præsentem disciplinam, locus Cœlestini, qui cum tribuit Clericis Narbonensibus, & Vienensibus facultatem resistendi Clericis extraneis sibi præpositis, vindicare studet vetera jura electionum, ne ullus scilicet invitis detur Episcopus, ut ait cit. c. 5.; ac ne suffragantium minuatur libertas, *qui liberum de eo, qui eos recturus est, debent habere judicium*. Rursus obnitebatur Cœlestinus, sicut alii Romani Pontifices, conatibus Episcoporum Arelatensium, qui αὐτοκεφαλίαν sibi arrogabant; quique ex monasterio Lirinensi monachos plerosque alios aliis Ecclesiis præfecerant, quorum voluntati ut Clerici vacantium Ecclesiarum resisterent, permisit Cœlestinus. An ideo permissa potestas à Cœlestino est, resistendi suis ipsius mandatis, & aliorum Romanorum Pontificum? An leges, legumque latores, ut sibi resistatur, mandare solent?

(14) Cœlestinus ep. r. cap. 5. ad Epp. Narb. & Vienn. facultatem tribuit resistendi, si extra sinum vacantis Ecclesiæ fuerit electus Episcopus.

(15) Ad locum Leonis I. præcipientis, ut *ex Presbyteris ejusdem ecclesiæ, vel ex Diaconibus optimus eligatur*, hæc subjicit in notis Pascasius Quesnellus in romanas rationes non optimè animatus: *Ab hac lege discedere majori-*

(15) Leo I. Ep. ad Anast. Thessal. & Ep. 88. *Ex Presbyteris*, inquit, *ejusdem ecclesiæ, vel ex Diaconibus optimus eligatur.*

joribus Sedibus semper licuit. De Romana pluribus exemplis constat. De Carthaginensi testatur Aurelius in Concil. Carthaginensi c. 55. .... Eandem prærogativam sibi assumsisse videtur in Galliis nostris Arelatensis Episcopus, qui majores Sedes per omnia æmulabatur.

(16) Joannes autem XXII. cum Philippo Regi disertis verbis expressit, sex episcopos ab se creatos, omnes esse ejus regni oriundos, clarissime ostendit, potuisse alienos eligere; nam cur id Regi exprimeret, si aliter nullo pacto fieri potuisset?

(17) Fatetur Anonymus his, aliisque legibus, quæ in eandem sententiam congeri possent, id tantummodo decerni, ut ne cui extraneo conferatur episcopatus; cæterum illis nihil caveri de extero à reliquis beneficiis arcendo. Sed ecce tibi rationem à nemine, ut putat, animadversam, qua exteris ad inferiora beneficia aditus obstructus erat. Clerici olim ita titulis beneficiorum suorum addicti erant, ut non liceret ad alias Ecclesias transire; quotquot igitur leges vetuerant, ne Clerici à suis Ecclesiis recederent, & alteri adhærerent, totidem interdixerant, ne alienis Clericis darentur beneficia.

Prohibuerint sane, quo minus Clerici alie-

(16) Joannes XXII. Philippo V. Galliæ Regi, de sex Episcopis ab se creatis rationem reddens: *Omnes*, inquit, *de Regno tuo Franciæ oriundi*.

(17) Canones de solis Episcopis loquuntur; sed cum Clericis per sexcentos Canones interdictum esset ad alias ecclesias transire, per eosdem ipsos interdictum erat obtinere beneficia in alia ecclesia. Conc. Nic. Can. 15. *Restituatur propriæ ecclesiæ, in qua ordinatus est*. Can. 16. *cum omni necessitate cogantur, ut redeant ad ecclesiam suam*, Concil. Arel. I. an. 314. can. 21. *De Presbyteris, aut Diaconibus, qui solent dimittere loca sua, & ad alia se transferunt, placuit, ut iis locis ministrent, quibus præfixi sunt. Quod si, relictis locis suis ad alium se locum transferre voluerint, deponantur*.

alienæ Ecclesiæ obtinerent beneficia, eædem illæ leges, quæ prohibebant Clericis ttansitum ad aliam Ecclesiam, quid hoc ad alienigenas? Profectò illæ leges non prohibebant, ne Episcopus laico alienigenæ conferret ordines, atque adeo etiam beneficium, quod tum ab ordine non separabatur: *Recense Concilium*, inquit Augustinus Epist.225. *ibi inveniens de SOLIS CLERICIS fuisse statutum.... Hic institutum est, ut CLERICUM alienum nemo suscipiat*. Porrò licuisse Episcopis, laicos alienigenas Clero adscribere, & Ecclesiæ suæ mancipare, intelligimus ex Can.9. Arausicani I. idque exemplo suo docuerunt illustrissimi Patres, quos refert Thomasinus part.2. discipl. lib.1. cap.1. atque ordinatione sua Augustinus πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Alienigenæ igitur per antiquos Canones ad ordines, & beneficia admissi sunt.

Ad hoc, impunè Clericus ad aliam Ecclesiam transire poterat venia sui Episcopi. *Inferioris gradus Sacerdotes, vel alii Clerici concessione suorum Episcoporum possunt ad alias Ecclesias transmigrare*, inquit Carthaginense IV. Can.27. Solo igitur Episcopi permissu Clericis alienigenis beneficia conferri possunt. Sed nunquid non legit Anonymus in eodem Carthaginensi assertam Episcopo Car-

tha-

thaginesi totius Africæ Primati facultatem ordinandi, quos vellet, & unde vellet Clericos, atque adeo beneficiis augendi etiam sine inferiorum Episcoporum consensu? Sane Aurelio Primati, ut hoc per Cōcilium sibi liceret, postulanti responsum est Can. 55. *Necesse habet tu omnes ecclesias suffulcire; unde Tibi non potestatem damus, sed tuam assignamus, ut liceat voluntati tuæ semper & tenere, quem voles, ut præpositos plebibus, vel ecclesiis constituas, qui postulati fuerint, & unde voles.* Præterea in sacris ministrorum ecclesiasticorum ordinationibus paria fuere τὰ πρεσβεῖα Carthaginensis Episcopi, & Alexandrini, ut observat Justellus ad eum Can. 55. Cur igitur eandem potestatem invidet Anonymus Romano Pontifici, quem Patriarcham saltem totius Occidentis ipsi schismatici agnoscunt, & fatentur; qui necesse habet *omnes ecclesias suffulcire*, ut quos velit, & unde velit Clericos ad sacerdotia destinet? Cur incorrigibilis, & gladio coërcendus ab eo dicitur, si jure illo utatur, quo semper alii Primates, & Patriarchæ usi sunt? Postremò non faciunt ad ecclesiasticam id temporis disciplinam obsoletæ illæ consuetudines, & leges, quibus una cum ordinibus beneficia conferebantur. Nunquid enim delenda sunt Tridentini decreta de

ordi-

ordinibus ſine beneficii, ſed ſolius patrimonii titulo interdum conferendis? Quam deſperata igitur eſt cauſa Anonymi, quæ non poteſt conſiſtere, niſi revocentur obliterati mores, immo quæ ex ipſis antiquis moribus convellitur, & profligatur?

(18) Nequa verò linea ſit ſine mendo; Anaſtaſium, ait, non alii obnoxium crimini fuiſſe, quàm quod procul ageret à ſua Eccleſia. Non ignorant tamen, qui illius temporis monumenta verſarunt, quantis ille ſceleribus ſeſe polluiſſet, quantàque ambitione fureret, quave potiſſimum de cauſa Leo curaſſet Romam illum revocare, Cæſaream aulam ambientem, ac ſollicitantem, quo ſibi ad Pontificatum ſterneret viam; quibus deinde ſtimulis actus ſchiſma conflavit contra Benedictum III. Inter acta ejuſdem Synodi Romanæ legitur ſententia Adriani II. qua iterum Anaſtaſius damnatur, ejuſque immania flagitia memorantur. Binius in notis ad idem Concilium narrat, qua de cauſa revocatus ille in Urbem fuerit à Leone, cui contumaciter parere detrectans, Synodalem ſententiam ſuſtinuit. Non aberat ille modo à propria Eccleſia, ſed velut anguis, inquit Leo, per alienas parochias diſcurrebat, vitiorum ſuorum caligine perditus.

(18) In Concil. Romano ann.853. ſub Leone IV.depoſitus fuit Anaſtaſius Cardinalis, cujus totum ſcelus fuit, quod jam quinquennium moratus eſſet Aquilejæ.

(19) Tridentinum quoque edixit, ut unuſquiſq; in ſua Ordinatione Clericus certæ Eccleſiæ affigeretur; quod ſanctum conſilium calamitate noſtrorum temporum fruſtra fuit; vana quadam affixionis cæremonia dumtaxat ſuperſtite.

(19) Deflet corruptam noſtrorum temporum conditionem Anonymus, quòd, cum vehementer curaſſet Tridentinum Clericos certæ Eccleſiæ addicere, vix ſuperſit vana quædam cæremonia ex ſacroſancto Concilii decreto, cum vetus diſciplina longe ſeverior ea de re fuerit. Ut autem ſevera fuerit vetus Eccleſia, in multis certè vincimus ea tempora quoad vagos Clericos. Nam non ſolum alienos Clericos, ſed etiam laicos; neque modo tranſmarinos, aut ex alia Provincia, ut ex *can.*24. *Illib.* & Gregorio *lib.*2. *ep.*25. ſed ex alia quavis Diœceſi, etiam proxima, ſine literis commendatitiis, aut dimiſſoriis Epiſcopi ſui, nefas eſt ordinare; pœna propoſita per Tridentinum *ſeſſ.*23. *cap.*8. Ordinantibus, & Ordinatis, ut hi à ſuſceptis, illi à conferendis ordinibus. per annum ſuſpenſi ſint. Præterea peregrinis, non ſolum ſuſcipiendis ordinibus, ſed re quoque divina facienda interdictum eſt decreto ejuſdem Tridentini *de Celebrat. Miſſæ ſeſſ.*22.

Fallitur etiam Anonymus, cum ſcribit, legem Tridentini de Clericis eccleſiæ affigendis, in vanam quandam cæremoniam evaſiſſe. Siquidem per affixionem illamClericus *adſcribitur*, &, *tanquam ſervus adſcriptitius, mancipatur ſervitio Eccleſiæ, pro cujus utilitate*

ordi-

ordinatus eſt, inquit Fagnanus in cap. Admonet. De renunciat. *Unde locum deſerere non poteſt inconſulto Epiſcopo*; num.37. *Quod ſi deſerverit, ſacrorum exercitium eſt ei interdicendum*; num.11.

(20) Paucis illis horis dandum eſt, quod prima exempla *abſolutæ* ordinationis, hoc eſt, ſine titulo, & cardine, referat ad Hieronymum, & Paulinum quarto ſæculo exeunte; cum longe ante Origenes ita fuerit ordinatus presbyter ab Epiſcopis Theoctiſto Cæſarienſi, & Alexandro Hieroſolymitano, medio ſęculo tertio. Sub Conſtantio Auguſto Sozomenus lib.6. cap.24. recenſet Monachos, *qui creabantur Epiſcopi, non urbis alicujus, ſed honoris cauſa*. Ipſe Auguſtinus narrat, voluiſſe Ambroſium presbyteratum ſibi conferre, ita ut Eccleſiæ ſuæ minimè affigeretur. Itaque jam hic morbus latiſſime manaverat, cui remedium obtulit Synodus Chalcedonenſis *Can.6.* cujus veſtigiis inhærere profeſſa eſt Synodus Tridentina *ſeſſ.23. cap.16.* Miror proinde latuiſſe Anonymo rem adeo notam, & à Tridentino expreſſam, & quæſiviſſe remedium contra abſolutas ordinationes à Can.13. VIII. Synodi, ultra medium ſæculum nonum; cujus verba quid huc conferant, judicent, qui oculos in fronte habent.

(20) Sub fine quarti ſęculi Paulinus, & Hieronymus abſolute ordinati ſunt; ſed eorum exemplum nullam intulit mutationem diſciplinæ. Poſtea vero illa mutata eſt; & propterea fortaſſe ſæculo nono prohibitum fuit, ne beneficia darentur exteris Canone 13. VIII. Synodi ſupra recitato.

(21) Mens, & consilium Tridentini eam mille Canonum sententiam confirmavit, Licet enim S. Synodus hoc non decreverit, tamen non latet, id fuisse in ea decernendum, instantibus Gallis: & fortasse nihil aliud obstitit, quam terribile illud *Proponentibus Legatis*, quo alia multa præclara decreta impedita fuerunt.

(21) Quanquam fatetur Anonymus, nullum decretum editum fuisse à Tridentino, de exteris excludendis à beneficiis, licet plerique in eam legem studiosè incumberent, & Gallicani Patres pro se acriter rem urgerent; non tamen despondet ille animum, sed hæc, inquit, mille canonum sententia, à mente saltem ipsa Sacri Concilii confirmata est.

At superi vestram fidem! urgent Galli, nec promovent; plerique instant, nec tamen legem illam Concilio probant; magnis studiis, multorumque sententiis res decernenda jactatur, tamen à Concilio rejicitur. Quæ fuit igitur Concilii mens? Anne, ut id decerneret, quod rejecit? At *fortasse*, inquit, in causa fuit terribile illud, *Proponentibus Legatis*, quo pleraque saluberrima decreta interclusa sunt in sacrosancto illo Patrum conventu: Sed quo auctore, quo teste; quibus argumentis, hæc Legatis Apostolicis dica scribitur, & invidia conflatur? *Fortasse*, inquit. O quam præclare Menander:

Ὅστις δὲ διαβολαῖσι πείθεται ταχὺ,
Ἤτοι πονηρὸς αὐτός ἐστι τοὺς τρόπους,
Ἢ παντάπασι παιδαρίου γνώμην ἔχει.

Quam immeritò autem carpat Anonymus formulam, *Proponentibus Legatis*, dicere poterit ex Pallavicino lib. 8. c. 6. Quod si cætera decre-

creta, *Proponētibus Legatis* intercepta, ejuſdem generis erant, ac lex Anonymi, næ illi operam Eccleſiæ fidelem, atque utilem navarunt in omnes partes. Nec immeritò *terribilis* formula illa dicetur novarum rerum ſtudioſis.

(22) Non defuiſſe tamen Eccleſiæ ſuæ Dei providentiam, ſubdit Anonymus; nam ea Tridentinum edixit, quæ ſi minus expreſsè alienigenas à beneficiis arcerent, certè ad eam diſciplinam maximè ſpectarent. Ejuſmodi eſt, inquit, lex illa, ut Epiſcopi beneficia ſuæ Diœceſis, vel fructuum portiones Seminario adſcribant, etiamſi à Cardinalibus poſſideantur. Tum altera, ut Clericis in Seminario educatis, & inſtitutis beneficium aliquod conferatur. Quid hic vidit Anonymus? Quid hinc aliud efficitur, quam quod indigenæ non ſint ab omnibus beneficiis excludendi? Quis hoc inficiatus eſt unquam? Quod beneficiorum fructibus Eccleſiæ laborantis inopia relevetur? Cur id præſtare non poſſit alienigena? Nunquid enim nullus eſt indigena, qui familiæ ſuæ commodis, pluſquam Eccleſiæ neceſſitatibus ſtudet? An verò omnes alienigenæ canones, Evangelium, religionem ejurarunt? At legimus in Evangelio, unum alienigenam præmultis indigenis fuiſſe accepti beneficii memorem, & laudem Deo dediſſe. Cur autem ſpectavit Con-

(22) Divino certè conſilio factum eſt, ut huc ſpectarent pleræque leges Tridentini. Nam decretum de beneficiis, aut fructuum portione Seminario unienda, etiam ſi à Cardinalibus poſſideantur, oſtendit, mentem Concilii fuiſſe, ut beneficia in ſubſidiū Eccleſiarum, ubi ſita ſunt, & Clericorum illarum, impendantur, non verò exterorum. Et rurſus illud, ut Epiſcopus alumnos ſui Seminarii ad beneficia deputet

Concilium ad exteros excludendos; cum portiones fructuum illis detrahendas, Seminario addixit? Nonne etiam menſæ epiſcopali, & capitulari, & cunctis indigenarum beneficiis, portio detrahitur, quæ Seminario erigendo, conſervandoque tribuatur?

(23) Quanquã graviſſima lex ſit admittendi digniores ad beneficia, tamen optimæ notæ Theologi cũ S. Thoma, indigenam minus dignum præferunt extero digniori, quia *ille, qui de gremio Eccleſiæ aſſumitur, ut in pluribus conſuevit eſſe utilior, quantum ad bonum commune, quia magis diligit Eccleſiam, in qua eſt nutritus. Et propter hoc etiam mãdatur Deuter. 17. Non poteris alterius gentis hominem facere Regem, qui non ſit frater tuus. Quodlib. 4. quaſt. 8. art. 4. ad 4.* Neceſſe eſt igitur, ut hæc lex ſit divina, & naturalis. Huic autem argumento, quid reponi poſſit, ignoro.

(23) Quid autem illi argumento reponamus, quod palmare, & invictum prædicat Anonymus, quo conatur oſtendere, præceptum de excludendis alienigenis; non à ſacris dumtaxat Canonibus, & divinis legibus traditum, ſed ab ipſa natura expreſſum? Enimverò lege omnium graviſſima, inquit, ad ſacerdotia poſtulantur digniores; ſed lex de admittendis indigenis hos minus dignos præfert exteris dignoribus, ut docet S. Thomas; lex igitur, qua indignæ ſunt admittendi, legem illam graviſſimam vincit; illam autem vincere non poteſt, niſi lex divina naturalis; ergo divino naturali jure beneficia indigenis tribuenda ſunt.

Sed vindicandi à calumnia ſunt cum ſuo magiſtro Theologi. Nemo ignorat dignitatem, aut abſolutè, aut relativè ſpectari; & minus dignos abſolutè, ſed relativè digniores, præferri in ſacerdotii petitione, tam humano, quam divino, & naturali jure. Tunc enim humana, & divina jura de eligendis dignoribus,

bus, non vincuntur, & cessant, sed potissimum vincunt, & vigent. Sunt siquidem digniores, qui sunt Ecclesiæ utiliores, & è quibus majora Ecclesiarum commoda existunt. At nonne locus ab Anonymo descriptus, quem tribuit S. Thomæ loc. cit. Clericum assumit de gremio Ecclesiæ, *quia ut plurimum consuevit esse utilior, quantum ad bonum commune?* Igitur quando unquam S. Thomas originem dignitati antetulit? aut quæ unquam pugna inter se humana, divina, & naturalia jura commisit? Audiendus est ipse S. Doctor, 2. 2. quæst. 63. art. 2. *Considerare oportet, quod dignitas alicujus personæ potest attendi dupliciter; uno modo simpliciter, & secundum se; & sic majoris dignitatis est ille, qui magis abundat in spiritualibus gratiæ donis; alio modo per comparationem ad bonum commune. Contingit enim quandoque, quod ille, qui est minus sanctus, & minus sciens, potest magis conferre ad bonum commune propter potentiam, vel industriam secularem, vel propter aliquid hujusmodi. Et quia dispensationes spiritualium principalius ordinantur ad utilitatem communem, secundùm illud* 1. *Corinth.* 12. Unicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatem; *ideo quandoque absque acceptione personarum in dispensatione spiritualium illi, qui sunt sim-*

simpliciter minus boni, melioribus præferuntur. Lex igitur de admittendis, indigenis; quatenus sint utiliores, est eadem, ac lex de admittendis dignoribus; quæ proinde præcipit etiam, admittendos exteros, si futuri sint utiliores. Non igitur per se origo, sed *commoda Ecclesiarum* spectanda sunt, ut ex Martino V. *epist. cit.* Cæterum S. Doctor hac eadem ratione disputat de præferendis consanguineis Episcopi æque dignis extraneis, *quia saltem magis in hoc præeminet, quod de ipsis magis confidere potest, ut unanimiter secum negotia Ecclesiæ tractent*, cit. art.2. Neque tamen tribuet Anonymus S.Thomæ, universè præferendos esse consanguineos.

Verùm, ut ne tantopere argumento illo triumphet Anonymus; recenseat, amabo, omnium Ecclesiarum fastos, ordinemque ab ipsis Apostolis repetat, profectò in unaquaque inveniet, gravissimam hanc divinam, & naturalem legem passim fuisse violatam. Nam nec Apostoli ipsi eorum, ubi nati sunt, locorum ordinati sunt Episcopi; nec cives tantùm, & indigenas constituerunt Episcopos in iis, quas fundaverunt, Ecclesiis. Marcus enim, Timotheus, Ignatius, Apollinaris, Maximinus, Dionysius exteri suis plebibus erant. Ita & Methodius Confessor illustris, qui Patarensis,

sis, ac deinde Tyri Episcopus fuit. Ita Eustathius egregius defensor Nicænæ fidei, Sydæ in Pamphilia natus primum Beroeæ in Syria, tum Antiochiæ creatus Episcopus. Ita Nazianzenus Zasimorum Episcopus, Constantinopolitanam deinde sedem tenuit. Eandem rexit Chrysostomus Presbyter Antiochenus, qui Constantinopolitanæ Ecclesiæ Diaconum ordinavit Cassianum Scytham. Paulinus patria Burdigalensis, Presbyter ordinatus à Lampio Barcinonensi, Nolanæ Ecclesiæ præfuit. Augustinus Tagastensis, factus est Presbyter, & Episcopus Ecclesiæ Hipponensis. Sed quis erit finis, si omnes numerare velimus pietate, literis, & meritis in Ecclesiam claros, qui sacerdotia assecuti sunt contra legem Anonymi à Pastoribus sanctissimis, *Ecclesiarum commoda, & merita personarum* cogitantibus; iis præsertim seculis, in quibus canones, & jura maximè colebantur? Non affirmabit, opinor, per hos conculcatam Apostolorum traditionem, & jura humana pariter, ac divina; neque eos violatæ legis naturalis reos peraget; etiam si nulla sæpe illos urgeret Ecclesiæ necessitas. At nunquid ignorantiam invincibilem juris illius in eos cadere potuisse dicet, homo in Probabilistis agitandis acerrimus? Duorum igitur alterum oportet, ut vel sanc-

ctiſſimos Eccleſiæ Patres ſempiternis flammis addictos, vel ſe liberiorem in procudendis legibus fateatur.

(24) Bernardus omnes elevat prætextus Romanæ Curiæ, cum reprehēdit epiſt. 397. alias 387. ad Odonem Ab. num. 2. Monachos beneficii cujuſdam fructus percipere contendentes; oſtendit enim, ſolis Clericis in diœceſi miniſtrantibus eos cedere debere. *Quid, quod de altari contenditur, & hoc adverſus filios Levi, ideſt, adversùs Clericos... Huc accedit, quod EIDEM ECCLESIÆ, de qua præſens diſceptatio eſt, Clerici ſoli deſerviunt; voſque cum illis partimini beneficium, cum quibus non exhibetis obſequium. Paulus clamat pro Clericis, imo ante ipſum Moyſes:* Non alligabis os bovi trituranti. *Item:* Quis plātat vineam, & de fructu ejus non edit? Aut quis paſcit gregem, & de lacte gregis non manducat? *Vos autem per cōtrarium convenimus. Qua*

(24) Bernardi locus, ad quem deſiluit Anonymus, de ſolis decimis agit, ut ipſa ejus verba oſtendunt. *Thomaſin. part. 3. diſcipl. lib. 1. cap. 10. num. 6. ac Mabillon. in notis ad eam epiſt.* Contendit enim Bernardus, non Monachos, ſed ſolos Clericos, curam animarum gerentes, eſſe decimis alendos. Nihil hoc ad beneficia, nihil ad indigenas attinet. Nam Monachi, etiam indigenæ, à decimis arcentur; Clerici verò, etiam exteri, ſi modo verbum prædicent, & ſacramenta miniſtrent, decimas percipiunt. At, inquit, ſi Monachi, etiam ſervientes univerſali Eccleſiæ piis officiis, & inſtitutis, excluduntur à decimis; cur ii, qui Romæ degunt, alienos labores invadent, & inde colligent fructus, ubi minimè laboraverunt? Decimæ igitur ſolis Clericis pro plebe laborantibus ſolvantur, per me licet. Sed quid decimis cum beneficiis? Quid origini, de qua diſputatur, cum reſidentia?

Quod autem erit Anonymi conſilium, ſi Monachos ipſos oſtenderimus, decimas, & oblationes fidelium percepiſſe? Non ne agnoſcet, licere interdum vinum præſumere de-

vi-

vinea, quam quis non plantavit, & lac de grege, quem quis non pascit? ac recidere in caput suum molem argumentorum suorum? Audiat igitur Ivonem Carnotensem epist. 107 *Licet decimæ, & oblationes principaliter clericali debeantur militiæ, potest tamen Ecclesia omne, quod habet, cum omnibus pauperibus habere ocmmune; quanto magis cum his pauperibus, qui relictis facultatibus propriis, non in angaria bajulantes Christi crucem, sequuntur pauperem Christum?* Sanè permissum est Monachis in Conc. Rom. anno 1078. Can. 8. & in Pictaviensi Can. 6. ut ex Romani Pontificis, aut Episcopi Diœcesani consensu, decimas, & primitias perciperent. Id non diffitetur eo loco Bernardus, nam post verba relata ab Anonymo, ait: *Esto tamen; liceat & hoc ex dono Episcopi, nec ulla jam reputetur injuria, cum canonica excusat investitura.* Ac norunt omnes, quod fuerit jus Monachorum Cluniacensium in decimis exigendis, & quam gravate tulerit S. Abbas Petrus, quod Innocentius II. levaverit Cistercienses onere decimarum Cluniacensibus solvendarum. Et quanquam probra ingererent, & asperius incesserent Cistercienses, quarum Abbas erat Bernardus, jura tamen sui Ordinis Petrus tuebatur Pontificum, & Canonum decretis: *Nos,* in-

Qua audacia, ò Monachi, præsumitis, seu vinum de vinea, quam non plantastis, seu lac de grege, quem non pascitis? Quo pacto ibi exigitis, ubi nihil exhibetis? Certè, si ita vultis, baptizate nascentes, sepelite morientes, visitate jacentes, copulate nubentes, instruite rudes, corripite delinquentes, excommunicate contemnentes, absolvite resipiscentes, reconciliate pœnitentes; & in medio denique Ecclesiæ aperiat os suum Monachus, cujus officium est sedere, & tacere. Sic fortasse dignum se probabit mercenarius mercede sua. Alioquin invidiosum admodum est, velle metere, ubi non seminaveris; sed & colligere, quod alius sparserit, etiam injuriosum. Ubi notanda sunt verba *eidem Ecclesiæ.* Neque enim sufficit si Ecclesiæ in genere serviatur. Nã Monachi illi orantes, & populi peccata lugentes, serviebant ecclesiæ universali. Longe enim præter-

verterunt corruptis temporibus, è quibus S. P. Benedictus clamare cœpit: *Ma, per salirla, mo nissun diparte Da terra i piedi; e la regola mia Rimasa è giù per danno delle carte. Le mura, che soleano esser badia, Fatte sono spelonche; e le cocolle Sacca son piene di farina ria*. Romani igitur frustra obtendunt ministerium erga universalem Ecclesiam, cum lege divina naturali serviendum sit particularibus ecclesiis, in quibus sita sunt beneficia. Ac doctores id suadentes in sola lege naturali suas disputationes instruũt, ut ex Tap. &c.

inquit, *Ecclesiæ Catholicæ auctoritatem prætendimus*, lib. 1. Epist. 28. Ergo Ecclesiæ auctoritate, non soli Clerici servientes particularibus Ecclesiis admittuntur ad Ecclesiæ fructus. Et hoc quidem in decimis; quid igitur in beneficiis, quæ latius patent?

Duo sunt hic minimè prætermittenda, quorum alterum dedecet Anonymi pietatem, alterum judicii firmitatem. Illud quidem, quod occasionem illudendi Monasticis Ordinibus captaverit recitatis satyricis versiculis: At *pateret quidem locus*, inquit S. Thomas opusc. 19. contra Religiosorum obtrectatores, *multa replicandi contra prædictos detractores, sed eos divino judicio reservamus, cum eorum nequitia possit esse omnibus manifesta ex his, quæ ex corde suo nequissimè protulerunt, secundum sententiam Domini dicentis Matthæi* 12. *Quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali*? Interim Euripidæos versiculos versiculis occentemus:

Ἀχαλίνων στομάτων,
Ἀνόμου τ' ἀφροσύνας,
Τὸ τέλος δυστυχία,

Hoc vero, quod parum sibi constet in usurpatione *Alienigenæ*. Nam in ipso libelli aditu, cum recenset consuetudines locorum, *Alienigena* dicitur, qui toti Regno exterus est; *Indigenæ*

digenæ vero dicuntur, & ad beneficia vocantur, qui de Regno ſunt. Mox afferens Canones eccleſiaſticos, *indigenarum* nomine eos appellat, qui vel de Canone Eccleſiæ, vel in ipſa baptizati, & educati ſunt; quibus Canonum decretis illi ipſi excluduntur, qui antea ab ipſo vocati ſunt *indigenæ*. Nunc denique pro *indigenis* illos obtrudit, qui in ſuis Eccleſiis reſident, ac miniſtrant; quo fit, ut qui antea *alienigenæ*, dicti fuerant, & à beneficiis repulſi, poſtrema hac notione *indigenæ*, ad beneficia adſpirent. Ita apud illum nihil ratum, fixumque, nihil conſtans, atque cohærens, ſed *utcumque eſt ventus, exin velum vortitur*. Quod ſic ubi cordato homine indignum eſt, certè non eſt ferendum, in ipſa definitione *indigenæ*, hoc eſt, in ipſo quæſtionis cardine, & ſumma.

(25) Ex origine beneficiorum repetit Anonymus legem illam, jam ſatis convulſam, de excludendis alienigenis. Quod autem nomine Beneficii accipiat omnem eccleſiaſticam pecuniam, condonamus paucis illis horis, quibus nihil ad vivum reſecari potuit. Beneficia, inquit, ſunt fidelium oblationes, Clericorum curæ commendatæ, quibus ſtipendiis ipſi militent, ut Evangelium annunciantes de Evangelio vivant; *aluntur* enim, *ut prædicent*, in-

(25) Excludendos eſſe alienigenas, conſtat rurſus ex ipſa beneficiorum origine, quæ deſcribitur Act. c. 4. verſ. 34. & 35. *Neque enim quiſque egens erat inter illos. Quotquot enim poſſeſſores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebat pretia eorum, quæ vendebant; & ponebant ante*

inquit Gregorius. Non video quid hoc argumento obstruat alienigenis aditum. Nam militare, & Evangelium annunciare ipsi etiam possunt; ac proinde aliena stipendia merere, & de Evangelio vivere. Porro cum ea scriberet Apostolus, exteri erant fere omnes, quotquot per orbem terrarum Evangelium prædicabant; illi præsertim, quibus Dominus ordinavit, ut Evangelium annunciarent, & de Evangelio viverent. Debita igitur exteris stipendia vindicabat Apostolus. Rursus eo loco contendit Paulus, licere sibi propter Evangelii laborem, & militiam, Corinthiorum facultatibus sustentari, quibus tamen ipse, quippe Tharsensis, alienigena prorsus erat. An rejecisset Paulum cum sua disputatione Anonymus exceptione originis, & ad Tharsenses illum suos alendum remisisset? Beneficiorum igitur origo exteris favet, & Paulus cum designat primordia beneficiorum, exterorum causam agit, ac pro illis admittendis pugnat.

Accedit, quod perspicientibus illam ipsam originem beneficiorum, quam ttadit Anonymus, constat, non solum cum pauperibus alienigenis communicatas fuisse fidelium oblationes, sed etiam pro solis alienigenis interdum fuisse corrogatas. Scribit enim Lucas in Act. cap. 11. fideles Antiochenos per manns Bar-

ante pedes Apostolorũ. Dividebatur autẽ singulis, prout cuique opus erat. Beneficia igitur sunt fidelium oblationes, ex quibus alendi jus habent Clerici, ex Apostolo I. Chorint. c. 9. vers. 4. & seqq. *Numquid non habemus potestatem manducandi, & bibendi? Quis militat sui stipendiis unquam? Quis plãtat vineam, & de fructu ejus non edit? Quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? Nunquid secundum hominem hæc dico? An & lex hoc non dicit? Scriptum est enim in lege Moysi:* Non alligabis os bovi trituranti. *Nunquid de bobus cura est Deo? An propter nos utique hoc dicit? Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est si nos carnalia vestra metamus? Nescitis, quoniam qui in sacrario operantur, quæ de sacrario sunt, edunt; & qui altari deserviunt, cum altari participant. Ita & Dominus ordinavit iis, qui Evangelium* em-

Barnabæ, & Sauli pecuniam largiter erogasse Palæstinis Christianis, utique alienigenis. Et Apostolus 1. ad Chorinth. cap. 16. *De collectis*, inquit, *quæ fiunt in Sanctos, sicut ordinavi Ecclesiis Galatiæ, ita & vos facite.... Quos probaveritis per epistolas, hos mittam perferre gratiam vestram in Jerusalem*. Inter tot autem Christianos, nemo unus inventus est, qui indignaretur, bona ecclesiastica exteris erogari, nemo violata jura, nemo exsuctum sibi sanguinem questus est, nemo gladium arripuit.

(26) Infestum cum habeat Apostolum, unde sibi suppetias acciverat, nihilo secius adversum habet canonem 25. quem recitat Concilii Antiocheni; in quo videmus apertissimis verbis admissos alienigenas ad communionem ecclesiasticorum bonorum. Præcipit enim Canon, ut Episcopus res ecclesiasticas distribuat in omnes egentes; ipse autem eorum, quibus indiget, si tamen indiget, sit particeps ad usus necessarios, *& fratrum, qui apud eum hospitio excipiuntur*, καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπιξενουμένων ἀδελφῶν. Ergo interdum alienigenæ non permissu modo, sed jussu etiam sacrorum Canonum, ecclesiastica pecunia alendi sunt. At saltem in ipsa diœcesi piis operibus insumendæ sunt opes Ecclesiæ ex cano-

ne

annunciant, de Evangelio vivere. Quod breviter expressit Gregorius hom. 19. in Job. cap. 10. *Aluntur, ut prædicent.*

(26) Eadem conditio beneficiorum, ut iis soli Clerici, & pauperes indigenæ alerentur, sæculis sequentibus retenta est. Legimus enim in Concilio Antiocheno can. 25. & refertur in can. Episcopus 12. quæst. 1. *Episcopus ecclesiasticarum rerum habeat potestatem, ad dispensandum erga omnes, qui indigent, cum summa reverentia, & timore Dei. Participet autem & ipse, quibus indiget, (si tamen indiget) tam in suis, quam in fratrum, qui ab eo suscipiuntur, necessariis usibus profuturis; ita ut in nullo qualibet occasione fraudentur, juxta*

San-

Sanctum Apostolum sic dicentem: Habentes victum, & tegumentum, his contenti sumus. Bona igitur Ecclesiæ in ipsa Diœcesi expendenda sunt.

ne Antiocheno. Quæ isthæc nova *indigenæ* definitio est? Ita ne advenæ, & peregrini statim indigenæ facti sunt? Ita ne tota labes canonicæ disciplinæ; totaque divinarum, ac naturalium legum vastitas, solo alienigenarum adventu, præsentiaque reparatur?

(27)
Sexto sæculo ineunte, *refrigescente charitate*, ecclesiasticorum bonorum divisio facta est; tributa pars una Episcopo, altera Ecclesiæ, reliqua Clericis Diœcesis. At divisio illa naturam bonorum non mutavit. Quare Episcopi adhuc illorum sunt non domini, sed dispensatores: *Episcopus rebus Ecclesiæ, tanquam commendatis, non tanquam propriis utatur*, inquit Carthaginense IV. an. 398. can. 31 Itaque etiam nunc Episcopus sumere debet ex sibi tributa parte, quod necessarium fuerit, *si tamen indigeat*, reliquum erogare pauperibus. Clerici vero utantur parte illa attributa Clericis servientibus, quatenus indigent, reliquum pauperibus ero-

(27) Aliena sunt à quæstione subjecta; quæ disputat de usu ecclesiasticorum proventuum. Quid enim ad indigenas, quod partione bonorum Ecclesiæ sexto sæculo instituta, non sit immutata eorum natura? Quod Clerici Ecclesiastica substantia ali possint, si tamen indigeant? Nam nihil in hoc melior est indigenarum conditio, quam exterorum; ac sicuti damnandi sunt indigenæ, si malè utantur, ita commendandi exteri, si rite expendant. Quorsum igitur hæc ingeruntur; nisi forte, ut nullum sit verbum, quo non suo veluti gladio juguletur? Horret animus meminisse, quid ipse Anonymus, altero scripto edito, docuerit de beneficiorum fructibus; interesse scilicet publicæ rei, ut laicorum familiæ bonis ecclesiasticis pinguescant, quo majorem illis pecuniam Reges imperare possint, ac pares sint pendendis amplioribus tributis. Hem virum severioris disciplinæ canones plenis buccis crepantem, & revocandis ethicæ christianæ studiis cœlitus missum! Huc demum evasit

ardor

ardor excludendi alienigenas ab ecclesiasticis bonis, ut laicorum domus de victimis comederent adipes, & hæreditate possiderent Sanctuarium Dei.

erogaturi. Quid igitur superest, quod possit exteris erogari?

Geometrica mente Anonymi, atque omni arte cogitandi, ac methodo philosophandi prorsus indigna est argumentatio illa, quam instruit ex enumeratis sacræ pecuniæ partibus. Cum enim Ecclesiæ bona, inquit, partim Episcopo, partim Clericis, Ecclesiæ deservientibus, partim pauperibus eroganda sint, nulla pars reliqua est, quæ alienigenis tribuatur. Non equidem abiret, quin exsibilaretur, siquis Neapolitanos à beneficiis arcere vellet hac argumentatione Anonymi: Cum Episcopis, Clericis, & pauperibus distribuenda sint bona Ecclesiæ, quæ pars reliqua est, quæ Neapolitanis tribuatur? Profectò illa ipsa, quæ cedit Episcopis, Clericis, & pauperibus, cum ex Neapolitanis sint Episcopi, Clerici, & pauperes. Ita prorsus alienigenæ ad eas bonorum ecclesiasticorum partes vocantur, quæ designatæ sunt Episcopis, Clericis, Ecclesiæ deservientibus, & pauperibus, cum possint ex alienigenis alii episcopatum gerere, alii Ecclesiæ deservire, alii inopia fortunarum conflictari.

(28) Hactenus rationum momentis firmata

(28) Siquis autem minus ratione uti velit, & ea tantum credat, quæ oculis subjecta sunt ipso; certè oculorum intuito cernere potest, etiam post divisionē, naturam beneficiorum hanc esse, ut illis frui nequeāt extranei. Legimus enim inter formu-

mata sententia; ad ἀυτοψίαν sese Anonymus vertit; atque oculis ipsis rem subjecturum pollicetur, siqui forte minus ratione valeant. Mirum certè, quod oculos esse cæteris credat. *Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu?* Ipsa, inquit, offerentium voluntas, ut in formulis Marculfi legimus, excludit alienigenas à bonis ecclesiasticis. Necesse est, oculos mihi erutos, aut obtusos credam, qui sententiam tam dilucidè expositam non cernam; sed nec eam cernent, opinor, vel oculatissimi. Quid enim? quod pauperum, & Clericorum alimoniis offerantur res fidelium, propterea exteris nefas est illas attingere? Nunquid nec pauperes illi esse possunt, nec Clerici? An forte repelluntur alienigenæ, quia non licet oblata sine piaculo inde auferre? At cur id non metuendum ab indigenis? Quid erat igitur, quod oculorum intuitu in formula Marculfi cerneremus? *Gerræ germanæ*, *atque ædepol liræ, liræ*.

(29) Summum Canonici juris magistrum Gratianum contra exteros disertè scripsisse ait, cum docuit, debere Episcopum ex bonis Ecclesiæ, *licet omnibus debeant esse communes*, primùm sibi, & suæ Ecclesiæ deservientibus necessaria subministrare, reliqua, quæ supersunt, fidelium usibus ministraturum. Cur hic fide-

mulas Marculfi hanc instituendi beneficii formulam *Capitul. Bened. Lev. lib. 7. c. 132. Capitulari 8. lib. 3. offero Deo, atque dedico omnes res, quæ hac in chartula tenentur insertæ, pro remissione peccatorum meorum, ac parentum, & filiorum, ad serviendum ex his Deo in sacrificiis, Missarũque solemniis, orationibus, luminariis, pauperum, ac Clericorum alimoniis, & cæteris divinis cultibus, atque illius Ecclesiæ utilitatibus. Siquis autem eas inde, quod fieri nullatenus credo, abstulerit, sub pæna sacrilegii ex hoc Domino Deo, cui eas offero, atque dedico, districtissimas reddet rationes*. Voluntas igitur offerentiũ excludit exteros à beneficiis.

(29)

Idem docet summus Canonici juris magister Gratianus *ad can. Nulli Episcoporum 29. XII. qu. 1. §. 1. Sicut perfectione charitatis manente, secundum discretionẽ Ecclesiarum, distribu-*

tio

fideliuṁ nomine non veniant alienigenæ? Cur non & ipsi deservire possint Ecclesiæ? Cur hæc Gratiani verba non intentantur etiam indigenis non residentibus? Annuit hic Anonymus, cui plerumque alienigena etiam is est, qui, licet in regione natus,ibi tamen non commoratur, & residet. *Quo teneam vultus mutantem Protea nodo*? Sunt igitur exterorum beneficia illa, quæ à non residentibus possidentur; atque adeo cum Tridentinum agnoscit beneficia liberæ residentiæ,apertè agnoscit beneficia exteris rite collata.

Jam verò,ut Anonymum omni præsidio spoliemus, & omnem S.R.E. Cardinalibus, ac Prælatis,in Romana Curia degentibus,quos maximè petit, intentam calumniam obteramus; non diffitebitur Anonymus, licuisse interdum Episcopis pietate celeberrimis,in regni ministerium assumptis, sine ulla religione residentiæ; in aula Principum versari. Nam ut mittamus Leandrum Hispalensem, Gregorium Antiochenum, Ægidium Rhemensem laicorum Principum legationibus functos, S. Cunibertus Coloniensis, & Arnulfus Metensis Episcopi, Dagoberto, & Sigeberto à consiliis fuere, regnique gerendi partes obiere,ab Eccclesia quisque sua procul agentes: S. Leodegarius Episcopus Augustodunensis Major

tio fit Ecclesiasticarũ *facultatum, dum aliis possessiones hujus Ecclesiæ ad dispensandũ committuntur; ex quibus licet res* Ecclesiæ *omnibus debeant esse communes, primum tamen sibi, & SUÆ ECCLESIÆ DESERVIENTIBUS necessaria subministret, reliqua, quæ supersunt, fidelium usibus ministraturus; ita & præbendæ Ecclesiarum, eadem charitate manente, pie, & religiose possunt distribui; nec tunc rebus Ecclesiæ, ut propriis, sed ut communibus utilitatibus deservituris; ut ex his, quæ sibi assignata sunt, primum sibi necessaria percipiat, siqua vero suis necessitatibus supersunt, in communes usus Ecclesiæ expendat.* Suntque advertenda verba illa: *Suæ Ecclesiæ deservientibus.*

ſuit domus Childerici II. regnique adminiſter. Ipſæ formulæ Marculfi, ut ad ſuam αὐτοψίαν Anonymum revocemus, fidem faciunt, Galliæ Reges primæ ſtirpis, non aliter olim jus in palatio dixiſſe, quam ex Epiſcoporum conſilio; *Nos ergo in Dei nomine in Palatio noſtro ad univerſorum cauſas recto judicio terminandas, una cum Domnis, & Patribus noſtris Epiſcopis, vel cum plurimis Optimatibus noſtris .... reſideremus*. Sedulam enim, & ſalutarem operam rei Chriſtianæ, & Eccleſiis ſuis ſeſe collaturos exiſtimabant Apoſtolici illi Patres, cum regnorum gubernaculis aſſiderent; nam tunc potiſſimùm utilitates eccleſiaſticas procurabant; atque omni ope aderant Eccleſiis, cum ab Eccleſia ſua corpore abeſſent. Eam ob rem can. 55. Concilii Francofordienſis commendaverunt Patres gratiam reſidentiæ, per Carolum M. ab Adriano I. impetratam Hildebaldo Archiepiſcopo Colonienſi, ſicut jam antea Angilramno Metenſi, ut aſſiduè in aula verſaretur propter *utilitates eccleſiaſticas*. Hos increpet, & inclamet Anonymus; oggerat Bernardum, & Gratianum, majuſculis literis objiciat *Eidem Eccleſiæ, & ſuæ Eccleſiæ deſervientibus Clericis* eſſe fructus beneficiorum percipiendos. Hos multet proventibus Eccleſiarum ſuarum, ac neget

bene-

beneficiis alendos, quos tamen Justinianus insigniter indemnes præstare studuit; nimirum, ne cui Episcopo propter Ecclesiæ, aut Provinciarum, vel regni utilitates à suo cardine abscendenti, fraudi esset absentia, vetuit *Novella* 123. *cap.*26. ne creditores, donec ad Ecclesiam suam remeassent, ullam illis molestiam exhiberent. Scilicet, tantum abest, ut suis redditibus privarentur absentes, ut ne ad solvendum quidem æs alienum, tantisper dum redirent, adigi possent.

Quod si laicali in aula impunè versari possunt Clerici illi, qui Cathedralibus, aut Metropolitanis Ecclesiis adnexi sunt; si regnorum negotiis intendentes, & regum consiliis adhibiti, suis beneficiis, eorumque fructibus non exciderunt; cur id non liceat Clericis, qui in Romana Curia versantur propter ecclesiasticas utilitates? Cur non liceat Cardinalibus in Summi Pontificis Senatum cooptatis, præsertim qui nullis Cathedralium titulis affixi sunt, *QUORUM CONSILIO APUD SANCTISSIMUM ROMANUM PONTIFICEM UNIVERSALIS ECCLESIÆ ADMINISTRATIO NITITUR*, inquit *Tridentinum sess.*25. *cap.*1. Cur invidetur Civibus, & Patriciis nostris, sive in Romana Curia, sive apud Reges, resque publicas eccle-

siasti-

ſiaſticis muneribus; & legationibus ſumma cum laude, & Eccleſiæ utilitate fungentibus? Cur eos conatur Anonymus de publica Eccleſiæ luce in angulos titulorum ſuorum, atque à negotiis graviſſimis rei catholicæ ad baptizandos naſcentes, & ſepeliendos morientes revocare? Non quod ulla ſit obſcuritas eccleſiaſtici miniſterii; ſed quod Deus dederit quoſdam quidem Apoſtolos, quoſdam autem Prophetas, alios verò Paſtores, & Doctores ad conſummationem Sanctorum.

(30) Legem igitur divinam naturalem, cui nec humana auctoritas, nec conſuetudo præſcribit, violat Romana Curia, cum beneficia Eccleſiaſtica exteris largitur; atque adeo ſtatum Eccleſiæ perturbat.

(30) Ex ipſis hactenus Anonymi argumentis, quam explanatiſſime commonſtravimus, eccleſiaſticas facultates, & beneficia, cunctis, qui virtute, & ſcientia idonei ſint, ſua natura, & inſtitutione eſſe communia; nec magis quidquam adverſari humano, divino, & naturali juri, quam diſputatio Anonymi de excludendis alienigenis, pro quibus diſputat Paulus, tota florentiſſimorum ſeculorum pugnat antiquitas, & reſipiſcentium Principum exempla, Conciliorum canones, & Primarum Sedium conſuetudines conjurant. Quo fit, ut non poſſit Summus Pontifex iſtiuſmodi perverſis Anonymi legibus non obluctari, ad tuendam Juris Canonici auctoritatem, & diſciplinam.

(31) Hiſce de cauſis Princeps oppreſſis populis opitulari, etiam armis debet.

(31) Quamobrem Rex Catholicus, cui

arma

arma Deus induit, ut Ecclesiæ jura defendat; huc vertere debet aciem auctoritatis suæ, ut scripta procaciora contra Romanæ Ecclesiæ dignitatem, inulta esse non patiatur. Eapropter Regii Magistratus ægerrime tulerunt, ac rejecerunt, pro sua fide, & officio, Anonymi libellum; & ad inauditam hominis confidentiam omnes Civitatis Ordines exhorruerunt. Pudebat etiam in religiosissima urbe, cujus integerrimam fidem Pontificia sæpe oracula commendaverant, debitam Apostolicæ Sedi reverentiam disputationibus, & scriptis esse vindicandam; immo, quod est gravissimum, ex eadem fidelissima urbe scripta prodire, tantis conviciis, & erroribus contra Petri Cathedram redundantia, ut vix è Gebennensibus lacunis aura pestilentior efflari possit. Dolebant, quod Anonymus non solùm crimini verteret Clementi XI. quod eo jure uteretur, quo Sanctissimi Pontifices hactenus usi sunt; sed etiam injustitiæ daret Regi nostro, si ea conditione Regnū Neapolitanum gerere vellet, qua superiores Reges Austriaci illud administrarunt. Quod illud tanti Pontificis facinus ferro, & igni expiandum designaret. Quid si novis id legibus, & contra præteritorum temporum consuetudinem Clemens invexisset? Quid si jugum aliquod decreto suo susce-

pis-

pisset imponere? Quam atrociter ille, quantaque verborum acerbitate debaccatus esset? Nunquam tamen christiani homines ita in Vicarium Christi, & Sanctum Domini animati sunt; neque ulla unquam suspicione injuriæ ab amore, & cultu Romanæ Ecclesiæ divelli potuerunt: *In memoriam B. Petri Apostoli* (aurea verba sunt Caroli M. viro Principe, & Catholico digna) *honoremus S. Romanam Ecclesiam, & Apostolicam Sedem; ut quæ nobis Sacerdotalis mater est dignitatis, esse debeat ecclesiasticæ magistra rationis. Quare servanda est cum mansuetudine humilitas; & licet vix ferendum ab illa S.Sede imponatur jugum, tamen feramus, & pia devotione toleremus*. Concil. Triburien. *can.*30. Ita Rex magnus, & Imperator summus de S. Sede loquitur, si jugum imponatur vix ferendum; non ita loquitur Anonymus, cum Apostolicæ traditiones, & vetera instituta servantur.

(32) Quare Rex noster, reputās injurias nobis à Curia Romana illatas, eo quod sanguinem nostrum exhauriat, ingentem quotannis pecuniam, ad quindecies centena millia scutatorũ exsugens, tantis malis occurrere

(32) Deinde ut classicum canat, tragice exaggerat Neapolitanorum calamitates, quibus confici ait, ob ecclesiastica beneficia exteris collata. Summa injuriarum capita sunt, pecuniarum transvectiones, quibus criminatur Romanos sugere sanguinem nostrum; & horrenda Neapolitanorum Clericorum, vel ignorantia, vel in Regem perfidia, unde malorum om-

omnium colluvies, & Ecclesiæ, sacrarumque rerum neglectus, atque deformitas.

Obstrepuere semper hostes fidei, *& veterem in limo ranæ cecinere querelam*, cum ipsa ecclesiastica pecunia natam, adversus Romanæ Ecclesiæ divitias. Ita gentiles apud Prudentium in *hymno Laurentii*, objiciunt familias ad egestatem redactas, & sacrorum Antistites, exhaustis civium domibus, locupletatos. Verùm, sicuti non mirandum, quod illi nulla Christi religione respersi, sacrarum oblationum conditionem, aut ignorarent, aut contemnerent; ita turpissimum est, inter Ecclesiæ filios de rebus ecclesiasticis non aliter disputari, quàm si adhuc humani juris essent; & bona Deo dicata, quæ à Tridentino dicuntur *bona Dei*, & à sacris canonibus, *Patrimonium Christi*, etiam sanguinem laicorum nuncupari; turbasque excitari, atque acrius, quam in prædones, arma corripi, cum pro *commodis Ecclesiarum*. & *meritis personarum* distribuuntur à Christi Vicario, qui est Dispensator fidelis, quem constituit Dominus super familiam suam. Sed qui posset sanius de beneficiis sentire, qui eo sanguine saginandas esse laicorum familias docuerat?

At commodis nostrarum Ecclesiarum consuleretur amplius, si Clericis nostratibus

rere statuit; neque enim sine labe injustitiæ committere potest, ut subsidiis studiorum destituamur; & objiciamur insidiis domesticorum hostium, qui nec patriam, nec Regem prodere dubitant, ut præmium quodcumque ex ipsis nostris substantiis ab Aula Romana consequantur. Unde fit, ut præter præclara quædam ingenia, quæ solo virtutis amore ducuntur, non alios habeamus Presbyteros, quam aut rudes Missarum recitatores, aut patriæ, & Principis proditores; ac proinde vel ligone, vel catena dignos.

beneficiorum fructus provenirent. Istiusmodi homines, suas tantùm rationes putantes, nihil de communi salute sollicitos, ad Menenium Agrippam allegare velim, quo suo illo de membris desciscentibus apologo doceat, eò conferendam esse omnium membrorum opem, unde totius corporis compages fovetur, alitur, & vegetatur. Hoc argumento non modo nihil dolemus, sed certatim pecuniam, & substantiam conferimus ad regiam Caroli aulam transuehendam, apprime intelligentes, inde nobis, & toti regno vitam, & sanguinem derivari. Non decet autem, cum tam præclare de terreno regno sentiamus, tam abjecte de Christi regno sentire; ut velimus rationes subducere, summam inire, & veluti subreptum, aut interversum lugere, quidquid majorum nostrorum liberalitate Deo dicatum, & oblatum Ecclesiæ Matri est. Cum præsertim intelligamus, pecuniam eccclesiasticam, quæ Romam transmittitur, in pias causas, in Ecclesiarum, pauperum, & præcipue Christianorum Principum subsidia largissimè dimanare. Eas autem rationes Anonymo supputandas relinquimus; modo tamen summam expensi non nimis extenuet, sicut summam accepti in immensum auxit.

Cæterum eximiæ gloriæ loco ponere debe-

deberent; qui Neapolitani nominis ſtudium præſeferunt, ſi liberalitate, & munificentia erga Romanam Eccleſiam nullis regibus, nullis populis concederent; de qua virtutis gloria certarunt ſemper chriſtianæ nationes, quæ Romanam Sedem uſque adeo coluerunt, ut ſe illi ultro vectigales facere, eique tributa pendere, & regna offerre, ab eaque in feudum impetrare geſtirent. Ita Hiſpaniam Gothi, Saxoniam Carolus M., Unghariam Stephanus, Bohemiam Uradislaus, Ruſſiam Demetrius, Luſitaniam Alphonſus, Croatiam, Dalmatiam, Poloniam, Angliam, Duces, & Reges ſui Romanæ Eccleſiæ obtulerunt. Ut mittamus ingentes opes, Provinciarum tractus, & ditiones ampliſſimas, quas ſuo nomine illa obtinuit, atque etiam obtinet, donantibus optimis Principibus; qui minime quæſti ſunt, hauſtum ſibi ſanguinem à Romanis Pontificibus; ſed potius profeſſi pro ſancta illorum Sede libenter cum opibus, & ſubſtantiis ſuis ſanguinem, vitamque daturos.

Alterum injuriarum caput in inſigni calumnia nititur, qua Neapolitanum Clerum lacerat. Non enim dubitat probroſiſſimis titulis Neapolitanos Presbyteros appellare rudes miſſarum recitatores, ligone, aut catena dignos, in nervum potius, aut in agrum able-

gandos, quam sui Ordinis insignibus honestandos,

Non hic opus habemus Cleri Neapolitani causam agere, cujus famam, ubique probatissimam nemo ante Anonymum ausus est allatrare; siquidem cognitione sacrarum literarum, potissimum vero moribus, & institutis sanctissimis omnes Ecclesias provocare potest; cujus exempla Innocentius XI. P.M. Episcopis, ad informandam Cleri disciplinam, proponere consueverat; & ex quo amplissimi, & rerum gestarum gloria celeberrimi prodiere Præsules, Cardinales, Summi Pontifices, licet Anonymi lex de excludendis alienigenis nulla unquam fuerit. At excepit Anonymus, non inficior, præclara quædam ingenia, quæ solo virtutis amore ducuntur, nullisque beneficiis illecti sese in ecclesiastico ordine celebraverunt. At si non sunt beneficiis alliciendi, qui solo virtutis amore ducuntur, quibus demum invitandis, & excitandis conferenda erunt beneficia? An, qui alio prorsus, quam virtutis amore tenentur? Quod autem metuat Anonymus, ne Clerici Neapolitani, beneficia captantes à Romana Curia, Regem, & patriam prodant, id malum non ex eo proficiscitur, quod Romanus Pontifex exteris beneficia, sed potius quod indigenis conferat. An

An verò à solis laicis impetranda sunt beneficia, ut ita Clericos habeamus, minus quidem, si ita placet, agrestibus curis, sed impendio magis aulæ, & castris comparatos; atque adeo destinatos non altaris ministerio, sed laicorum mancipio? Postremò parcius jactet Anonymus contumelias contra ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei; & Chrysostomo obaudiat monenti, *ne siqui mali videantur Sacerdotes, propterea contemnendos* existimet; *nunquid enim propter terram vilem pretiosum aurum contemnitur?* hom. 43. in Matth. *Qui enim Christum diligit, cujusmodicumque sit Sacerdos, eum diligit*, hom. 10. in epist. ad Thessal. *Quisquis verò Dei ministrum contempserit vindictæ, & supplicio subjicietur; & qui divinam hanc dignitatem contempserit, acerbissimas suæ despicientiæ pœnas luet.* Cyrillus *lib.* 13. *de Adorat. in spirit. & verit.* Hæc obsecrat Neapolitanorum Clericorum minimus, ex agro, & ligone ad hoc certamen arcessitus à Domino, qui olim à pascendis gregibus Davidem accivit ad prosternendum audaciam Philistæi, qui exprobrabat agminibus Dei viventis.

Juvabit, opinor, paucis exponere, quam infeliciter cum Clericis Neapolitanis ageretur, & quam multis intercepta esset spes obtinendi

nendi beneficia, adeoque adjumenta colendorum ſtudiorum, ac ſublata piorum laborum præmia, ſi iis legibus res beneficiaria gereretur, quas Anonymus ex divino, & naturali jure deduxit. Primùm, quod ſpectat epiſcopatus, nullus poſſet ex Clericis Neapolitanis ad epiſcopatum cujuſcunque Eccleſiæ, etiam hujus Regni, adſpirare, ſecundum canones ab eo productos. Nam Cœleſtinus poteſtatem facit Clericis Eccleſiæ vacantis reſiſtendi extraneis, qui non ſunt de ſinu illius Eccleſiæ; à Leone verò ſancitum eſt, ut ex Presbyteris, & Diaconibus ejuſdem Eccleſiæ optimus eligatur. Neapolitani igitur ad ampliſſimos epiſcopatus, ad quos ſecundùm hodiernã diſciplinam vocantur, aſcendere non poſſent, ſi Anonymi argumenta valerent. Ex canone autem 13. Conſtantinopolitani IV. ab Anonymo relati, ad ſolam Metropolitanam Sedem, ſed iis ſolis, qui ſunt de canone Magnæ Eccleſiæ, aſcendere liceret. Conducibilior eſt proinde rationibus Neapolitanorum præſens conſuetudo, qua Metropolitanæ Eccleſiæ Neapolitanæ præponitur, non ſolum civis, ſed patricius, & quidem in Cardinalium Collegium allectus; cæteris verò Eccleſiis totius regni præficiuntur paſſim probatiſſimi quique ex Neapolitanis Clericis; quod ipſis quidem incita-

citamento esse solet, vacantibus autem Ecclesiis maximè salutare. Præstat enim è sinu cultissimæ Civitatis, & Ecclesiæ, Episcopos in sacris rebus exercitos, & subactos dari montanis, & incultis interdum populis, quam Clericos assumi ibidem enutritos, sacra politia, literisque non semper instructos. Itaque nihil infestius Neapolitano Clero accidere potest, neque est, quod magis studiorum subsidia, & alacritatem infringere valeat, quam si conferantur episcopatus ea ratione, quam restituere nititur Anonymus, & dolet esse antiquatam: Neque gravior pœna irrogari posset Neapolitanis Clericis per Romanam Curiam, quam ut hæc Anonymi lex vinceret, & valeret.

Neque lætandum Neapolitanis esset, si lex illa Anonymi servaretur quoad inferiora sacerdotia. Nam si ex formula Marculfi, ex Bernardo, & Gratiano, necesse est, ut Clerici iis in Ecclesiis deserviant, quarum fructus percipiunt; omnes patricii sanguinis primores, ac cives, sapientia, & laboribus clari, qui ministeriis amplissimis funguntur, revocandi essent ad campestres Ecclesias, quarum proventibus ingentia munerum, & itinerum impendia substinent, quibus obeũdis etiam patrimonia suarum familiarum libenter insumunt, &

exhau-

exhauriunt, ut pro se quisque Patriæ, Ecclesiæ, & Dei gloriam amplificent. Legibus igitur suis Patriæ, & Cleri nostri decus it perditum Anonymus, cum illius honori maximè velificari videtur. Ἐχθρῶν ἄδωρα, κ᾽οὐκ ὀνήσιμα.

Postremo loco unusquisque intelligit, quantum Regi nostro sit profuturum Anonymi opusculum, cum Patriæ, & Ecclesiæ sit adeo infensum. Omnes enim Canones, qui ex Anonymi sententia Romanum Pontificem damnant, exteris largientem beneficia Regni hujus, eumque tanquam incorrigibilem objiciunt armis piorum Principum, rejiciunt, atque proscribunt morem Austriacorum Regum, nominandi ad insignes plerasque Neapolitani Regni Ecclesias Clericos Hispanos. Et quidem eo gravius, quod licet Pontifices beneficia exteris conferant, nunquam tamen interdixerunt, ne darentur indigenis; immo quoad res patitur, potior est indigenarum conditio. At Regibus Hispaniæ, non solum licet nominare alienigenas; quemadmodum etiam in Regnis, ubi ex indulto Apostolico excluduntur exteri; ut de Regno Valentiæ refert Christophorus Crespi de Valdaura observatione 6. §. 2. num. 69. ex Bulla Xysti V. edita an. 1587. sed etiam cavent, ne quædam Regni Neapolitani Ecclesiæ conferantur indi-

genis;

genis; ad quas sollenne habent, ut Hispanos mittant Episcopos. Quo nunc cum Apostolicis suis traditionibus, Domini præcepto, & Athanasii verbis Anonymus? Si adeo ille indignatus dicitur Gregorium missum è Cappadocia, neque aliud illi displicuit, quàm distantia quinquaginta mansionum; æquo animo ferret evocatos Episcopos ab ultimis terrarum finibus, quorum non solùm mores, & vitæ institutum ignoret populus, sed neque linguam intelligat? Sed uti Athanasius in præpostera illa electione temeritatem Constantii, & indignitatem Gregorii damnaverat, ita nos in Austriacis Nominationibus Regum religionem, & dignitatem electorum suspicimus, & commendamus; locorum distantia nihil obstante, & Anonymo cum legibus suis nequicquam obstrepente. Nihil est igitur, quo Anonymus Summo Pontifici, tanquam Ecclesiæ perturbatori, & incorrigibili intentet vim, & arma; neque ulla injuria est, à qua Neapolitanos debeat Rex Cotholicus vindicare, nisi hæc ipsa, quod libellus Neapoli, Regi, Ecclesiæ, & Pontifici injuriosus, *Jura Regni Neapolitani* inscriptus sit. Quo in suspicionem prope adducta fuisset incontaminata illa, & à Petro accepta erga Apostolicam majestatem reverentia Neapolitanorum, nisi privatæ unius

viri confidentiæ omnes undique reclamassent, & Magistratus libellorum vulgandorum cursum inhibuissent.

(33) Ivo Carnotensis ad Regem recurrit etiam in re, quæ levioris momenti videri posset, veluti cum concilium intra eundem annum cogeretur sæpius, quam Canones statuissent.

(33) Ut suadeat, justam hanc esse belli causam, nec solùm posse, sed etiam debere Catholicum Regem armis propulsare Neapolitanorum injuriam, ob collata exteris beneficia, utitur exemplo Ivonis Carnotensis, quem, ait, Regis auxilium implorasse, cum Legatus Summi Pontificis, duobus celebratis, tertium Concilium indixisset intra eundem annum, præter canonum præscriptionem. Sed quoad oculorum intuitu perspicere, & judicare possumus (quod saltem nobis per Anonymum licet) non Ivo ad Regem confugit, sed contra Rex Philippus Ivonem consuluit, quid facto opus esset, cum Legatus ad tertium Concilium invitasset Prælatos regni sui. Respondet Sanctissimus Episcopus epist. quæ nobis est 61. non se id futurum putare, parendum tamen si fuerit indictum. *Si autem aliquis pro culpis suis, indulto sibi congruo spatio, à Legatis Apostolicis vocatus fuerit, non potest subterfugere, quin ad diem sibi præscriptum occurrat, nisi eum legitima causa detineat.* Injustis verò oppressionibus resistendum ait, sed ex Episcoporum consilio: *Vos, habito cum eis communi consilio, injustis oppressionibus pro perso-*

na vestra resistite. Quo autem pacto resistendum sit non hic explicat Ivo, sed in *epist.* 183. *Quoniam judicia Romanæ Ecclesiæ à nemine foris retractari posse, eadem Romana Ecclesia docente didicimus; si qui aliquando se prægravatos ipsius Ecclesiæ auctoritate conqueruntur, hoc eis consilium damus, ut non descendant in Ægyptum propter auxilium, sed ab ipsa ad ipsam confugiant; & inde expetant levamen, unde se conqueruntur accepisse gravamen*. Non laicorum opem, & arma contra Ecclesiam imploranda censebat vir ille fortissimus; immo ne contra laicos quidem ea ratione causas ecclesiasticas defendi voluit, cum populo Carnotensi graviter interdixit, ne, se Vicecomitis Carnotensis scelere prægravatum, & vinculis constrictum, armis liberare vellent: *Nec enim decens est*, inquit, epist. 100. *ut qui armis bellicis ad Episcopatum non veni, armis bellicis recuperem, quod non est Pastoris, sed invasoris*. Multo igitur magis est invasoris, velle armis, non tam recuperare possessa beneficia, quam obtinere conferenda. Utinam exempla Ivonis relegeret Anonymus; atque utinam non sola ratione, sed oculis etiam aliquando uteretur.

(34) Usurpat deinde nomen, & auctoritatem Abbatis Panormitani, & Francisci Vi-

(34) Tradunt hoc etiam illi doctores, qui

scripserunt post magna incremẽta Pontificiæ auctoritatis, cum omnes ad nomen Romæ contremiscerent, quique illius magnitudinem vehementissimè propugnarunt. Abbas Panormit. in cap. sicut 29. de jurejur. num. 12. scribit, ad Imperatoris officium pertinere, ut etiam armis succurrat Ecclesiæ, si illam perturbet Pontifex hæresi, *hæreticus*, vel schismate, *schismaticus*, vel violando leges divinas, aut canonicas, *incorrigibilis*: *Puto etiam, quod ex causa legitima, & notoria posset Imperator indicere bellum contra personam Papæ; non dico contra Ecclesiam; ut si Papa esset hæreticus, & non posset judicari per Ecclesiam; vel schismaticus; vel alias incorrigibilis, & Ecclesia non habeat quid faciat.*

ctoriæ. Sed tantùm abest, ut Abbas eo loco suffragari videatur Anonymo, ut vehementer obstupuerim, quod locum illum, & illum ipsum numerum 12. indicare voluerit, ac veluti digitum intendere ad legendas eas Abbatis sententias, quibus lætari nullo modo possint detractores Pontificiæ potestatis. Adeat igitur illum Anonymus, & si quidem voluerit, judicem, arbitrumve libenter habebimus testem suum. Post multa pro potestate Papæ supra Imperatorem, & Reges disputata, ait Abbas: *Puto etiam, quod ex legitima causa, & notoria possit Imperator indicere bellum contra personam Papæ; non didico contra Ecclesiam: ut si Papa esset hæreticus, & non posset judicari per Ecclesiam; vel schismaticus, vel alias incorrigibilis, & Ecclesia non habeat quid faciat.*

Quàm longe hæc distent à mente Anonymi patet I. quia docet Abbas, posse ex narratis causis inferri bellum contra personam Papæ, non contra Ecclesiam; loquitur igitur de puniendo scelere personali Papæ; non est autem facinus personale Clementis XI. quod beneficia conferantur extraneis, sed est institutum Romanæ Ecclesiæ; Ecclesiæ igitur arma inferenda essent à Rege Catholico. II. Non violat, sed tuetur Papa sacras leges, cum ad nor-

normam juris communis distribuit bona Ecclesiæ. III. Non est incorrigibilis, qui retinet majorum traditiones, & consuetudines ab Apostolis ad nos perpetua canonum disciplina transmissas. IV. si arma contra Clementis Personam, tanquam incorrigibilem ferenda sunt, quo judice, quave sententia ille declaratus est incorrigibilis? Alienum est à Christianis institutis, ut suos Pastores judicent, qui pascendi sunt: Unde orat. 17. Nazianzenus: *Judices ne judicate, nec legislatoribus leges præscribite .... Nec obedientiæ lux, quæ tam terrena, quam cœlestia tuetur, atque conservat, infringatur.* Ac S. Joannes Climacus gradu 4. ait: *Cum Tibi cogitatio suggesserit, ut Prælatum tuum dijudices, aut damnes, loquere ad hujusmodi serpentem, ò seductor maligne, non ego ducem meum judicandum suscepi, sed ille me; non ego illius, sed ille mei dux est.* Et hæc quidem de Prælatis etiam inferioribus. Quid igitur de Principe Pastorum, & Apostolicæ Sedis Antistite? de quo ait Ennodius in Apologet. *Sedis istius Præsulem suo sine quæstione reservavit arbitrio. Voluit B. Petri Apostoli successores cœlo tantùm debere innocentiam, & subtilissimi discussoris indagini inviolatam exhibere conscientiam.*

Primam Sedem à nemine judicari posse, late

late oſtendit Petrus de Marca lib. 1. Concord. cap. 11. cujus epitomen his verbis adornavit Stephanus Baluzius : *Perſona Pontificis à nemine judicatur .... eadem Eccleſiæ Gallicanæ ſententia in cauſa Symmachi*. Qua igitur lege Anonymo ſiſtitur Sanctiſſimus Pontifex, cujus judicium terra, cœlumque reveretur ; eoque ſedente lata ſententia, expeditæ ſecures ? *Muta fiant labia doloſa* : Verba ſunt Stephani Papæ ad Baſilium, in calce VIII. Synodi : *quæ loquuntur adverſus Deum iniquitatem, aut adverſus juſtum. Si è grege Dei (quod opto) ovis es, limites Principis Apoſtolorum ne tranſilias. Dic age, quis te ita ſeduxit, ut Oecumenicum Pontificem conviciis, & ſcommatis laceſſeres, Sanctamque Eccleſiam Romanam maledictis lacerares, cui oportet, ut ſumma te cum veneratione ſubjicias? An non intelligis, hanc omnibus Eccleſiis præeſſe ? Quis te Pontificum judicem conſtituit, quorum ſacris inſtitutis edoctus es ? à quibus ad Deum pro te preces effunduntur ? ... Quomodo judicas eos, qui uni Dei judicio ſunt ſubjecti ? qui ſoli poteſtatem acceperunt ligandi, atque ſolvendi ? Vide in quod te barathrum præcipitaris*. His Stephani literis Leoni Baſilii filio redditis, Patres Orientales epiſtolam ad eum dederunt, cujus hoc eſt initium,

tium; quod Anonymi libello ſubſcribimus: *CATHOLICA DEI, APOSTOLICAQVE ECCLESIA SEMPER DE SVIS OPPVGNATORIBVS TRIVMPHAT.*

(35) Franciſco Victoriæ vis magna inferenda eſt, ut ad ſenſum Anonymi flecti poſſit. Docet enim loco cit. recurrendum ad Principem, & reſiſtendum etiam armis mandatis Papæ, *tendentibus in deſtructionem Eccleſiæ*; arma ſunt igitur vertenda contra eum, qui Eccleſiæ deſtructionem machinatur, non contra columnam, & firmamentum Eccleſiæ. Rurſus in ea ipſa pernicie, & vaſtitate Eccleſiæ, quam afferrent mandata Pontificis in aſſumpta hypotheſi, primùm negat, permittendum cuicumque privato, *non parere mandatis Pontificiis, quantumcunque eſſent contra determinationem Concilii, eo quod eſſet magna irreverentia, & quaſi contemptus ſummæ auctoritatis*, prop.31. unde in ipſo loco cit. ab Anonymo, Epiſcopis, vel Concilio provinciali permittit reſiſtere, ac Principes implorare. Deinde quo pacto reſiſtendum ſit, ita docet ibid. prop.22. in coroll. *Semper tamen ſervato moderamine inculpatæ tutelæ, non excedendo reverentiam, NEC NEGANDO ALIQVO PACTO AVCTORITATEM ILLIVS; ſed ſolùm allegando, quod hoc eſt in-*

(35) Franciſus Victoria recurrendum eſſe ad Principem ait, contra conatus Romanæ Curiæ adverſantes rationi: *Poſſent vel Epiſcopi, vel Concilium Provinciale per ſe reſiſtere tali mandato, vel etiam implorare Principes, ut auctoritate eorum reſiſterēt Summo Pontifici, Relect. 4. de poteſt. Papæ prop. 22.* Ac rurſus vi, & armis ejuſmodi mandata poſſe impediri: *Non ſolum liceret non parere talibus mandatis, ſed etiam facto, & vi, ſi opus eſſet, reſiſtere illis, & impediri armis executionem illorum mandatorum; & maxima intercedente publicè auctoritate, ut Principis. Ibid. prop. 19.*

ju-

justum, *& in detrimentum Ecclesiæ*. Loquitur autem siquando, facta declaratione, aut edito decreto Concilii, Papa contrarium mandaret. Quæ sunt autem Concilii decreta, quibus mandata Sanctissimi Pontificis adversantur? immo quæ Conciliorum decreta sunt, quæ Anonymi sententiam non rejiciant?

(36) Communi Theologorum sententia, non semper leges Romani Pontificis justæ sunt; Nam Card. Madruccius in Concil. Trid. ait; *Quemcumque Pontificem in judicanda lege conducibili, vel non conducibili falli posse*.

(36) Mittimus ea, quæ convertit, ut Apostolicæ Cathedræ contemptum, & invidiam faciat, ejusque judicium in probandis, aut ferendis legibus conducibilibus sæpe infirmum, falsumque traducat. Longe enim alia fuit omnium sæculorum lingua, cum de legibus, judiciis, sententiisque Summi Pontificis loquerentur Christiani. *Judicem vice Christi* appellavit illlum Cyprianus epist. 55. *De cujus judicio disceptare nullus auderet, quod Patrum tradito per canones semper, regulasque servavit*, inquit Zosimus epist. 10. *Et cujus terrestre judicium præjudicata auctoritas sit in cælo*, ait Hilarius cap. 16. in Matth. *Interpretem vocis Petri*, Concilium Chalc. epist. ad Leonem. *Linguam cælorum*, S. Petrus Damian. serm. 26. *Legum moderatorem, canonum dispensatorem*, *Christi Vicarium*, *Christum Domini*, *Deum Pharaonis*, S. Bernardus de consid. lib. 4. cap. ult. Huc deceret, ut

studia

studia sua conferret Anonymus, & Sanctorum Patrum in Romanis judiciis, ac legibus obsequentissimè suscipiendis, & commendandis, ardorem æmularetur. *Sed quo pacto honore indiget parvuli hominis Romana Ecclesia, quæ laudes, atque præconia ex ipsius ore sortita est Salvatoris?* S. Petrus Damian. opusc. 5.

(37) At quid consilii ineundum, inquit, ubi in Romana Curia ita partem Domini tractari contingat, ut Barabbas evadat, & Christus occidatur? Profecto illud ipsum consilium, quod nobis dedere geminæ illæ ecclesiasticæ fortitudinis columnæ Ivo Carnotensis, & Thomas Cantuariensis, quos Romanæ Curiæ objecit Anonymus. Ut nimirum, *si qui aliquando se prægravatos ipsius Ecclesiæ auctoritate conqueruntur, non descendant in Ægyptum propter auxilium, sed ab ipsa ad ipsam confugiant*. Ita Sanctissimus Martyr Thomas, cum se, partim ob corruptos regio auro quorundam Romanorum animos, partim ob falsos rumores per totam Angliam dissipatos à Joanne de Oxenford, Romana Curia prægravatum quereretur, non descendit in Ægyptum propter auxilium, sed ab ipsa Romana Ecclesia, in qua semper illi patuit perfugium, & portus, levamen expetivit: *Hæc omnia Domino Papæ diligenter insinua, ut re-*

(37) Sanctissimus etiam Episcopus, & Martyr Thomas Cantuariensis, semper in Romana Curia jus conculcari affirmavit in epistola, quam edidit Baronius ad ann. 1170. num. 10. *Nescio quo pacto pars Domini semper tractatur in Curia, ut Barabbas evadat, & Christus occidatur. Auctoritate Curiæ jam in finem sexti anni proscriptio nostra, & Ecclesiæ calamitas protracta est.*

medium aliquod contra hæc mala nobis provideat, *ſicut petimus*, inquit in epiſt.165.lib.2. ad Joannẽ Cantuarienſem ſuum Romæ Apocriſarium: & in epiſt.47. ibid. ad Alexandrum Papam: *Non eſt*, *ad quem habemus refugium poſt Deum*, *niſi ad te*. Neque verò quid lævum unquam locutus eſt de poteſtate, ac dignitate eorum, quorum avaritiam deteſtabatur; ſed eos ipſos appellabat *columnas Eccleſiæ* epiſt.66. lib.3. epiſt. verò 45. lib. 2. ad omnes Cardinales, cum expoſtularet de quorundam ſocordia: *Qui Chriſti vicem*, inquit, *gerere debetis in terra*. Noverat enim ex hominum vitio nihil detrahi muneris amplitudini, & ſanctitati. Quam in ſententiam præclare Joannes Gerſonius tom.1. col.188. de ſtatu Summi Pontificis, & Cardinalium verba faciens: *Status*, inquit, *prædictus non ideo perdit jura ſibi convenientia*, *ſi forte fuerint abuſus aliqui perſonales*, *olim*, *vel nunc inventi*. *Alioquin ſic argueretur adverſus omnem ſtatum*, *nedum eccleſiaſticum*, *ſed temporalem*, *quòd diſſipandus eſt*, *deſerendus*, *&* *perdendus*; *quoniam in multis offendimus omnes*. Quo autem ſenſu damnaretur Chriſtus in Curia, & Barabbas dimitteretur ab iis, quos Regis aurum excæcaverat; explicat idem Thomas epiſt.33. lib.2. *Permittunt enim*, *&*

præ-

præstant auctoritatem persecutoribus Ecclesiæ concutere, spoliare, & deprædari patrimonium Crucifixi. Qui proinde viderentur *consentire dicentibus: Crucifige, Crucifige Pontificem*, epist.36. lib.2. Ille igitur cum Judæis petit dimitti Barabbam, & Christum occidi, qui contra Summum Pontificem ad arma conclamat, ut cedat in laicorum commoda patrimonium Crucifixi.

(38) Superest, ut eos canones huc transferamus, quos Anonymus, ad ciendum nostri Regis animum, recitat in postrema acie argumentorum suorum; ut illis ipsis Rex optimus intelligat, quorsum adhibere debeat vim auctoritatis suæ, contra Apostolicam ne Sedem, quam à Christo tuendam suscepit, an verò contra eos, qui sacrosancta jura Sedis Apostolicæ pessumdare moliuntur: *Principes sæculi nonnunquam intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem disciplinam ecclesiasticam muniant. Cæterum intra Ecclesiam potestates necessariæ non essent, nisi, ut quod non prævalet Sacerdos efficere per doctrinæ sermonem, potestas hoc impleat per disciplinæ terrorem. Sæpe per regnum terrenum cœleste regnum proficit; UT QUI, INTRA ECCLESIAM POSITI, CONTRA FIDEM, ET DISCIPLINAM EC-*

(38) His in casibus Principes opemferre debent Ecclesiæ. Par igitur, æquumq; fuit, ut Rex noster hoc facinus Romanæ Curiæ omnium iniquissimum inhiberet. Principes enim tutelam, & patrocinium canonum pro se gerere debent: *Principes sæculi nonnunquam intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem disciplinam ecclesiasticam muniant, &c.*

CLESIÆ AGUNT, RIGORE PRINCIPUM CONTERANTUR, ipſamque diſciplinam, quam Eccleſiæ humilitas exercere non prævalet, cervicibus ſuperborum poteſtas principalis imponat; & ut venerationem mereatur, virtutem poteſtatis impertiat. Cognoſcant Principes ſæculi, Deo debere ſe rationem reddere propter Eccleſiam, quam à Chriſto tuendam ſuſcipiunt. Nam ſive augeatur pax, & diſciplina Eccleſiæ per fideles Principes, ſive ſoluatur; ille ab eis rationem exiget, qui eorum poteſtati ſuam Eccleſiam credidit. Can. Principes. 23. quæſt. 5. & S. Leo M. epiſt. 125. ad Leonem Auguſtum: *Debes incunctanter advertere, regiam poteſtatem Tibi, non ſolum ad mundi regimen, ſed maxime ad Eccleſiæ præſidium eſſe collatam; UT AUSUS NEFARIOS COMPRIMENDO, & quæ ſunt bene ſtatuta defendas, & veram pacem his, quæ ſunt turbata reſtituas.* Itaque divino conſilio datum eſt, ut Anonymus ipſe, qui nobis ad diſpellendas calumnias ſuas argumenta miniſtraverat, ſententiam etiam contra ſe ipſum ex ſacris canonibus pronunciaret; atque eſſet, ut Paulus ait, αὐτοκατάκριτος.

(39) Supereſt, ut Romanorum argumentis occurramus. Objiciunt autem potiſſimum

(39) Objicit ſibi Anonymus, quæ pro alienigenis proferri ſolent, præſertim ex Innocentio III. *cap. Ad decorem. De inſtitut.* qui Pa-

Patriarcham Constantinopolitanum reprehendens, quod vellet solos Venetos in Constantinopolitanis Ecclesiis collocare; *Nec attendens*, inquit, *quod in omni gente, quæ facit justitiam, acceptus est Deo; nec Sanctuarium Dei convenit jure hæreditario possideri*. Hujus vim canonis ut elevet Anonymus, ad canones intelligendos, historiæ, & politioris literaturæ necessitatem graviter exaggerat. Ait, igitur, editam ab Innocentio regulam illam, cum Constantinopolitani essent schismatici, ut cognitione illorum temporum constare putat; atque adeo non posse aliter locum habere in admittendis alienigenis, quàm si omnes indigenæ schismatici sint. Numquid igitur nos etiam, inquit, schismatici sumus?

Sed regula per Innocentium tradita universalis est, nec ullis rerum adjunctis definita. Nam quod Sanctuarium Dei non debeat jure hæreditario possideri, semper, & ubique obtinet. Ergo si hæreditario jure Sanctuarium Dei possidetur ex sententia Innocentii, cum certum genus hominum ad beneficia admittitur, nunquam, & nusquam certo hominum generi addicenda sunt beneficia. Præterea si vim legis metiri liceret ex ea occasione, qua lata est, vix ulla erit lex universalis: nam fere om-

mum decretalem Innocentii III. *cap. Ad decorem* 5. *De instit. Sicut nostris auribus est suggestum, Constantinopolitanus Patriarcha, aliarum nationum clericos spernens, Venetos tantum in Constantinopolitanis Ecclesiis satagit collocare; nec attendens, quod in omni gente, quæ facit justitiam, acceptus est Deo; nec Sanctuarium Dei convenit jure hæreditario possideri. Quocirca mandamus, quatenus moneatis eundem, ut viros literatos, & aliàs idoneos, undecunque originem duxerint, in prædictis Ecclesiis, & maximè in majori, instituere non postponat*. Qui autem ejus temporis historiam noverit, intelligit, nullum inde contra nostram sententiam peti posse argumentum. Nam Constantinopoli à Latinis subacta, & Latino Patriarcha constituto, alter Constantinopolitanus Patriarcha Nicææ sedebat, cui parebant omnes Græci in schismat:

ob.

obdurati. Quoniam igitur conferri non poterant beneficia Græcis obstinatis in schismate, nefas esse duxit Innocentius, ut solis Venetis conferrentur, sed præcepit, ut saltem tribuerentur latinis ex omni natione. Numquid igitur etiam nos schismatici sumus, ut propterea debeant exteri nostra beneficia invadere?

nes ex particulari aliquo eventu natæ sunt, auctoritatem tamen habent latissimè patentem, & universalem. Ita quintus canon Nicænus præcepit, ut hi, qui ab Episcopis suis abjiciuntur, ab aliis non recipiantur, per occasionem Arii recepti ab Eusebio Nicomediensi, cum fuisset ab Alexandro communione multatus. Neque tamen excommunicati, contra eum canonem rite excipient cum Anonymo, neque recipi ab aliis jure contendent, dicentes, Numquid etiam nos hæreses in Ecclesiam inveximus? Numquid Arianæ perfidiæ auctores sumus?

Sed quibus paulo ante oculorum usum permiserat Anonymus, nescio, quo pacto oculis captos credere potuerit, cum hæc de penu sua promeret. Nam Græcos Constantinopolitanos, & omnes ejus nationis tunc in schismate obduruisse, cum ab Innocentio scripta est epistola illa decretalis, tam falsum est, quam quod falsissimum. Illa enim data est anno 1206. ut apud Raynald. num.2. non vero (quanquam, & hoc non magni referat) anno 1212. ut scribit Anonymus; etenim Venetus ille Patriarcha Thomas Maurocenus jam fatis concesserat anno 1211. ut apud eundem num.24. Tunc autem Græci, qui Constantinopoli, & sub ditione latini Principis

erant,

erant, ad Romanam communionem redierant; is enim nullum Romanæ Ecclesiæ rebellem in suo imperio patiebatur, ut apud Allatium *lib.2. cap.13.* schismatis autem principes Nicæam se ad Theodorum Lascarim receperant.

Ab omni igitur historiarum fide abhorret, Græcos illos fuisse schismaticos, ita ut indigenis beneficia conferri non possent. Id non ignorabat Anonymus, ac propterea ambigua structura verborum ludificare lectores conatus est; non enim est ausus affirmare, omnes Græcos in schismate perstitisse, sed Græco Patriarchæ in Nicæa urbe sedenti adhæsisse *omnes Græcos, qui præfracte in schismate permanserant*; & rursus: *non potuisse beneficia conferri Græcis, qui obstinati perdurabant in schismate.* Sed agamus, quæso, bona fide. Adhæsisse schismatico Patriarchæ eos omnes Græcos, qui obduruerant in schismate, atque adeo non potuisse illis beneficia conferri, non inficior. At obduruisse in eo schismate omnes Græcos, vix utroque lumine captus affirmet, quique monumenta illius temporis nec salutavit.

(40) Alteram quoque ad canonem Innocentii adjecit exceptionem, ut Clericos, præsertim Romæ degentes, excluderet; Vocatos

(40) Præterea decretalis loquitur de latinis Clericis, non qui residerent otiosi in patria sua, sed qui ad ministerium Græcis Ecclesiis exhibendũ transirent.

catos quidem ad Græcas Ecclesias Clericos latinos, non qui in sua patria, aut Romæ otiosi sederent, sed qui se ad eas conferrent, eoque pacto è latinis Clericis evaderent Clerici Græcarum Ecclesiarum. Obliviosissimus mortalium sit, oportet, Anonymus, qui cum intra paucas horas libellum suum continenter commentaretur, & exararet, hic non meminerit, quæ paulo superius definivit; iisdem scilicet Patrum ducretis prohibitum esse Clericis extraneis obtinere beneficia, quibus interdictus est transitus Clericorum ad alias Ecclesias; ut proinde æque abhorreat à canonica sua disciplina, Clericum adscribi in alienam Ecclesiam, ac adrepere Clericum alienigenam ad beneficia. Quo igitur jure permittit, imo præcipit, ut Clerici extranei ad alienas Ecclesias transeant, ne videatur licere Clericis alienigenis beneficia obtinere?

(41) Alterum argumentum est, quod Canones excludētes à beneficiis extraneos intelligi non possint de Clericis Romanis, & præsertim Cardinalibus, qui *sunt Clerici totius orbis terrarum*. Si autem id verum fit, quo jure damnari potuisset Anastasius Cardinalis in Con-

(41) Alterum sibi objicit Anonymus ex eo quod Clerici Romanæ Ecclesiæ, & præsertim Cardinales, sint Clerici totius orbis terrarum. Quam in rem ludibundus insultat cæcis, ut ait, & rudibus incultæ Theologiæ temporibus. Non se putare ait, futurum, ut Romana Aula in hoc ævo bonarum artium iis præsidiis sese communiat, quibus in ipsa sequioris ævi barbarie vix se tutam præstare po-

potuit. Sed videamus, an ipse Anonymus cum tanta literarum, & doctrinarum supellectile, & cum nova sua Theologandi methodo, satis intelligat ea, quæ vel rudibus illis sæculis, grassante barbarie, perspicua fuerunt.

Concilio Romano? Versatus enim fuisset in propria Diœcesi, etiam cum degeret Aquilejæ, quippe qui Clericus esset totius orbis terrarum.

Cardinales esse Clericos Romanæ Ecclesiæ, quæ est Mater, & Magistra omnium Ecclesiarum, & eorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem Universalis Ecclesiæ administrationem niti; ac proinde omnium Ecclesiarum administrationem gerere in amplissimo Papæ senatu, negare nemo potest, nisi barbarus, & peregrinus à Tridentina fide. Contra verò, Cardinales esse Clericos omnium Ecclesiarum, & ad exercenda in illis munera clericalia singularum titulis adscriptos, atque earum Episcopis subjectos, quo pacto Clerici alii in suis Ecclesiis ordinati sunt, nulla barbaries somniavit. Proinde non poterat impunè ab Ecclesia Romana abesse invito Pontifice Anastasius Cardinalis, qui titulo S. Marcelli affixus erat, quique in Romano Senatu apud Sanctissimum Pontificem gerere curam pro se debebat omnium Ecclesiarum. Ea igitur ipsa ratione, quod universali Ecclesiæ sollicitudinem, & consilium impendere deberet, jure damnatus est à Leone IV. eo

quod à ſuo cardine procul ageret. Utrum autem Cardinales à titulis beneficiorum ſuorum, quæ ſimplicia dicuntur, diſcedere poſſint, ut Eccleſiæ univerſali apud Summum Pontificem deſerviant, vel barbari judicent; nam Anonymum interiores literæ, & exquiſitior eruditio rebus obviis, & vulgaribus fortaſſe minus idoneum fecerunt; itaut diceret, non ſufficere præſtitum univerſali Eccleſiæ miniſterium, ſed iis Eccleſiis eſſe ſerviendum, unde percipiuntur fructus; cum tamen ipſe fateatur, ſervitium univerſali Eccleſiæ impenſum vix divelli poſſe à commodis ſingularum Eccleſiarum. Eo igitur ſenſu Cardinales omnibus Eccleſiis allaborant, ut quarumcunque fructibus ſuſtentari mereantur; non ita tamen omnium Eccleſiarum Clerici ſunt, ut à titulo ſuo, & cardine Romanæ Eccleſiæ, injuſſu Pontificis abire poſſint.

(42) Si Clerici, qui Romæ verſantur omnibus, atque adeo ſuis etiã eccleſiis deſervirent, non eſſent ullo pacto reprehendendi, quod eccleſias ſuas relinquerent. At Bernardus lib. 4. de conſid. cap. 4. eos ad ambientium gregem rejicit: *Alius pro alio; alius*

(42) Hanc Romanorum Clericorum ſollicitudinem omnibus Eccleſiis intentam agnoſcit Bernardus eo ipſo loco, ex quo Anonymus verba illa deſcripſit ad invidiam Romanæ Curiæ. Agens enim cum Eugenio ſuo, qua cura, & ſtudio illos deligere oporteat: *Veniamus*, inquit, *ad Collaterales, & coadjutores tuos .... Non inconſideratè, ut vides, eligendi quique, aut colligendi ſunt in opus mini-*

ministerii hujus. Tuum est undecunque evocare, & asciscere Tibi, exemplo Moysi, senes, non juvenes; sed senes, non tam ætate, quàm moribus, quia Tu nosti, quia senes populi sunt. Annon eligendi de toto orbe ORBEM JUDICATURI? Sane huic negotio non se ingerat rogans. Consilio, non prece agendum est. Clericos igitur de toto orbe in opus ministerii à Summo Pontifice evocatos non reprehendit Bernardus, nec damnat Curiam frequentantes, qui de Curia sunt, hoc est, in Curiæ muneribus versantur; immo eos fatetur totius Ecclesiæ curam gerere, & orbem judicare. Ergo docet Bernardus, ex omnibus Diœcesibus posse Clericos sine piaculo Romam commeare, non quidem ambitione ductos (nam nihil est, vel sanctum, ac religiosum, quod gerere ex ambitu liceat), sed ad ministerium Ecclesiæ universalis vocatos; proindeque Clericos Romanos toti orbi, & omnibus Diœcesibus deservire. Clericos verò, qui de Curia non sunt, quis Clericos totius orbis appellavit? Quæ isthæc disputandi ratio est: Clerici, qui de Curia non sunt, Curiam frequentantes, ad ambientium genus pertinent; Ergo Romani Clerici non deserviunt Ecclesiæ universali, & omnibus Diœcesibus?

alius fortè, & pro se rogat. Pro quo rogaris, sit suspectus; qui ipse rogat pro se JAM JUDICATUS EST. Nec interest, per se, an per aliũ, quis roget. Clericum Curiam frequentantem, qui non sit de Curia, AD IDEM noris pertinere ambientium genus.

(43) Luculentior est autē factorum doctrina, quam verborum. Ad concilia generalia extra Romanum Patriarchatum, Romanus Pōtifex Clericum quempiam suo nomine legabat; Episcopi etiam occidentales aliquot ex suo numero, qui sententiā exponeret Ecclesiæ occidentalis, mittebant. Cur autem has partes nunquā Romanis Clericis datas legimus, qui eas præ cæteris, si Clerici omnium Ecclesiarum essent, decentius objissent? Quid igitur? nisi ut dicamus, nunquam hunc verborum ludum, quo Clerici omnium Ecclesiarū dicuntur Clerici Romani, ātiquis nostris Patribus subjisse.

(43) Eo præterea negat Anonymus, Clericos Romanos esse Clericos omnium Ecclesiarum, quia nunquam in Conciliis Genaralibus extra Romanum Patriarchatum pro Ecclesia Occidentali legati sunt; decuisset autem ipsos præ cæteris obire legationem pro Episcopis Occidentalibus, si habiti fuissent ab antiquis Patribus pro Clericis totius orbis terrarum.

Sed Ecclesia Occidentalis non alios habuit legatos in Conciliis Orientalibus præter legatos Summi Pontificis. Ita in Nicæno Osius Cordubensis, & Vincentius, ac Vitus Romanæ Ecclesiæ Presbyteri Pontificis legati præsederunt,& primi omnium subscripserunt, nec alii ab Occidentali Ecclesia legati sunt. In Ephesino Archadius, & Projectus Episcopi, ac Philippus Romanus Presbyter, Cœlestini vices suppleverunt, iidemque fuerunt Occidentalis Synodi, & Ecclesiæ legati; ut ex relatione Concilii ad Imperatorem post Act.3. *Misit has literas per Archadium, & Projectum Sanctissimos Episcopos, & Philippum religiosissimum Presbyterum Magnæ Romæ, qui Cœlestini Sanctissimi, Deoque dilectissimi Episcopi præsentiam supplent. Quia verò viri isti, qui venerunt, totius Occidentalis Sanctæ Synodi sententiam nostræ huic*

Synodo

Synodo per literas exposuerunt, sensumque de fide, & pietate nobis consonum declararunt, & eadem, quæ nos, decreverunt, &c. Ita quoque in Chalcedonensi Papæ Leonis legati fuere Paschasinus, & Lucentius Episcopi, & Bonifacius Presbyter Romanæ Ecclesiæ, præter quos nullos legimus Occidentis legatos. Habet igitur Anonymus passim legatos pro Occidentali Ecclesia Clericos Romanos. An verò de singulis, & particularibus Occidentis Ecclesiis urget argumentum? At hæ quidem nunquam legarunt suo nomine Clericos Romanos, quia non sunt constituti in cardine singularum Ecclesiarum. Immo hoc ipso non decebat, ut particularium Ecclesiarum vices sustinerent Clerici Romani, quia omnibus Ecclesiis in commune consulere deberent. Et sanè imminuta potius videretur amplitudo, & universitas Romanorum Clericorum, si pro uno aliquo particulari Episcopo interfuissent Conciliis.

(44) Alia ratione urget Anonymus Romanos Clericos, petita à conditione Ecclesiæ, & Episcopi, cujus sunt Clerici. Si enim jure dici possent Clerici totius orbis, etiam Romanus Episcopus appellandus esset Episcopus universalis; id autem blasphemiæ loco habet, fretus auctoritate Gregorii M. Ipse Anonymus

(44) Præterea cum eadē sit Clericorum, & Episcoporum conditio, quæ est suæ Ecclesiæ, si Clerici Romani essent Clerici omnium Ecclesiarū, etiam Episcopus omnium Ecclesiarum Romanus Pontifex esse

mus viderit, qua ſpe, fiduciaque congredi voluerit tam iniquo loco, atque huc referre ſummam totius cauſæ, ut beneficia exteris rite conferantur, & præſertim Romanis Clericis, ſi Romanus Pontifex merito nuncupatur Epiſcopus univerſalis. Profectò eas in anguſtias ſciens, prudenſque, ſe conjecit, ut nunquam ab adverſariis in majores redigi potuiſſet: adeo ut, abſque loquendi acerbitate fuiſſet, dubitari non immeritò potuerit, an fortaſſe compoſito cauſam Romanæ Curiæ agere voluerit, inducta adverſarii perſona; ita nimirum ſola illa argumenta verſat, & εὐκαίρως ἀκαίρως ingerit, quibus nulla ſibi metuere poſſet infeſtiora.

Jam vero titulus Epiſcopi Univerſalis, quo ſenſu repudiatur à Gregorio, nihil officit Romanis Clericis, quo minus recte dicantur pro officio ſui Clericatus tranſigere negotia totius orbis; quo vero ſenſu ab omni Eccleſia uſurpatur, Anonymi ſententiam proruit. Nam quod Romanus Epiſcopus, ſicut Romanæ Eccleſiæ, ita etiam aliarum ſit Epiſcopus Cardinalis, & Titularis; atque eo jure cunctas Eccleſias adminiſtret, quo plerique Pontifices regendas retinuerunt quaſdam Eccleſias, etiã poſtquam ad Pontificale faſtigium evecti ſunt, ut Leo IX. Tullenſem, Alexander II. Lucenſem,

eſſe deberet; quod falſiſſimum oſtendit ãtiquitas, immo horrenda blaſphemia eſt, ſi fides habeatur Gregorio M. qui Joannem Jejunatorem Epiſcopũ Conſtantinopolitanum graviter objurgavit, quòd ſe univerſalem Epiſcopum vocaret; eumque titulum ſibi delatum reſpuit ad Eulogium Alexandrinum lib. 7. ind. 1. ep. 30. . . . . . . *Sed abſit à cordibus Chriſtianorum nomen iſtud blaſpemiæ, in quo omnium Sacerdotum honor adimitur, dum ab uno ſibi dementer arrogatur, &c.*

ſem, & Neapolitanam aliquamdiu Paulus IV. & nuper Innocentius XII. nunquam nobis ſine laude memorandus; in quibus Eccleſiis non alium Epiſcopum ſuffecerunt, ſed ſolos Vicarios; hoc, inquam, ſenſu, Papam eſſe univerſalem Epiſcopum, negat Cardinalis Cuſanus, negat Gregorius, negant Pontifices, negat Eccleſia; id enim *ſine aliorum imminutione* fieri non poſſet. Neque ad alium ſenſum ſpectant verba Gregorii: *Si enim univerſalem me Papam veſtra Sanctitas dicit, negat ſe hoc eſſe, quod me fatetur univerſum.* Eſto igitur eadem conditio Clericorum Romanorum: neque ipſi dicantur Clerici univerſales omnium Eccleſiarum eo jure, quo Clerici ſinguli Eccleſiis mancipati, &, ut Gregorius loquitur, incardinati.

Quo autem ſenſu univerſalis Epiſcopus ab Eccleſia dicatur Papa, audiat Anonymus ab Eccleſia ipſa Gallicana, quam crebris ſermonibus advocare non dubitat in patrocinium ſuum, de cujus fide teſtimonium perhibet eximius, non Curiæ, ſed Sorbonæ Theologus Natalis Alexander, qui diſſert. 4. in hiſt. Eccl. ſæculi XV. & XVI. in proleg. num. 1. *Gallicana Eccleſia*, inquit, *& quotquot in Galliis ſunt Academiæ, dogma fidei eſſe cenſent, quod Romanus Epiſcopus unus ſit jure Divi-*

Divino Summus in Ecclesia Pontifex; cui omnes Christiani parere tenentur; & qui immediatè à Christo non honoris solùm, aut dignitatis, sed & potestatis, & jurisdictionis Primatum habeat. Ad universalis etiam Ecclesiæ disciplinam pertinere profitentur, ut majores Ecclesiæ causæ ad Sedem Apostolicam referantur; ut in fidei, ac dubiæ disciplinæ causis consulatur illud Christianæ religionis oraculum; Ut ad honorandam S. Petri memoriam Appellationes ex toto orbe Christiano ad Romanum Pontificem fieri possint, secundum canones; ut ipsos canones temperare possit, eorum executionem in omnibus Ecclesiis urgere, promovere; eorumque infractores, cujuscunque sint ordinis, & dignitatis, pœnis canonicis coercere; ut casus sibi reservare, Indulgentias concedere, leges ad Ecclesiæ ædificationem condere valeat.

Petrus de Marca, cui longe magis Anonymus in libello suo addictus est, quàm ille fuerit juribus Apostolicæ Sedis; quique nullius gratiæ, aut adulationis suspectus esse potest, ut idem ipse loquitur, dum usurpat pro Romana Sede testimonium Patrum Africanorum lib. 1. cap. 2. num. 4. cum eandem fidem Gallicanam multis testibus confirmasset, num. 7. ejusdem cap. ita concludit: *Sane duplici nomi-*

nomine ad retinendam cum Ecclesia Romana communionem Galli obligantur, quia in Romana Sede, tum Universalis Ecclesiæ Caput; tum Occidentalis Ecclesiæ Patriarchatum suspiciunt. Constat enim illos æque, ac Concilium Aquilejense (cui præerat Ambrosius) totius orbis Romani Caput Romanam Ecclesiam agnoscere, unde in omnes venerandæ communionis jura dimanant. Adeo ut à Concilii Chalcedonensis societate alienos se esse putarent, nisi juxta sexcentorum illorum Patrum sententiam, non solum SINGULARUM ECCLESIARUM, sed etiam UNIVERSALIS ECCLESIÆ CAPUT Romanum Pontificem profiterentur.

Consonat in hac confessione omnis Ecclesia, quæ Privilegium, ac Primatum Romanæ Sedis à Christo concessum, atque fundatum semper agnovit. Hinc Petrus Damianus opusculo 5. exorto murmure in populo Mediolanensi. *Non debere Ambrosianam Ecclesiam Romanis legibus subjacere, nullumque judicandi, vel disponendi jus Romano Pontifici in illa Sede competere*, his verbis turbas sedavit, & repressit voces, quas Anonymus renovavit, atque regessit: *Non ergo quælibet terrena sententia, sed illud verbum, quo constructum est cœlum, & terra; per quod deni-*

que omnia condita sunt elementa, Romanam fundavit Ecclesiam. Illius certè Privilegio fungitur, illius auctoritate fulcitur. Unde non dubium, quia quisquis cuilibet Ecclesiæ jus suum detrahit, injustitiam facit; qui autem Romanæ Ecclesiæ Privilegium ab ipso summo omnium Ecclesiarum Capite traditum, auferre conatur, hic proculdubio in hæresim labitur; & cum ille notetur injustus, hic est dicendus hæreticus. Fidem quippe violat, qui adversus illam agit, quæ Mater est fidei; & illi contumax invenitur, qui eam cunctis Ecclesiis prætulisse cognoscitur.

Contra hoc fidei dogma de Primatu Summi Pontificis multifariam peccat Anonymus I. cum universalem curam omnium Ecclesiarum, quam gerere debet Summus Pontifex, revocat ad amplitudinem, non jurisdictionis, sed charitatis. II. Cum negat eam ad officium Summi Pontificis pertinere. III. Cum exæquat auctoritatem Romani Pontificis in alias Ecclesias cum Episcopo Lavellensi, immo cum quolibet etiam laico, cum lege charitatis unicuique mandatum sit de proximo suo. IV. Cum nulla seu Divina, seu Canonica constitutione permissam esse curam rerum nostrarum Romanæ Ecclesiæ affirmat. V. Cum amplissimam Pontificis jurisdictionem appellat vulgato

gato nomine *Usurpationem*; ita ut ejus consuetudinem, & usum, tanquam propriam turpitudinem allegare non possit Romana Curia. VI. Cum pro debita Romanæ Sedi reverentia, valere illam, suasque secum res habere jubet, si aliter non possit nostris se rebus immiscere, nisi nostra beneficia capiendo. VII. Cum mauult, iis legibus nos vivere, quibus vixisse ait, tot sæcula, antequàm Romana Ecclesia hanc novam sibi curam assumeret. VIII. Cum contra Pontificiæ jurisdictionis antiquitatem illud ex Evangelio usurpat, quod Novatores pro tessera adhibere consueverunt: *Ab initio autem non fuit sic.*

Certè sic fuit ab initio I. ut Romanus Pontifex particulares Ecclesias, earumque Episcopos à regula fidei, vel disciplinæ deficientes coërceret; quam potestatem Victor I. in Asiaticas Ecclesias exercuit, ut narrat Eusebius *lib.*5. *histor. cap.*24. Neque unquam Irenæus, & Catholici illi, quibus asperior visa est sententia Victoris, defectum potestatis, & jurisdictionis objecerunt. Eàdem auctoritate coactus est Dionysius Alexandrinus apud Dionysium Papam fidei suæ rationem reddere. II. ut ad se delatas ex singulis Ecclesiis fidei, & morum controversias suo jure dirimeret. Eapropter Irenæus ab Episcopis Galliæ

Romam missus est, teste Hieronymo, & Polycarpus Apostolis proximus, imo Joannis discipulus ad Anicetum contendit, teste Eusebio *lib.* 1. *cap.* 14. III. ut ab omnibus Ecclesiis appellationes exciperet. Quo jure restituti sunt à Julio I. Athanasius, Paulus Constantinopolitanus, Marcellus Ancyranus, & alii ante Synodum Sardicensem, cujus canoni appellationes hujusmodi occasionem præbuerunt confirmandi summam illam Pontificis jurisdictionem; *quam cuncta per mundum novit Ecclesia*, inquit Gelasius epist. 13. *quoniam quorumlibet ligata sententiis Pontificum, Sedes B. Petri Apostoli jus habeat resolvendi, utpote quæ de omni Ecclesia fas habeat judicandi*. Hunc eundem totius Ecclesiæ sensum expressit S. Irenæus lib. 3. cap. 3. cum ait: *Ad Romanam Ecclesiam propter principaliorem potestatem necesse est omnem convenire Ecclesiam*. Non charitatis amplitudinem, sed *potestatem* agnovit Sanctissimus Martyr; neque æqualem Episcopis minimarum Sedium, sed cunctis *principaliorem*; non precario quæsitam, sed *necesse*; neque occidentales solùm, sed *omnem Ecclesiam*. Ab initio igitur, & tribus illis, ut ait Anonymus, beatis sæculis, curam habuit omnium Ecclesiarum Summus Pontifex jure suo; neque unquam viximus à paterna illa

Apo-

Apostolicæ Sedis sollicitudine avulsi.

(45) Universalem etiam Pontificii Primatus jurisdictionem explicat, & confirmat titulus Episcopi *Catholicæ Ecclesiæ*. Catholica enim Ecclesia, non pro particulari aliqua hic accipitur, quæ ad Catholicam pertineat, veluti cum Constantinus Imperator ad Africæ Proconsulem, Carthaginensem Ecclesiam appellat, *Ecclesiam Catholicam, cui Cæcilianus præest*; sed *pro ea, quæ sub se contineat universas*; ut loquitur Innocentius III. in disputatione cum Joanne Patriarcha Constantinopolitano. Aliter igitur particulares, aliter Romana Ecclesia *Catholica* nuncupatur. In illis enim definitur; in hac nec Episcopatus, nec Ecclesia ullis finibus circumscribitur. Quod etiam expresserunt Pontifices, cum se absolutè *Episcopos* inscripserunt; quam nominis vim agnovit Marcus Antonius de Dominis; licet perperam negaverit antiquitatem. Ita certe Liberius epistolas inscribebat: *Liberius Episcopus*. Titulus igitur *Episcopi universalis*, quo amplitudo jurisdictionis, & Primatus Romani Pontificis explicatur, non modo nullam blasphemiam, sed fidei dogma continet; eoque merito salutati sunt Leo in Chalcedonensi, Agatho in sexta Synodo, Adrianus II. in octava, & ipse ab Eulogio Gregorius; qui non potesta-

(45) Titulus autem, quo Papa dicitur *Catholicæ Ecclesiæ Episcopus*, etiam Episcopis parvarum Ecclesiarū communis est, nec aliud significat, quam quod sit unus aliquis Episcopus Ecclesiæ Catholicæ, sive universalis, in qua unus Episcopatus à multis Episcopis geritur: *Et si multi pastores sumus, unum tamen gregem pascimus*, inquit Cyprianus epist. *66*.

testatem eo expressam, sed verbi fastum aversatus est.

Porro in designandis beatorum sæculorum finibus parciorem se nobis præbet Anonymus, quam fuerint hæretici ipsi. Nam Adamus Scherzerus in Anti-Bell. disp. 4. agnoscit incorruptam Romanam Ecclesiam usque ad ætatem Nazianzeni. Eodem recidit sensus Heideggeri lib. 3. de Sacram. cap. 1. qui fatetur, usque ad ætatem Ambrosii Romanam Ecclesiam fuisse typum Ecclesiæ Christianæ, hoc est, usque ad sæculum quintum. Bullingerus adversus Brentium part. 1. lib. 7. affirmat, sanctam fuisse, & orthodoxam Christi ab ipsis Apostolorum temporibus Ecclesiam *per integra sæcula sex, & multo plura*. Immeritò igitur Anonymus beatitudinem, hoc est, integritatem Ecclesiasticæ disciplinæ intra angustos trium sæculorum limites contulit; ut proinde exempla Pontificiæ jurisdictionis, & Primatus, ultra illos fines edita, videantur ablegenda ad usurpationem, & tyrannidem, non sine turpitudinis nota, ut loquitur, commemorandam. Hæreticos igitur habemus in Romanam Ecclesiam indulgentiores, quam sit hac in re Anonymus.

(46) Sed quoniam sub insueto vocabulo sensus

(46) Schismaticos etiam, & eorum antesignanos longe superat libellus Anonymi. Nam

Nam Græci infandi ſchiſmatis pertinaces, eo progreſſi ſunt, ut affirmarent, Papam cæteris Patriarchis æqualem habere poteſtatem; neque vero in ea minuenda ulterius proceſſerunt. Unde cum retuliſſet Chriſtianus Lupus in dict. 20. Gregorii VII. in Romana Synodo, quoſdam ex Græcis affirmantes, *omnes Epiſcopos, præſertim Metropolitas, eſſe ex divino jure æquales*, addidit: *Quod figmentum etiam cuncti ſchiſmaticorum meliores deteſtantur.* At longe ulterius prolapſus eſt Anonymus, qui juriſdictionem Summi Pontificis æqualem fecit poteſtati Epiſcopi Lavellenſis; & ſollicitudinem, qua ſalutem, & diſciplinam aliarum Eccleſiarum promovere debet, coæquavit charitati quorumlibet laicorum: Qui curam Neapolitanarum Eccleſiarum negavit pertinere ad officium Summi Pontificis; quo illi non ſolum ademit Primatum totius Eccleſiæ, ſed etiam jura Metropolitica, & Patriarchalia per totam Italiam, & Occidentem. Quæ quidem ipſi Græcorum ſchiſmaticorum ſigniferi conati ſunt, vindicare Romano Pontifici, ut contentus finibus illis, æquo jure cum reliquis Patriarchis uteretur, ut Zonaras, & Theodorus Balſamon ad can.6. Nicænum.

Ergo Anonymus, ut ab hæretica, & ſchiſmatica labe ſe purget, fateri debet, Ro-

ſus minime parvus contineri poteſt, titulus Epiſcopi univerſalis non eſt tanta aſperitate reprehendendus, ut fit ab hoſtibus Romani nominis. Senſus autem minime pravus erit, ſi eo titulo non dicatur Epiſcopus omnium particularum Eccleſiarum, ſed tantum Epiſcopus, qui amplitudine ſuæ charitatis excubet pro ſalute totius Eccleſiæ univerſalis, quod eſt neceſſarium officiũ cujuſcunque Epiſcopi, & præcipue primarum Sedium. Si vero Papa omnium Eccleſiarum Epiſcopus, & Clerici Romani omnium Eccleſiarum Clerici dicantur eo, quod Eccleſiæ univerſali, & omnibus particularibus deſerviant, falſum eſt, ſi hoc ad proprium Papæ, & Romanorum Clericorum officium pertinere quis putet. Si autem eo ſenſus pertineat, ut Romanus Pontifex, ejuſque Clerici, ſalutem omnium Eccleſiarũ

pro

ma-

pro virili curare debeant, hoc ad omnes spectat Ecclesias, imo ad singulos Christianos quoniã *mandavit illis unicuique de proximo suo*, eccle. 17.12. itaque eo jure Romani nostra beneficia obtinere poterunt, quo Gallica beneficia Clerici Lavellenses.

manum Pontificem Neapolitanæ Ecclesiæ negotiis curam suam impendere debere ex injuncto sibi munere, tum Metropolitico, & Patriarchali, quo Italiam cum adjacentibus insulis, totumque Occidentem orbem administrat; tum etiam Papali, quo reliquos etiam Patriarchas pascit, & confirmat. Ac propterea Cardinales, jure sui Episcopi, ut ipse disputat, & conditione suæ Ecclesiæ, curam, & operam collocant pro Ecclesiis totius orbis, præsertim vero Occidentalibus, & Neapolitanis; & pro sui clericatus officio invigilant gregibus omnium Episcoporum, pro cunctis Ecclesiis militant, colendisque earum vineis laborant; ut proinde illarum fructu, lacte, ac stipendiis alendi sint, argumento Pauli 1. ad Corinth. cap.9.

Et quidem sive divino, sive humano jure, sive ab initio, sive à quarto sæculo, Romana Ecclesia dicatur intendere causis, & disciplinæ Neapolitanæ; sive præscriptione, sive canonum auctoritate eam jurisdictionem in Ecclesias particulares adepta sit, si illa tamen agnoscitur legitima, & jam longo sæculorum curriculo à Sanctissimis Pontificibus jure exercita; legitimo etiam jure Cardinales dicentur Clerici totius orbis. Ac propterea exploratum est ex his, quæ habet Anonymus,

bene-

beneficia extranea Romanis Clericis rite conferri posse, si Romani hactenus Pontifices non fuerunt Tyranni, qui potestatem nullo jure sibi delatam invaserint.

Immeritò igitur in vindiciis opusculi sui queritur Anonymus, Pontificiæ se majestatis postulari, cum de ea non catholicè modo sentiat, sed ita fuerit passim locutus, ut ipsi Romanæ magnitudinis studiosissimi Scriptores. Sed Romanæ magnitudinis studiosum, qui æquata jura inter Romanam, & Lavellensem Ecclesiam, nec non arreptam ab illa, & occupatam, nulla Dei, vel canonum auctoritate, jurisdictionem in alias Ecclesias, affirmaverit, inveniet profecto neminem. Quid autem, quod vis veritatis voces interdum ab eo Apostolica Sede non indignas expresserit? Nunquid hæreticos, & schismaticos, quos sensimus Anonymo sæpe mitiores, studiosissimos Romanæ magnitudinis habebimus? Aut nunquam desipuit, qui non semper deliravit?

Πολλάκι τοι καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπε.

(47) Jam olim Lutherani, cæterique Novatores, ad abolendas Romanas appellationes, eos SS. Patrum locos excerpserant, ex quibus Anonymus consuit appendicem disputationis suæ, hoc est, supremum improvidæ loquacitatis corollarium. Cyprianum ipse, Siricium,

(47) Enimvero Cyprianus epist. 45. ad Cornelium Papam, cum illum laudaret, quod Presbyteros in Africa ejectos non recepisset, illos nec debuisse ait, nec po-
cuis-

& Xyſtum III. ex omnibus ſelegit, ex quorum teſtimoniis liquida Romani Primatus jura eliciemus.

Quod attinet ad Cyprianum, conſtat, cautum fuiſſe antiqua Africanæ Eccleſiæ conſuetudine, & lege, ne Clerici ad tranſmarina judicia, ſeu ad Apoſtolicam Sedem appellarent, quæ lex his poſtea verbis concepta eſt Canone 22. Milevitano: *Placuit, ut Presbyteri, Diaconi, vel cæteri inferiores Clerici in cauſis, quas habuerint, ſi de judiciis Epiſcoporum ſuorum queſti fuerint, vicini Epiſcopi eos audiant, & inter eos, quidquid eſt, definiant, adhibiti ab eis ex conſenſu Epiſcoporum ſuorum. Quod ſi & ab eis provocandum putaverint, non provocent, niſi ad Africana Concilia, vel ad Primates provinciarum ſuarum. Ad tranſmarina autem qui putaverit appellandum, à nullo intra Africam in communionem ſuſcipiatur*. Hoc ſtatutum memorat Cyprianus loco cit. *Cum ſtatutum ſit omnibus nobis*. Quo loco oſtendit I. Cyprianus illud eſſe proprium Africanæ Eccleſiæ: *Omnibus nobis*. II. Frequentiſſimas, & ſine more fuiſſe inferiorum Clericorum appellationes primis temporibus Africanæ Eccleſiæ, qui conſueverant circumcurſare, & trans mare provocare, ad eludendas ſuorum Epiſcoporum ſententias; nimi-

tuiſſe à Cornelio recipi, eo quod unuſquiſque Epiſcopus curam diœceſis ſuæ gerere debeat, neque ſe aliarum rebus immiſcere: *Cum ſtatutum ſit omnibus nobis, & æquum ſit pariter, ac juſtum, ut uniuſcujuſque cauſa illic audiatur, ubi eſt crimen admiſſum; & ſingulis paſtoribus portio gregis ſit adſcripta, quam regat unuſquiſque, & gubernet, rationem ſui actus Domino redditurus; oportet utique, eos, quibus præſumus, non circumcurſare, nec Epiſcoporum concordiam cohærentem ſua ſubdola, & fallaci temeritate collidere*.

nimirum necesse fuit, ut exundans illa appellationum consuetudo objectis aggeribus coërceretur. III. Solis inferioribus Clericis, hoc est, sub Episcopo constitutis, atque ad portionem gregis, singulis Pastoribus attributam pertinentibus, non verò ipsis Pastoribus, esse interdictas Romanas appellationes Africano statuto, & consuetudine; cui tamen in manus Gregorii M. cesserunt jam olim Episcopi Africani, ut refert Lupus ad can. 14. Sardicensem; ut proinde jam ab undecim sęculis etiam Clericorum inferiorum appellationes hoc jure legitimæ sint. IV. Non defuisse Romano Pontifici jurisdictionem, sed consultum oportere dolis, & offuciis eorum, qui illi obrepere, & judicia suorum Episcoporum subvertere moliebantur. *Oportet utique eos, quibus præsumus, non circumcursare, nec Episcoporum concordiam cohærentem sua subdola, & fallaci temeritate collidere.* Si nulla potestate legitima potuisset Papa retractare Africana judicia, quid profuisset subdola temeritas Clericis ejectis, damnatisque? Aut quid per totam Africam Clerici effugium ad Romanam Sedem sibi patere credidissent? V. Africanum statutum non necessitati, sed æquitati esse subnixum, ac spectare ad modum potius exercendi judicii in loco delicti: *Æquum sit pari-*

ter, ac justum; ut uniuscujusque causam illic audiatur, ubi est crimen admissum. Nisi malimus intelligere Cyprianum agentem de prima criminalis judicii instantia, secundùm eundem Lupum ad dictatum 16. Gregorii VII. in Concilio Romano. VI. Non pulsari jus appellationis ratione proposita verbis illis: *Singulis pastoribus portio gregis sit adscripta, quam regat unusquisque, & gubernet, rationem sui actus Domino redditurus.* Nam certè ea verba non excludunt jurisdictionem Primatis, ad quem ex statuto, & Canone Milevitano poterant Clerici provocare, & cui proinde rationem reddere unusquisque Episcopus debebat; ergo non negat Cyprianus jurisdictionem Romani Pontificis in Africanas Ecclesias, cum ait, Episcopum Domino redditurum actus sui rationem; præsertim cum Africanæ Ecclesiæ non solùm ad Primatum, ut reliquæ omnes, sed etiam ad Patriarchatum Romanum pertinerent.

(48) Idem docet Siricius, qui, rogatus, ut causam cujusdam Episcopi nomine Bonosi, judicaret, ita respondit, epist. inter Ambrosianas 71. *Accepi literas vestras de Bonoso Episcopo, quibus*

(48) Siricius, cujus nomine edita est ab Holstenio epistola ad Illyricianos, quæ ab aliis tribuitur Damaso, causam Bonosi Naissitani in Dacia Episcopi, quam Concilium Capuanum delegaverat Anycio Thessalonicensi, ejusque Coëpiscopis cognoscendam, ab iisdem ad se delatam repudiavit, quod non putaret es-

se

ſe retractandum ſine gravi cauſa judicium Capuenſis Concilii. Unde Launojo, ex quo hæc promit Anonymus, ſuboluerit defectus juriſdictionis in his Siricii verbis, ignoramus. Nam I. Illyriciani, ad Siricium deferentes cauſam Bonoſi, eam juriſdictionem agnoſcebant. II. Nemo fuerit adeo demens, ut putet Siricium, aut quemvis alium Romanum Pontificem, ſaltem poſt Synodum Sardicenſem, ſi ita placet Anonymo, affirmaſſe, Epiſcoporum cauſas ad ſe deferri non poſſe; ac Siricium tam demiſſe de ſuo Primatu ſentire, cum tamen ipſum nominatim Optatus Milevitanus ſuo tempore ſedentem appellaverit, fontem unitatis, qua totus orbis *in una communionis ſocietate concordat.* III. Si reſponſum Siricii ſenſum Anonymi redderet, non ſolùm Siricius Primatum Romanæ Sedis, ſed etiam jus metropoliticum abnegaſſet in Illyricianas Eccleſias, quo ſolo rite potuiſſet de Bonoſi crimine cognoſcere. Siquidem Theodorus Balſamon dux Græcanici ſchiſmatis, eam metropoliticam juriſdictionem viguiſſe teſtatur, tempore Concilii Nicæni: *Romanæ autem Eccleſiæ ditioni eo tempore omnes fere Occidentis Eccleſiæ ſubjiciebantur, Macedoniæ nimirum, Theſſaliæ, Illyrici, Peloponneſi, & ejus, quæ Epirus dicitur; ut proindè ad illum provocationes*

bus vel pro veritate, vel pro modeſtia, noſtram ſententiam ſciſcitari voluiſtis. Sed cum ejuſmodi fuerit Concilii Capuenſis judicium, ut finitimi Bonoſo, atque ejus accuſatoribus judices tribuerentur, & præcipue Macedones, qui cum Epiſcopo Theſſalonicenſi de ejus factis cognoſcerent; advertimus, quod nobis judicandi forma competere non poſſet.

ex

ex his locis referre sit consentaneum. Porro Siricium agnovisse metropolitica jura sua, constat ex Innocentio I. Siricii successore, qui in epist. ad Anycium Thessalonicensem testatur, Anycium ipsum fuisse à Siricio constitutum Vicarium Sedis Apostolicę per Illyricum, quod Achajam, & Macedoniam tunc complectebatur. Nunquam igitur credidit Siricius, deesse sibi jurisdictionem judicandi de Bonoso. IV. ut cum Launojo propius agamus, judicium Synodi Capuensis nihil prorsus derogavit Pontificiæ jurisdictioni, immo videtur ipse Siricius causam Bonosi delegasse in Synodo. Quid enim in Synodo illa posset Siricius, hæc verba ejus ostendunt: *Si integra esset hodie Synodus, rectè de iis, quæ comprehendit scriptorum vestrorum series; decerneremus*. In Synodo igitur Siricius decernebat. V. tantum abest, ut Siricius, repudians causam Bonosi, derogaverit suæ auctoritati, ut potius ipse fateatur in eadem epist. derogatum iri suæ auctoritati, si causa jam à Concilio delegata, ipse decerneret; videri enim potuisset, auctoritatem judicandi à Synodo accepisse: *Vos enim totius Synodi vice decernitis*; *Nos*, *quasi ex auctoritate Synodi*, *judicare non convenit*. VI. Decretales Siricii epistolæ liquidum faciunt, quantus ille fuerit in exercendo pri-

matu

matu Sedis suæ. In ea enim, quæ ad Himerium Tarraconensem data est, hæc scribit: *Pro officii nostri consideratione, non est nobis dissimulare, non est tacere libertas, quibus major cunctis Christianæ religionis zelus incumbit. Portamus onera omnium, qui gravantur.* Et rursus cap. 15. *Explicavimus, ut arbitror, Frater charissime, universa, quæ digesta sunt in querelam, & ad singulas causas, de quibus per filium nostrum Bassianum Presbyterum ad Romanam Ecclesiam, utpote ad Caput tui corporis, retulisti*, Quod si Damaso, qui Siricio præcessit, tribuatur ea epistola ad Illyricianos, non ille minus jura sua usurpavit; nam epist. 4. ad Episcopos Numidiæ: *Cuncta*, inquit, *quæ possunt aliquam recipere dubitationem, ad Nos, tanquam ad Caput, UT SEMPER FUIT CONSUETUDO, deferre non desinatis*.

(49) Nihil morandum in explicandis verbis Xysti III. Nam, cum decernat custodiri judicium Procli, apertè indicat, qua polleat auctoritate, & jurisdictione. Quod verò nolit injuriam facere cognitioni illius, confirmat ejus judicium fuisse justissimum, quod proinde non esset retractandum. Neque enim necesse est, ut Papa omnium Episcoporum sententias, ad se perlatas rescindat, ut Primatum tenere intelligatur. In

(49) His accedit Xystus, qui Proclo Constantinopolitano testatur, nolle se eas causas attingere, quæ ad illius jurisdictionem pertinerent: *Habes recentissimum nuper habitæ actionis exemplum fratris nostri Idduæ, circa quam tuæ fraternitatis decrevimus judicium custodiri, cognitioni tuæ facere nolentes injuriam.*

(50)
Facta quoque antiquitatis ostendunt, tribus illis beatis sæculis nunquam Romanam Curiam alienis negotiis operam adjecisse. Marcioni excommunicato à Patre Episcopo, cum à Romana Ecclesia communionem peteret, responsum est, non posse per Romanam Curiam, quod gestum esset à Patre, retractari. Fortunatum, & Felicissimum in Africa damnatos ita excepit Cornelius ut ex epist. Cypriani didicimus.

(50) In animo jam habueram afferre inter antiqua appellationis exempla Marcionem, & Fortunatum, ac Felicissimum, à suis Ecclesiis ejectos, opem Romani judicii implorantes; sed eosdem ipse obtulit Anonymus, fuetus ingratiis suis servire veritati. Certè pervaserat Orientis Ecclesias sententia de jure Romanarum appellationum, cum Marcion medio sæculo II. à Patre excommunicatus Romam contendit, communionem ab Ecclesiarum Matre exoraturus. Nisi enim id illis penitus insedisset, cur Romam longum iter inirent? aut cur Romanum potius, quam Nolanum, aut Puteolanum Episcopum appellarent? Responsum autem tulit Marcion, teste Epiphanio, non posse illi Romanam Ecclesiam injussu Patris sui communionem dare. Vacabat enim tum per obitum Hygini Romana Sedes; ait enim Epiphanius: *Romam post Hygini Papæ obitum se contulit*. Clerus autem Romanus *ante constitutionem Episcopi nihil innovandum* scripsit epist, 31. inter epist. Cypriani. At ab Hygini successore Eleutherio obtinuit communionem Marcion pœnitentiam pollicitus, ut ex Tertulliano *cap.* 30. *de præscript.* Marcionis igitur appellatio illustre monumentum est Apostolici Primatus, & antiquarum appellationum.

Nihilo

Nihilo minus luculentum est factum, Fortunati, & Felicissimi, qui à Cypriano damnati, Romam cum mendaciorum suorum merce navigaverunt, inquit Cyprianus epist. 55. quos tamen à Cornelio de Ecclesia pulsos esse gratulatur. Duo potissimum fuere, quæ Sanctissimum Episcopum Cyprianum impulerunt, ut damnaret illam pervicacium Clericorum appellationem: Primum, quod indignum duceret, homines ob plurima, & gravissima crimina abstentos, ut ipse ait, spe Romanæ communionis sese lactare, nec morari, quin Romanum Clerum, & Pontificem circumvenirent. *Post ista*, inquit, *adhuc insuper pseudoepiscopo sibi ab hæreticis constituto, navigare audent, & ad Petri Cathedram, atque ad Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdotalis exorta est, à schismaticis, & profanis literas ferre; nec cogitare eos esse Romanos (quorum fides, Apostolo prædicante, laudata est) ad quos perfidia habere non possit accessum.* Alterum, quod cum Fortunatus pseudoepiscopus esset, trans mare appellasset contra statutum Africanum, quo solis Episcopis appellationes transmarinæ erant permissæ, non verò cæteris Presbyteris, & Clericis; unde ait; *oportet utique eos, quibus præsumus, non circumcursare*; illum videlicet adhuc sibi subje-

ctum affirmans, adeoque Presbyterum suum, non verò Episcopum. Dolebat igitur, eum pro Episcopo haberi velle, cum ad Romana judicia Episcoporum more provocaret. Tanta nimirum per tria illa beata secula Ecclesiæ principalis potestas erat.

(51) Quare inter putida mendacia rejicimus, quæcumque de Sardicensi canone pronunciat. I. Opera Osii novum illum honorem appellationum fuisse Romano Pontifici tributum, & quidem his finibus circumscriptum, ut provocante Episcopo; non quidem retractaret judicium Papa, sed decerneret, si visum fuisset, oportere ex integro institui judicium ab iisdem Episcopis, quibuscum interesse liceret alium judicem, ab eo legatum. II. De solis Episcopis tributam facultatem illam, non verò de Presbyteris, aliisque causis. III. Orientis Ecclesias semper illi canoni obstitisse. IV. Ecclesias occidentales diù obstrepuisse, & inter Patres Africanos, ac Romanos Pontifices vehemens certamen, nec sine turbis, exarsisse sæculo quinto. Quam errorum struem paucis dispergere instituo.

(51) Quarto primum sæculo animum induxit Osius, ut novum honorem Sedi Petri tribueret, ac statueret, ut si Episcopus damnatus Pontificē appellaret, & hic dignum putaret nova cognitione judiciū, posset, non quidem ipse cognoscere, sed ipsis illis provincialibus Episcopis causā retractandam delegare, ita tamen; ut unum aliquem, qui illorum judicio interesset, legare posset. De causis Presbyterorum, deque aliis controversiis verbū nullum. Novum autem illud esse privilegium docuit, cum in arbitrium Patrum id contulit: *Si videtur dilectioni vestræ, Petri Apostoli memoriā honoremus.* Cæterum Ecclesia Orientalis canonem illum nunquam

Norunt omnes quotquot Ecclesiasticas literas lustraverunt, Sardicensi canone repressam fuisse Arianam Eusebianorum factionem. Eusebianos autem arietasse jura Summi Pontificis

tificis iis ipsis calumniis, quas congerit Anonymus, constat ex Sozomeno *lib.*3. *hist. Eccl. cap.*7. Nam acerbissimè questi sunt, rescissam à Julio I. sententiam, quam ipsi contra Athanasium, & alios in Tyria, & Antiochena Synodo pronunciaverant; idque traducebant, *Tanquam factum iniquum, & à lege Ecclesiastica alienum, quòd inconcussam habeat auctoritatem quælibet Synodus; & contumeliosè agatur cum judice, cujus judicium ab aliis examinatur*. Ex epist.4. Julii. Hunc eundem criminabantur, *quod quæreret Ecclesiæ principatum, quasi aliquod tyrannidis regnum.... ut in Concilio Orientales Episcopi quidquid forte statuissent, ab Episcopis Occidentalibus refricaretur*. Talibus dictis inimicorum divinitatis Christi, hæc subjecit Christianus Lupus ad can.3. Concil. Sardic. *Hi sunt magistri, à quibus Wiclefistæ, Lutherani, Calvinistæ* (aliique nonnulli) *didicerunt Romanam Ecclesiam accusare tyrannidis, atque invasæ potestatis*. Ut hanc calumniam dissiparet, & vindicaret romanas appellationes ex antiquo more, nec non Julii Papæ judicium de Athanasio, cæterisque Episcopis restitutis Synodus Sardicensis tueretur, edixit, ut Romano Episcopo scriberetur, si damnatus Episcopus existimaverit bonam se habere causam. Quo quidem

quam accepit; Occidentalis verò vehementer obluctata est; ac sæculo quinto ingentes turbas Africa dedit, & *fumosum typhum* Cœlestino objecit.

dem antiqua jura confirmata sunt, & explicata potestas Petro tradita à Christo Domino illis verbis, *Confirma fratres tuos*, quæ potissimùm in jure appellationum continetur; ut probat Nicolaus I. Nam si novus ille honor per Sardicensem canonem esset institutus, neque antea viguissent Romanæ provocationes, ineptissimè Julius ad Eusebianos scripsisset: *oportuit secundùm canonem, & non isto modo judicium fieri .... An ignoratis hanc esse consuetudinem, ut primùm nobis scribatur, ut hinc, quod justum est, definiri possit?* At Julium ad se vocantem factiosos judices Theodoretus lib.2. cap.5. ait, secutum esse *Ecclesiæ Canonem*. Illos eosdem graviter fuisse reprehensos, scribit Socrates lib.2. hist.Eccl.cap.15. *Quoniam Ecclesia Romana Privilegium præter cæteras obtinebat*: Sozomenus verò lib.3. cap.8. *Quia propter Sedis Dignitatem cura omnium ad ipsum spectaret*. Hic Canon, hoc Privilegium, hæc Dignitas Romanæ Sedis ante Sardicensem canonem vigebat.

Neque formula illa verborum Osii, *Si vobis videtur*, novitatem ejus Privilegii, ac Dignitatis ullo pacto præseferre cuiquam videri potest. Nam solemnè in Conciliis erat, ut ea ratione decernerentur etiam, quæ ex antiqua lege, vel consuetudine servabantur. Nec du-

dubium, quin ante Synodum Sardicensem non liceret suscipere Clericum à suo Episcopo ejectum, quod etiam can. 18. Nicæno confirmatum fuerat, nec Episcopo ab una ad aliam Ecclesiam transire, à temporibus usque Apostolicis; tamen in eodem Sardicensi, cum de iis legibus agitur, eadem formula voluntas Patrum exquiritur ab Osio: εἰ τοῦτο πᾶσιν ἀρέσκει can. 1. καὶ τοῦτο πᾶσιν ἀρεσάτω can. 13. Cum autem præfatur Osius, *B. Petri memoriam honoremus*, insinuat, eo jure niti romanas appellationes, quo debitus Petro honor, & reverentia, hoc est, jure divino, quo Petri Sedes est Caput Ecclesiæ. Ita hæc Osii verba explicantur ab iisdem Patribus Sardicensibus in Synodica ad Julium: *Hoc enim optimum, & valde congruentissimum esse videbitur, si ad Caput, idest, ad Petri Apostoli Sedem, de singulis quibusque provinciis Domini referant Sacerdotes*. Hujus verò epistolæ hoc est initium; *Quod semper credidimus, etiam nunc sentimus*. Quæ hic novitatis suspicio oboritur? Quod recens Osii inventum subolet? Honoratur igitur Petri memoria, cum Sedes Petri agnoscitur Caput Ecclesiarum, quod non Patrum arbitrio, sed divinitus est institutum.

Falsum est rursus quod affirmat Anonymus, Orientalem Ecclesiam Canoni Sardicensi sem-

ſemper obſtitiſſe. Siquidem ſub ipſa tempora Concilii Sardicenſis Euſtathius Sebaſtenus, ab Arianis in Concilio Melitinenſi depoſitus, à Liberio, quem appellaverat, reſtitutus eſt. Sententiam Theophili Alexandrini contra Chryſoſtomum reſcidit Innocentius I. de quo Palladius in vita Chryſoſtomi: *Ad hæc reſcripſit Innocentius Papa, communioneque utriuſque partis admiſſa, Theophili judicium caſſum, atque irritum eſſe decrevit*; cum verſaretur cauſa meræ diſciplinæ. Mitto Eutychen Abbatem, Flavianum, Theodoretum, alioſque orientales Epiſcopos, qui ſuis appellationibus oſtendunt, nunquam olim Orientis Eccleſias Sardicenſi Canoni reſtitiſſe.

De occidentalibus autem Eccleſiis dubitare non ſinunt perpetua appellationum exempla poſt Synodum Sardicenſem, ut Cœleſtii, Chelidonii, Contumelioſi, & Adriani Epiſcopi Thebani, qui repoſitus eſt in Sedem ſuam à Gregorio M., qui titulum Epiſcopi univerſalis tantopere deteſtabatur. Turbæ autem Africanæ cum Zoſimo, Cœleſtino, & Bonifacio Romanis Pontificibus, inde ortum habuerunt, quod dicerent Legati Papæ Zoſimi, Romanas appellationes Nicænis Canonibus ſubſtineri; cum enim in Nicænis Canonibus nihil ejuſmodi legerent Africani, in ſuſpicionem adducti

adducti sunt, appellationes esse caducas, neque ullis fundamentis innixas. Duplici autem facti ignoratione laborabant; tum quod Sardicensem Synodum non aliam agnoscerent, quàm Philippopolitanum Arianorum Conciliabulum, quod illi inierant, facta discessione à Patribus Sardicensibus; tum quod nescirent, Canones Sardicenses Nicænorum nomine censeri pro more Romanæ Ecclesiæ; ut patet multis quidem aliis, sed præcipuè ex antiquo Codice Canonum hujus Ecclesiæ, quem nuper è tenebris eruit, edidítque Paschasius Quesnellus; quo satisfactum est Petro de Marca *lib.7. de Concord. cap.16.* desideranti ad eam conjecturam vetusti codicis auctoritatem. Cum Primùm ex ignoratione illa emerserunt Africani, statim fuerunt in potestate Summi Pontificis, & perpetuas appellationum leges ultro coluerunt; ut causa Antonii Fussalensis docet, quam ipsi detulerunt eidem Cœlestino, teste Augustino epistola 261. Quanquam Patrum Catholicorum mens fuit, siquando de retractatoriis judiciis Romanæ Ecclesiæ, & appellationibus transmarinis questi sunt, ut causarentur non defectum, sed abusum potestatis. Ut Augustinus ibid. *Judicia illis, & publicas potestates, & militares impetus, tanquam executuros Apostolicæ Sedis sententiam,*

sive.

five ipſe, five rumores creberrimi comminantur .... Non ſinas iſta fieri, obſecro te per Chriſti ſanguinem, Tum mitius Apoſtolicæ auctoritatis judicium implorans; *Utrique*, inquit, *miſericordiam mereantur tuam*. A quibus ſenſibus non abludit Bernardus *lib. 3. de Conſid. cap.4.* de Exemptionibus promiſcuè non concedendis: *Sic factitando, probatis vos habere plenitudinem poteſtatis, ſed juſtitiæ fortè non ita. Facitis hoc, quia poteſtis; ſed utrum, & debeatis, quæſtio eſt.*

(52) Non proprium Romanæ Eccleſiæ munus, ſed omnium commune Eccleſiarum eſt, ut excubent ad totius Eccleſiæ, ſingulorumque ejus membrorum, ſalutem. Unde Cyprianus ep.*66*.ad Stephanum, affirmat, non ſolius Stephani eſſe, ſed ipſorum omniū, ut occurrant malis per Marcianum Arelatenſem Epiſcopum illi Eccleſiæ illatis. *Cui rei noſtrum eſt ſubvenire, & conſulere, Frater chariſſime, qui divinam clementiam rogitantes, & gubernandæ Eccleſiæ libram tenentes, &c.*& infra. *Sufficiat mul-*

(52) Amplitudo charitatis, omnibus communis, non tollit amplitudinem juriſdictionis uni Petro, ejuſque ſucceſſoribus peculiaris. Etſi enim in uno corpore pro invicem ſollicita ſint membra, capitis tamen eſt, ut omnia, & ſingula ad vitam, & ſalutem totius corporis regat. Aliter igitur ad unumquemque Epiſcopum, immo verò etiam Chriſtianum, pertinet, charitatem ſuam ad totius Eccleſiæ felicitatem extendere, aliter ad Summum Pontificem pro traditis ſibi Clavibus, & poteſtate juriſdictionis à Chriſto Domino commendatæ. Hujus rei teſtes habemus Cyprianum *epiſt. 66. ad Stephanum*, Clerum Romanum *epiſt.* 1. *ad Cyprianum*, & Cœleſtinum I. *epiſt. ad Concil. Epheſin.* hoc eſt, teſtes ipſos, ab Anonymo laudatos iis in locis, quibus ipſe abutitur.

Cypria-

Cyprianus igitur in ea ad Stephanum Romanum Pontificem epistola, sic ait: *Dirigantur in Provinciam, & ad plebem Arelate consistentem à te literæ, quibus abstento Marciano, alius in ejus locum substituatur, & grex Christi, qui in hodiernum ab illo dissipatus, & vulneratus contemnitur, colligatur. Sufficiat multos illic, &c.* Ubi advertat cum Rigaltio suo Anonymus, non direxisse Cyprianum literas in Provinciam, sed Stephanum, uti dirigeret, rogasse; curam igitur plebis Arelatensis aliter ad se pertinere, aliter ad Stephanum credebat; seque charitatis lege adactum, ut Stephanum rogaret; Stephanum verò decernendi, & mandandi jurisdictionem habuisse, Deinde ostendere, & profiteri Cyprianum, etiam per tria illa beata sæcula eam fuisse Romani Pontificis potestatem, ut Episcopos alios dejiceret, alios subrogaret; nec certè solam Cypriani, & aliorum charitatem ad rem illam fuisse satis. Ad hunc epistolæ sanctissimi Martyris locum hæc habet Petrus de Marca lib. 1. Concord. cap. 10. num. 8. qui libello Anonymi nostri est prora, & puppis. *Concedamus ingratas illi* (Cypriano) *fuisse judiciorum in provinciis redditorum retractationes, quamvis Summis Pontificibus non passim, sed aliquo casu essent acceptæ: Summum*

multos illic è fratribus nostris, annis istis superioribus excessisse sine pace; vel cæteris subveniatur, qui supersunt, qui & diebus, & noctibus ingemiscunt, & divinam, ac paternam misericordiam deprecantes, solatium NOSTRÆ (non solius Stephani, ut advertit Rigaltius) *opitulationis exposcunt. Idcirco enim copiosum est corpus Sacerdotum, concordiæ mutuæ glutino, atque unitatis vinculo copulatum, ut siquis ex collegio nostro hæresim facere, & gregem Christi lacerare, ac vastare tentaverit, subveniant cæteri, & quasi pastores utiles, & misericordes, in gregem colligant oves dominicas.*

mum tamen jus Romanæ Sedis in sententia de rebus ad se relatis ferenda disertissimis verbis Cyprianum agnovisse. Quod evidentissimè patet in causa Marciani Arelatensis Episcopi, &c. Sed illustriora sunt verba, quæ sequuntur, quibus decernendi, & pronunciandi de re proposita, juxta sententiam Gallicanorum, & Africanorum Episcoporum, potestas Romanæ Sedi asseritur, eique plenissima executionis cura demandatur: „ Dirigantur in Provin-
„ ciam, & ad plebem Arelate consistentem à
„ te literæ, quibus, abstento Marciano, alius
„ in locum ejus substituatur „ *Nulla Novatores industria boc testimonium Cypriani elevare possunt*. Videat Anonymus, quibus se adjunxerit, Petro judice; & agnoscat, non sola amplitudine charitatis curam omnibus Ecclesiis impendere Romanum Pontificem.

(53) Clerus item Romanus hoc profitetur in epist. 1. ad Cyprian. *Omnes enim nos decet pro corpore totius Ecclesiæ, cujus per varias quasque provincias membra digesta sunt, excubare.*

(53) Clerus Romanus *loco cit.* apertè innuit, loqui se de mutuo charitatis officio, quo sollicita pro invicem sunt membra; appositè enim memorat Ecclesiæ membra digesta per varias provincias, ut significet eorum regimen ad Caput spectare, & aliam esse membrorum, aliam Capitis sollicitudinem pro toto Ecclesiæ corpore. Præterea, decere, ait, ut omnes pro corpore Ecclesiæ excubent; ut intelligamus ad charitatis tantùm officium, non potestatis

spe-

ſpectare verba illa; nam excubare eum, qui Caput ſit, & Primatum teneat, non decet modò, ſed omnino oportet. Denique excubandi partes, non autem accurrendi, & corrigendi, communes omnibus dicuntur; quas quidem excubias obierat S. Cyprianus, nuncians rem ſollicitam de Privato Lambeſitano, ut Clerus ait; quaſque Epiſcopi etiam nunc pro ſe quiſque obire debent, Romam nunciantes, ſi quid turbatum fuerit in rebus Eccleſiaſticis. Cura igitur, quæ communicatur cum omnibus Epiſcopis, diſertè ab ea ſeparatur, quæ propria eſt Pontificis Romani ex teſtimonio Romani Cleri. Ut intelligat autem Anonymus, quæ ſit Romanorum Clericorum ſententia de prærogativa Romanæ Sedis, quoad ſollicitudinem omnium Eccleſiarum, adeat epiſt.3. ejuſdem Cleri ad Clerum Carthaginenſem, ubi longè aliter de cura ſibi commendata loquitur, ac de aliis Eccleſiis; precipuè verbis illis. *Et cum incumbat Nobis, qui videmur præpoſiti eſſe, & vice Paſtoris cuſtodire gregem*. Vacabat enim per obitum Fabiani Sedes Petri; illi verò Clericos ſe totius orbis, quoad ſollicitudinem omnis Eccleſiæ apertiſſimè oſtendunt, non charitate ſolùm poſtulante, ſed officio ſui Clericatus, & primatu, ac prærogativa ſuæ Eccleſiæ,

(54) Quod ex Cœlestino Anonymus extorquere contendit, planè mirandum est; eum enim paulò superius scripserat monitum à Patribus Africanis, ne fumosum typhum sæculi inferret in Ecclesiam Christi, hoc est, ne appellationes transmarinas assereret, & in Africanas Ecclesias jura Sardicensia vindicaret. Quomodo igitur hìc Cœlestinus inducitur affirmans, non aliam sibi esse potestatem in omnes Ecclesias, quàm quæ sit cæteris Episcopis? Quomodo Cœlestini locus ex ea epistola promitur, in qua ille Primatum Sedis suæ maximè exercuit? Qua legatos ad Synodum Ephesinam misit, ut quæ ab ipso jam antea statuta erant, Synodus exequeretur? Cui epistolæ Firmus, Cæsareæ Cappadociæ Episcopus nomine Synodi subjecit: *Apostolica, & Sancta Sedes Cœlestini Sanctissimi Episcopi etiam ante de præsenti negotio sententiam, regulamque præscripsit*. Quem excepit Philippus Apostolicæ Sedis Legatus: *Gratias agimus Sanctæ, venerandæque Synodo, quòd, literis Sancti, Beatique Papæ nostri vobis recitatis, sancta membra, sanctis vestris vocibus, sancto Capiti sanctis etiam vestris exclamationibus vos adjunxeritis*. Hæc est igitur communis membrorum pro toto corpore sollicitudo, ut sancto Capiti sese, adjungant, ejus-

(54) Cœlestinus denique in ep. ad Concil. Ephesin. hoc munus explicat, omnibus Episcopis commendatum. *Hæc ad omnes in communi Domini Sacerdotes mandatæ prædicationis cura pervenit; hæreditario in hanc sollicitudinem jure constringimur, quicunque per diversa terrarum loca Apostolorum vice nomen Domini prædicamus, dum illis dicitur: Ite, docete omnes gentes. Advertere debet vestra fraternitas, quia accepimus generale mandatum, & OMNES id nos agere voluit, quibus in commune mandavit officium; necesse est, ut competẽter nostros sequamur auctores.*

ejusque sollicitudini obsequantur; ac latissimè discreta est in hac ipsa epistola Cœlestini charitas membrorum à jurisdictione Capitis. Proinde sentiat Anonymus se testibus suis convictum, atque rejectum.

(55) Ne videatur Anonymus contra Innocentii III. auctoritatem negare amplitudinem Romani Clericatus, summa religione conatur, se ab illius epistola decretali explicare; & videri cupit rationem habere Innocentii, cum antea parem fecisset Episcopo Lavellensi Romanum Pontificem, eique objecisset usurpationem, & turpitudinem; videlicet, reduviam curat, ubi medendum est capiti. Nihil igitur in his hærendum, nec trahenda mora in eo, quod in epistola quidem Innocentii, non verò in decretali scriptum sit, quòd electus Ecclesiæ Capuanæ Episcopus, quippe qui Clericus Romanus esset, non debuisset censeri Clericus extraneus; nos enim non magis à concisis epistolarum fragmentis, quam à liquida mente, & verbis Pontificis rescribentis earum auctoritatem agnoscimus. Sed repetitis ex tota antiquitate monumentis, quid recentia testimonia desideremus? Quod verò juri naturali, divino, & canonico cedere potuerint Capuani, est prorsus inauditum. Interim intelligat, nunquam se sacrosanctæ religioni facta-

(55) Locus Innocentii III. in epist. ad Capitulum Capuanum, ex qua sumptum est cap. *cum nobis* 19. *de elect.* ubi ait, electum Capuanum Episcopum, quippe qui Romanus Clericus esset, non debuisse exterũ censeri, legitur in epistola quidem, sed non in decretali. Præterea valuit illa extranei electio, non quia Clericus Romanus erat, sed quia Capuani, sponte exterum eligentes, cesserant juri, ne exterum Episcopum haberent.

ctorum satis, nisi verso stylo libellum totum, præsertim verò auctarium prorsus inducat, & obliteret; in quo illud cum primis stomachum facit, quod ipse profiteatur, in gratiam jucundissimi amici fuisse compositum. Itane ludus illi videbatur, insultare Apostolicæ Cathedræ, & Christi Vicarium in ordinem redigere? Itane gratificandum animo fuit, & per ludibria Apostolicæ majestatis genio, & amicis litandum? Sed verendum, ne in paranda amicorum gratia, duces habuerit iniquissimos Christi judices, qui in accusanda Summi Pontificis potestate duces habuit Eusebianos, divinitatis Christi hostes acerrimos.

(56) Tertium Romanorum argumentum petitur à diuturna possessione Romanæ Curiæ, quæ tot sæcula pro suo jure, & arbitrio nostra beneficia distribuit. Sed quæ ratio ejus possessionis habēda est, cui divina, & naturalia jura resistunt; & quæ vi obtinetur?

(56) Negat Anonymus Pontificiæ causæ quidquam suffragari possessionem, ut quæ divinis, & naturalibus legibus adversetur, quamque Romana Ecclesia per vim invaserit. Præscriptioni verò obsistere, ait, malam fidem. Magna semper fuit auctoritas, & vis consuetudinis, cùm in publicis, privatisque rebus omnibus, tùm verò maximè in judiciis Ecclesiasticis, quoad causas jurisdictionis. Hoc jure Meletii Lycopolitani audacia repressa est in Concilio Nicæno can. 6. *Antiqua consuetudo servetur, &c.* Eoque Cypriorum causa contra Joannem Antiochenum definita est in Concilio Ephesino: *Si non est vetus mos .... habebunt*

bunt jus suum intactum, & inviolatum. Immò interdum posthabetur consuetudini utilitas, ne mutata consuetudine offendat novitas, teste Augustino cit. epist. ad Januarium: *Ipsa quidem mutatio consuetudinis, etiam quæ adjuvat utilitate, novitate perturbat.* Servetur igitur antiqua consuetudo, ut Summus Pontifex jure suo beneficia conferat, habeatque ex veteri more jus suum intactum, & inviolatum; ne conatus mutandæ ejus consuetudinis novitate perturbent, etiam si in speciem conficta utilitate adjuvare videantur. Utrum autem divina, & naturalia jura eam consuetudinem damnent, ex dictis judicium esto.

(57) Præscriptioni neque titulus abest, nec bona fides. Neque enim ulla esse potest suspicio malæ fidei, ubi cum perspicua canonum sententia omnium Pontificum exempla concurrunt. Titulus verò certissimus, & antiquissimus est, Pastoris, & Episcopi universalis. Neque Gregorius M. (ut eò recurrat oratio, & de mente Sanctissimi Pontificis pressius, & commodius agamus) cum detestaretur arrogantiam Joannis Episcopi Constantinopolitani, damnabat jurisdictionem universalem, sed tumidam appellationem, & titulum ab Ecclesiastica modestia abhorrentem, ut ex ipsius verbis, factisque discimus I., cum objicit

(57) Præscriptionem autem, si fortè obtendant, rejicit mala fides. Nisi enim Curia Romana ignarã se fateri velit principiorum juris naturalis, divini, & canonici, affirmare cogitur, non se ignorasse, possessionem illam abnormem esse, & juri contrariam.

cit Joanni exemplum Petri: *Cunctis*, inquit, *evangelium scientibus liquet, quod voce Dominica, sancto, & omnium Apostolorum Principi Petro Apostolo, totius Ecclesiæ cura commissa est. Cura ei totius Ecclesiæ, & principatus committitur, & tamen universalis Apostolus non vocatur*. Simul igitur affirmat Gregorius, Petrum fuisse Apostolorum Principem, & habuisse curam, & principatum totius Ecclesiæ, & tamen non fuisse appellatum Apostolum universalem. Ergo cum negat, Papam esse appellandum Episcopum universalem, non negat illum esse Episcoporum Principem, eumque totius Ecclesiæ curam habere, præsertim cum se appellet Petri successorem: *Nos*, inquit, *qui, licet immeriti, Sedem Apostolicam vice Petri Apostolorum Principis suscepimus gubernandam, ipso Pontificatus officio cogimur generali hosti, quibus valemus viribus obviare*. II. quia constat ex Anastasio Bibliothecario in præfat. VII. Synodi, Joannem non totius Ecclesiæ, sed totius suæ diœcesis universalem se Episcopum appellasse; Gregorius igitur negabat, illum dici posse Episcopum universalem, etiam illius diœcesis, in qua habebat universalem jurisdictionem. Restitit igitur illi titulo Gregorius, non ad coërcendam jurisdictionem, sed nominis arrogan-

gantiam; proindeque amplissimæ suæ jurisdictioni non derogat, quòd se neget Episcopum universalem. III. Professus est Gregorius se totius Ecclesiæ servum, assumpta humilitatis epigraphe: *servus servorum Dei*, qua exprimitur universalis jurisdictio nihilo minus, ac si dicatur Episcopus universalis. Consueverant enim Epscopi se inscribere, & appellare *servos* Ecclesiarum, quibus ministerium impendebant, obsequentes mandato Christi Matth. 23. *Qui major est inter vos, sit sicut minister*. Quare nihil interest, sive servus, sive Episcopus totius Ecclesiæ dicatur Papa, quod attinet ad jurisdictionem, licet appellatio servi magis conferat ad modestiæ commendationem. Igitur sicuti stultè quis negaverit Præpositum totius Ordinis Minorum (ut de medio sumamus exemplum) habere universalem jurisdictionem in totam illam familiam, quia noluit S. Franciscus eum nuncupari illustri titulo Magistri, seu Præpositi, sed servi, seu Ministri Generalis; ita perperam Launojus, & cum eo Anonymus plaudit sibi in eo loco Gregorii, qui universalem jurisdictionem explicat modestiori titulo servitutis. IV. Hic ipse Servus servorum Dei, qui blasphemum habuit titulum Episcopi universalis, plusquam Episcopalem in omnes Episcopos, &

Ecclesias jurisdictionem exercuit ; veluti in causa Januarii Episcopi Malacitani, & Stephani, apud eundem epist. 52. lib. 11. & in restituendo Adriano, injustè deposito ab Episcopo primæ Justinianæ, ad quem hæc scripsit : *Cassatis prius, atque ad nihilum redactis prædictæ sententiæ tuæ decretis, ex B. Petri Apostolorum Principis auctoritate decernimus, &c.* Ita servitutem, hoc est, sacrum, & summum imperium exercebat Gregorius in universam Ecclesiam, seque probavit Episcopum Episcoporum, quo nomine à primis Ecclesiæ sæculis Papa nuncupatus est, teste Tertulliano lib. de pudicit. cap. 1., & Cypriano in Synod. Carthag. Id velim ex Gregorio audiat Anonymus, & memoriæ penitus mandet, quod scribit epist. 42. lib. 11. *APOSTOLICÆ SEDIS REVERENTIA NULLIUS PRÆSUMPTIONE TURBETUR ; TUNC ENIM MEMBRORUM STATUS INTEGER PERSEVERAT, SI CAPUT FIDEI NULLA PULSET INJURIA.*

(58) Ultimum pro Romana Curia argumentum est dominium Regni Neapolitani, quod ipsa in feudum nostris Principibus concesserit. Quod attinet ad dominium Regni, certè solo risu excipiendũ esset. Sed quid tum, si ad illam pertineat? Bona Dei sub dominium Principum non cadunt. Itaque si Tupinimbis, aut Sinis hoc Regni dominium suaderi posset, non propterea licere crederent, ut Romana Curia nostris beneficiis pasceret Clericos suos.

(58) Ridet postremo loco Anonymus jura Romanæ Sedis in Regnum Neapolitanum, nec aliter, quàm risu excipiendum ait eum, qui dixerit, Regnum illud esse feudum Romani Pontificis, rem nimirum vix extremis barbaris suadendam. Ridere illum sinamus

mus in tanto flagitio; ac ſervemus potius Hiſpaniarum Reges, præſertim Auſtriacos, jura illa ſtudioſiſſimè colentes, ac tributis, & monumentis omnibus agnoſcentes. Unde Philippus II. in mandatis, pro recta Neapolitani Regni adminiſtratione, in primis Proregi Neapolitano ſanctè, & graviter præcepit: *Anſi miſmo aveis de onrar, acatar, y ſervir à nueſtro muy Sancto Padre, y à la Sancta Sede Apoſtolica, anſi por la obligacion, que en general para ello todos tenemos, por tener el lugar de Dios en la tierra, como en particular por ſer aquel Reyno feudo de la Yglefia Romana, y à eſta cauſa queremos, y aſſi os lo encargamos, y mandamos, que tengais mucho cuydado de favorecer, y conſervar la dignidad, y autoridad Eccleſiaſtica, no dando lugar à que ne manera alguna ſea ofendida, ni perjudicada, in tampoco la juriſdicion, y preminencia Real, procurando que cadauno uſe, y goze de lo que debidamente le pertenece: Eſpecialmente tendreis cuydado de cumplir cadauno año lo del Cenſo, y Acanea, que en riconocimiento del feudo ſomos obligados à dar à Su Santidad, y que en eſto à ſuis tiempos no aya falta, teniendo co nueſtro Embaxador, que reſidiere en Roma la correſpondencia que para eſto ſe requiere, manteniendo con las tierras de le Yglefia*

mucha paz, amistad, y buena vecindad, guardando, y cumpliendo enteramente por nuestra parte lo que por las Capitulaciones pasadas ansi con Su Santidad, como con la Sancta Sede Apostolica debemos, y somos obligados. &c. Bruxellis 10. *Januarii* 1559. Vix hæc certè ignorant Sinæ, aut Tupinimbæ; neque ipsum putamus ignorare Anonymum, nisi videri velit, longius à communi sensu, quàm illi à nostris regionibus, abesse.

Superest ut Anonymum compellemus verbis Augustini lib. 2. contra epist. Petiliani, cap. 51. *Cathedra tibi quid fecit Ecclesiæ Romanæ, in qua Petrus sedit, & in qua hodie* Clemens *sedet*? Quæ te causæ præcipitem egerunt, ut literas, nomenque tuum, patriæque existimationem maculares? An quo Neapolitanis Ecclesiis, & viris Ecclesiasticis opem ferres? At certè spem bonam illorum, quam in sola Sanctissimi Pontificis clementia ponere potuissent, turpiter evertisti, animo, scilicet, & Clementis, & Caroli vehementer abalienato. Nam, nisi contumeliæ illæ, & errores libelli tui illorum animos exulcerassent, magna cum fiducia adjissemus Beatissimum Patrem, & subjicientes oculis ejus Ecclesias Regni hujus, partim terræmotibus, partim turbinibus temporum jactatas, excussas, & inopia confectas

fectas, plurima Pontificiæ benignitatis argumenta ſperare potuiſſemus; cum modò vix rogare illum ſupplices audeamus, ut credere velit, nos acerbo præ cæteris dolore calumniarum illarum eſſe perculſos. Carolus verò, ut velit nobis adeſſe officiis ſuis, quos demum ſententia tua offerre poterit Summo Pontifici beneficiis, & dignitatibus ornandos? Clericos ne agreſtes ex aratro, an patriæ, & Regis proditores è vinculis evocatos, cujuſmodi Neapolitanos Clericos eſſe deſignaſti? At patrono, inquis, fas eſt augere clientis calamitatem, ad ejus cauſæ commendationem. Parronum igitur ſe tibi præberet ſtudioſiſſimum, ſiquis ſtultitiam, & temeritatem tuam exaggeraret in cauſa editi libelli, idque officii loco habere deberes. Sed profectò præſtat, te adverſarium habere, quàm patronum, ſi non aliter clientum cauſas agere potes, quam illos, aut ad opus damnando, aut in ergaſtulum conjiciendo.

An verò animum induxiſti, ut ſcriptum emitteres, ductus inani gloria, ut auram eloquentiæ captares, atque hetruſco ſtylo tuo laudem colligeres, reputans potius hominum opinionem, quam ſcandalum fratrum tuorum? Jam hoc damnaverat in Euſebianis auctoribus errorum tuorum Julius I. in epiſt. recitata ab Athanaſio apolog. contra Arianos: *Quod ſi elo-*

quentiæ ostentandæ causa, qui epistolam dictavit, ita scripserit, hujusmodi studium ad alios spectat. In rebus enim Ecclesiasticis non specimen eloquentiæ quærendum est, sed Canones Apostolici, ac studendum, ne unus quidem ex pusillis, qui in Ecclesia sunt, scandalizetur. Quanquam desint, qui stylo tuo σωραισμικόν, & Κακόζηλον occinant; tibique rem non aliter processisse putent, quàm ædificatoribus turris Babel, qui linguarum confusione. *cœptis frustratis non potuerunt ad destinatum impietatis suæ finem pervenire*, inquit Philo *lib. de confus. linguar.* Deo puniente *malum affectum, etiam cui non successit effectus*; ut de illis ait Augustinus *lib. 16. de Civit. Dei, cap.* 4. Sed nobis ex agro venientibus, quæ facultas esse potest, ut de cultissimis artibus, & studiis judicemus? Hieronymo quidem gerere morem semper curavimus monenti, ut *piam potius rusticitatem, quam doctam blasphemiam* eligeremus; quippe qui majorem professi sumus in fidei, quàm in sermonis articulis religionem. Propterea linguam Ecclesiæ in causis ecclesiasticis usurpandam duximus; ac Sanctorum Patrum, & Canonum simplicitatem in rebus canonicis, latinitatemque retinendam; præsertim, ne italicum sermonem frequentioribus, & longioribus latinorum Scriptorum testimoniis obrueremus; quo

argu-

argumento Anonymus Theologus, tuus proculdubio ſymmyſtes, Davidium gallicè ſcribentem latinè excepit. Potiſſimùm verò, ne, quod maximè cavendum erat, quodque ſacris diſputationibus nunquam bene vertit, erepentes è medio vulgo judices haberemus. Illud tamen unum tibi etiam, atque etiam ingerendum habemus, quod Favorinus ait adoleſcenti veterum verborum cupidiſſimo apud Gellium lib. 1. cap. 10. *Habe ſemper in corde, quod à C. Cæſare ſcriptum eſt; ut tanquam ſcopulum, ſic fugias inſolens verbum*; ut ne poſt hac ſtylum tuum inficias ulla verborum *INSOLENTIA*.

Quod verò oblatum tibi conviciorum crimen, & violatæ verbis Apoſtolicæ dignitatis elevare contendas, exemplo Paulini, eſt hoc enimvero in ſanctiſſimi viri nomen crimen graviſſimum. Nuſquam Paulinus cum Siricii ſuperbam diſcretionem, & Clericorum ejus invidiam vellicaret; aut Primatum illius, aut Eccleſiæ Romanæ auctoritatem attentavit. Neque enim qui hominum vitia carpit, illa eadem Cathedræ impingit. *Nunquid Dominus Jeſus Chriſtus*, inquit Auguſtinus contra Donatiſtas loco cit., *propter Phariſæos, de quibus ait*,, dicunt enim, & non faciunt, *cathedræ, in qua ſedebant, ullam fecit injuriam? Nonne illam Cathedram Moyſi commendavit, & illos, ſer-*

vato

vato Cathedræ honore, redarguit? Hæc si cogitaretis, non propter homines, quos infamatis, blasphemaretis Cathedram Apostolicam, cui non communicatis. Sed quid est aliud, quàm nescire dicere, & tamen non posse nisi maledicere? Tu verò cum Clementem commendare videri velis, Cathedræ illius honorem non servas, & jura Ecclesiæ Romanæ pessundas. Quo Paulini, aut sanctorum virorum, ut jactas, exemplo, hoc facinus excuses?

Jam sentis, opinor, quanta firmitate jura Sedis Apostolicæ consistant; iis ipsis argumentis, quibus ab adversariis urgeri solent. Non enim ea versanda suscepimus, quibus sapientissimi viri, Romanæ Ecclesiæ privilegia vindicaverunt, quæ sicut Turris David *ædificata est cum propugnaculis*; *mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium*; sed hoc nobis negotii sumpsimus, ut errores libelli tui totis ipsius machinis everteremus, nec alia quæreremus præsidia veritatis, quàm malè structa, malèque parata munimenta mendacii. Erit igitur pietatis, & eruditionis tuæ, ut tabernaculum Dei literis tuis ornare studeas, & ad secundum, quod Cyprianus ait ead. ep. 55. felicitatis gradum, errores agnoscendo, festines. Quo cæteris etiam, qui te colunt, & affectantur, exemplo sis, ac doceas, quibus libris, quibus studiis, quibus literis